

ประวัติศาสตร์กฎหมายของศาลอังกฤษ

ประวัติโดยย่อ

กฎหมายอังกฤษนั้นมิได้มีการปฏิรูปในระบบกฎหมาย เช่นกฎหมายของประเทศที่ใช้ระบบประมวลกฎหมายซึ่งรับเอาระบบกฎหมายโรมันมาปรับปรุงดัดแปลงไว้บังคับ หากแต่ระบบกฎหมายอังกฤษมีกำเนิดและวิวัฒนาการมาจากจารีตประเพณี และจากแนวความคิดเห็นอันประกอบด้วยเหตุผลและความชอบธรรมในสายตาของศาลอังกฤษเองตลอดจนความเลื่อมใสของชาวอังกฤษที่มีความเชื่อมั่นในวงการยุติธรรมของตน ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาของกฎหมายอังกฤษหรือคอมมอนลอว์ (Common Law) ซึ่งมีประวัติและความเป็นมาโดยเฉพาะ ซึ่งจะแยกพิจารณาเป็น 4 ยุคด้วยกัน¹ คือ

ยุคที่ 1. ยุคแองโกลแซกซอน (Anglo - Saxon)

ยุคที่ 2. ยุคชาวนอร์แมนครองเกาะอังกฤษ อันเป็นยุคของคอมมอนลอว์
ได้เริ่มต้น (ค.ศ. 1066 - 1485)

ยุคที่ 3. ยุคที่คอมมอนลอว์เจริญถึงขีดสุดและเป็นยุคที่เอคควิตี้ (Equity)
เริ่มก่อตัว (ค.ศ. 1485 - 1832)

ยุคที่ 4. ยุคปัจจุบัน ซึ่งเริ่มตั้งแต่ปี 1832 ถึงปัจจุบัน ซึ่งก็ได้มีการปฏิรูป
ระบบกฎหมายและระบบการศาลของอังกฤษหลายทางด้วยกัน
และเป็นยุคที่กฎหมายลายลักษณ์อักษร เริ่มเป็นสาขากฎหมาย
ที่สำคัญที่สุดในระบบกฎหมายของอังกฤษ

¹ Rene David and John E.C. Brierley, Major Legal Systems in the World Today, 2d. ed. (London: Stevens and Sons, 1968), p. 260.

1. ยุคแองโกลแซกซอน (Anglo-Saxon)

ระบบศาลในยุคแองโกลแซกซอนนั้น ศาลยุติธรรมมีเฉพาะศาลท้องถิ่นเท่านั้น กล่าวคือ ศาลเชียร์ (Courts of Shire) และศาลฮันเดิร์ก (Courts of the Hundred) สำหรับศาลในสมัยดั้งเดิมเปรียบเสมือนกับสภาท้องถิ่นซึ่งทำหน้าที่ทั้งสามสาขาของการปกครองแผ่นดิน กล่าวคือ ทำหน้าที่ทั้ง เป็นฝ่ายตุลาการ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายนิติบัญญัติ คณะบุคคลซึ่งเป็นผู้บริหารงานของศาลเชียร์นี้ประกอบด้วยขุนนางผู้เป็นเจ้าของที่ดิน (Land Lord) ประมุขของฝ่ายศาสนา เซอร์ฟ (Sheriff) และผู้ทรงที่ดินบางประเภท ผู้ที่เป็นประธานในการบริหารงานของศาลนี้ ได้แก่ เซอร์ฟ (Sheriff) ส่วนศาลท้องถิ่นที่มีความสำคัญรองจากศาลเชียร์ก็คือ ศาลฮันเดิร์ก ซึ่งก็เป็นส่วนหนึ่งของศาลเชียร์ ศาลแห่งท้องถิ่นประเภทนี้มี รีฟ (reeve) เป็นประธาน¹

2. ยุคชาวนอร์แมนครองเกาะอังกฤษ (The Norman Conquest)

การที่ชาวนอร์แมนมีชัยชนะและเข้าครอบครองเกาะอังกฤษนั้น ไม่ได้มีผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์ในบ้านเมืองแต่ประการใด พระเจ้าวิลเลียม (William) ผู้ได้รับสมญาว่า "พระเจ้าวิลเลียมผู้พิชิต" (William the Conqueror) ค.ศ. 1028 - 1087 ได้มีพระบรมราชโองการเกี่ยวกับค่านกฎหมายว่า "กฎหมายที่จะใช้ทั่วราชอาณาจักรอังกฤษนั้น คือ กฎหมายแองโกลแซกซอน" และก็เป็นที่น่าสังเกตว่าแม้แต่ในปัจจุบันนี้ กฎหมายแองโกลแซกซอนฉบับก็ยังคงใช้อยู่² นอกจากนั้น การปกครองแบบเผ่าพันธุ์ (The Tribal Rule) ก็สิ้นสุดลงในยุคนี้และเป็นจุดเริ่มต้น

1. ชานินทร์ กรีวิเชียร, คำบรรยายกฎหมายเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายไทยกับกฎหมายของประเทศแองโกลแซกซอน, (กรุงเทพมหานคร: คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518) หน้า 14 - 16

² Rene David, Les Grands Systemes de droit Contemporains, 3 rd ed., (Paris : Seghers, 1969), p. 319

ของยุคการครองที่ดิน (The Feudal Period)

ในสมัยชาวออร์แมนยึดครองเกาะอังกฤษนั้น พวกขุนนางผู้ครองที่ดินและฝ่ายศาสนาหมกมุ่นอำนาจไปเป็นส่วนใหญ่ แต่ว่า เซอร์ฟ (Sheriff) กลับมีอำนาจเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพราะเหตุว่ากษัตริย์ชาวออร์แมนเห็นว่า Sheriff นี้จะเป็นผู้ที่ประสานงานระหว่างราษฎรกับพระองค์ได้ดี จึงทรงแต่งตั้งให้ Sheriff เป็นผู้แทนพระองค์ในท้องถิ่น แต่การที่กษัตริย์ชาวออร์แมนได้พระราชทานอำนาจพิเศษให้แก่ Sheriff ก็เฉพาะในระยะแรก ๆ เท่านั้น ซึ่งต่อมาอำนาจของ Sheriff และศาลเซียร์แมจะยังมีอยู่ถนัดน้อยถอยลงเป็นลำดับ โดยที่กษัตริย์ได้เปลี่ยนพระบรมราชโองการมอบอำนาจการบริหารราชการแผ่นดินให้แก่สถานกลาง ที่เรียกว่า "คิวรีอาร์จีส" (Curia Regis)

เมื่อพิจารณาถึงศาลยุติธรรมในยุคชาวออร์แมนยึดครองเกาะอังกฤษจะคงพิจารณาถึงสถาบันการปกครองแผ่นดินส่วนกลาง ซึ่งเรียกว่า Curia Regis เป็นสำคัญ เพราะว่าสถาบันนี้ทำหน้าที่เป็นศาลหลวงด้วย¹ และในการพิจารณาเรื่องนี้ก็ค่อนข้างถึงเรื่องสำคัญอีกสองเรื่องประกอบด้วย กล่าวคือ ความมีชัยชนะของพวกออร์แมน ประการหนึ่ง และความสำคัญของกฎหมายที่ดินในการครองที่ดินแบบ "ฟิวเดอลลิสม์" (Feudalism) อีกประการหนึ่ง² ทั้งจะได้พิจารณาถึงเรื่องทั้งสองนี้ ความสำคัญเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์

¹ Theodore F.T. Plucknett, A Concise History of the Common Law, 5th ed, (London : Butterworth, 1956) pp. 143 - 144

² H.G. Hanbury, English Courts of Law, 4th ed. (London : Oxford University Press, 1967) pp. 16 - 17.

เมื่อชาวออร์แมนมีชัยชนะและเข้ายึดครองเกาะอังกฤษในตอนแรก ๆ นั้น
ในแผ่นดินของพระเจ้าวิลเลียมที่ 1 ปรากฏว่าชาวออร์แมนถูกลอบทำร้ายและฆ่าเป็น
เป็นจำนวนมาก ทั้งไม่มีญาติพี่น้องของชาวออร์แมนที่จะนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษตาม
กระบิลเมือง พระเจ้าวิลเลียมที่ 1 จึงทรงหาทางป้องกันและแก้ไขอาชญากรรมประเภท
นี้ โดยใช้วิธีการที่เรียกว่า "แฟรงค์เฟลด์จ" (Frankpledge) อันมีความหมายว่า
ถ้าหากว่า มีคนถูกฆ่าในละแวกใด ราษฎรในละแวกนั้นจะต้องร่วมกันรับผิดชอบปรับ
บุคคลที่ร่วมกันรับผิดชอบเหล่านี้แบ่งออกเป็นหมู่ ๆ ละ 10 คน ในแต่ละหมู่ ถ้าหากว่า
ปรากฏมีบุคคลใดเป็นผู้กระทำผิดรวมอยู่ด้วย ราษฎรอีก 9 คนที่อยู่ในหมู่ จะต้องจับ
ตัวบุคคลนั้นมาให้ เซอร์ฟ (Sheriff) ลงโทษตามกระบิลเมืองให้ได้ ถ้าหากนำตัว
ผู้กระทำผิดมาลงโทษไม่ได้ บุคคลทั้ง 9 จะต้องถูกปรับ แต่ถ้าหากการกระทำผิดนั้น
เป็นการฆ่าคนโดยเจตนา และผู้ที่ถูกฆ่าเป็นชาวออร์แมน ราษฎรที่เป็นหมู่ต้องร่วมกัน
ถึง 100 คน ร่วมกันรับผิดชอบในการตายของชาวออร์แมน ถ้าหากจับตัวผู้กระทำผิดมา
ลงโทษตามกระบิลเมืองไม่ได้ บุคคลทั้ง 100 คน ก็ต้องรับผิดชอบเสียค่าปรับเป็นการทดแทน

อย่างไรก็ดี ตาม "แฟรงค์เฟลด์จ" (Frankpledge) ที่ว่านี้ไม่มีการบังคับ
กันจริงจังนัก เพราะพระเจ้าวิลเลียมที่ 1 เองก็ทรงตระหนักดีว่า ในขณะที่เดียวกันกับ
ที่ชาวออร์แมนได้ช่วยเหลือพระองค์พิชิตเกาะอังกฤษ ก็สมควรจะได้รับความคุ้มครอง
ในดินแดนที่พระองค์ทรงยึดครอง ก็เป็นธรรมดาที่จะต้องมีการพยาบาลล้างแค้นจาก
ชาวพื้นเมืองซึ่ง เป็นฝ่ายที่พ่ายแพ้และถูกยึดครองบ้าง ซึ่งการพยาบาลล้างแค้นนั้นควร
จะมีชุกและออกอาจเพียงในระยะแรกของการยึดครองเท่านั้น สำหรับในระยะต่อมา
พระองค์ก็ทรงตระหนักดีว่าควรที่จะหาทางปรองดองกันระหว่างผู้พิชิตและผู้พ่ายแพ้
ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จึงได้พยายามที่จะปกครองแผ่นดินด้วยระบบ "บัวมีให้ช้ำ
น้ำมีให้ชุ่ม" อาศัยหลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติ อาศัยซึ่งกันและกัน เมื่อกาลเวลาล่วงไป
สถานการณ์ของประเทศก็ดีขึ้นเป็นลำดับ ความแค้นเคืองของผู้แพ้ก็เลือน บ้านเมือง
ก็ปราศจากเลี่ยนหนาม ทั้งผู้ชนะ ผู้มาใหม่ ทั้งผู้แพ้ ผู้เป็นเจ้าของถิ่น ก็รวมเป็น
ทองผืนเดียวอยู่ร่วมแผ่นดินด้วยความสุขสงบและอบอุ่น

อนึ่ง เจ้าผู้ครองที่ดินมีหน้าที่ชำระคดีซึ่งราษฎรผู้ถือที่ดินของตนมีข้อพิพาท เพราะฉะนั้น ในยุคที่ชาวออร์แมนยึดครอง เกาะอังกฤษนั้นนอกจากจะมีศาลเชิยร์และศาลชั้นเคิร์ก ดังที่มีมาแต่ยุคแองโกลแซกซอนแล้ว ก็ยังมีศาลที่เรียกว่า "ศาลแมนนอเรียล" (Manorial Courts) ขึ้น โดยมีเจ้าผู้ครองที่ดินเป็นผู้พิพากษา และมีศาลบารอน (Courts Baron) ศาลคัสตัมเมรี (Courts Customary) ในถิ่นที่ตนครองอยู่ด้วย

ในการพิจารณาคดีของศาลก่อนสมัยพระเจ้าเฮนรี่ที่ 2 เกลิงดัลยราชสมบัติ มิได้มีการแบ่งว่าคดีเรื่องใดเป็นคดีอาญา คดีเรื่องใดเป็นคดีแพ่ง คดีอาญาก็เป็นเรื่องละเมิดสิทธิของบุคคล และในครั้งกระนั้นแม้จะเริ่มการพิจารณาพิพากษาคดีโดยคณะลูกขุน (The Jury) แต่ก็ยังเป็นเพียงระยะเริ่มแรกเท่านั้น การพิจารณาคดีในขณะนั้นใช้ระบบที่เรียกว่า "คอมเพอร์เกชัน" (Compurgation) คือการสาบานตัวว่า จำเลยเป็นบุคคลที่เชื่อถือได้ บางครั้งใช้วิธีการพิสูจน์ด้วยน้ำหรือไฟ (Ordeal of fire or water) บางคราวใช้วิธีการพิจารณาโดยให้โจทก์และจำเลยต่อสู้กันด้วยกำลังกาย (Trial by battle)

วิธีพิจารณาคดีด้วยการสาบานตัวว่าจำเลยเป็นบุคคลที่เชื่อถือได้ (Compurgation) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า เวจเจอร์ ออฟ ลอว์ (Wager of Law) ตามวิธีพิจารณานี้จำเลยจะต้องนำบุคคลฝ่ายตนมาศาลสิบสองคน หรือจำนวนมากขึ้นกว่านั้นแล้วแต่ศาลกำหนด ตามแต่พฤติการณ์แห่งคดีบุคคลดังกล่าวจะเป็นผู้สาบานตนต่อศาลว่า จำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า วิธีพิจารณาความแบบนี้ก็คือ จำเลยเป็นบุคคลที่เชื่อถือได้นั่นเอง เพราะการสาบานของบุคคลสิบสองคนหรือจำนวนมากขึ้นกว่านั้นแล้วแต่ศาลกำหนดนั้น มิได้สาบานตัวว่าข้อเท็จจริงในคดีนั้นเป็นไปตามที่จำเลยกล่าวอ้าง หากแต่ว่าจำเลยเป็นบุคคลที่เชื่อถือได้เท่านั้น ปรากฏเสมอว่า ในครั้งกระนั้นมีจำเลยเป็นจำนวนมากที่ไม่สามารถพาตัวบุคคลที่จะมาสาบานตัวต่อศาล ในฐานะเป็น คอมเพอร์เกเตอร์ (Compurgators) ได้ ซึ่งในกรณีเช่นนั้นจำเลยก็ต้องแพคดีไป

2.1 การพิสูจน์ด้วยน้ำหรือไฟ (Ordeal of fire or water)

การพิสูจน์ด้วยวิธีนี้ ก็มีวัตถุประสงค์ที่จะพิสูจน์ให้เห็นว่า จำเลยกระทำผิดจริงตามฟ้องหรือไม่วิธีการที่ใช้กันอยู่ในคริสตศักราชที่ 10 คือ ในยุคแองโกลแซกซอน และในตอนต้นยุคของชาวนอร์แมนครองเกาะอังกฤษซึ่งมีหลายแบบด้วยกัน ขอยกตัวอย่าง ในกรณีการพิสูจน์ด้วยการใช้เหล็กเผาไฟร้อนแดง และวิธีการใช้น้ำเดือด

ก) วิธีการใช้เหล็กเผาไฟร้อนแดงนั้น เป็นวิธีการที่กำหนดให้จำเลยถือเหล็กที่เผาไฟร้อนแดงนั้นเดินหรือวิ่ง เป็นระยะทางถึง 9 ฟุต เมื่อวางเหล็กนั้นแล้ว จะมีการเอาผ้าพันมือของจำเลยที่ได้ถือเหล็กนั้นแล้วมีการประทับตราไว้เป็นสำคัญ เมื่อเวลาผ่านไป 3 วัน 3 คืน หลังจากนั้นก็จะแกะเอาผ้าที่พันมือของจำเลยออก ถ้าหากปรากฏว่า มือของจำเลยไม่มีบาดแผลที่ถูกไฟลวกแต่ประการใด ก็ถือได้ว่าพระผู้เป็นเจ้าได้ทรงปกป้องจำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์แล้ว ในทางตรงกันข้ามถ้าหากว่ามือของจำเลยมีบาดแผล หรือว่ามีร่องรอยของการที่ถือเหล็กเผาไฟแดงนั้น ก็ถือว่าจำเลยได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา

ข) วิธีการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของจำเลยด้วยน้ำเดือด ก็โดยบังคับให้จำเลยเอามือของจำเลยจุ่มลงไปลงในกะทะน้ำเดือด เพื่อเอาหินที่อยู่ก้นกะทะนั้นขึ้นมา หลังจากที่ได้เอามือจุ่มในน้ำเดือดแล้วสามวัน ก็จะมีการพิสูจน์มือจำเลยที่จุ่มในน้ำเดือดนั้น ถ้าหากว่าไม่ปรากฏร่องรอยของการถูกน้ำเดือดลวกแต่ประการใด จำเลยก็เป็นผู้บริสุทธิ์ แต่หากว่ามีร่องรอยของการถูกน้ำเดือดลวกก็ถือว่าจำเลยเป็นผู้กระทำผิดจริงตามที่ถูกฟ้อง

มีข้อที่น่าสนใจเกี่ยวกับวิธีการพิสูจน์แบบใช้เหล็กเผาไฟแดงและใช้น้ำเดือดนี้เป็นเรื่องของจำเลยที่จะต้องพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของคน มีเรื่องของโจทก์หรือผู้กล่าวหาจะพิสูจน์ความจริงตามข้อกล่าวหาของตน แต่อย่างไรก็ดี ปรากฏในปี ค.ศ. 1202 ว่า จำเลยได้รับอนุญาตให้เลือกว่า จำเลยจะพิสูจน์โดยถือเหล็กเผาไฟแดงด้วยตนเองหรือจะให้โจทก์เป็นผู้ถือ ปรากฏว่าจำเลยมักจะเลือกให้โจทก์เป็นผู้ถือทั้งสองกรณี

2.2 การพิสูจน์ความจริงด้วยการให้โจทก์ต่อสู้กับจำเลย

(Trial by battle)

วิธีการนี้เป็นวิธีการพิสูจน์ความจริงทั้งในคดีแพ่งและคดีอาญา อันเป็นวิธีการที่นิยมกันมากในยุโรปในคริสต์ศตวรรษที่ 10 เมื่อพระเจ้าวิลเลียมเข้ายึดครองเกาะอังกฤษ พระองค์ได้นำเอาการพิสูจน์แบบนี้มาใช้ในเกาะอังกฤษด้วย ในกรณีคดีแพ่งตามความเป็นจริง มีใช้เป็นการต่อสู้ระหว่างโจทก์และจำเลยโดยตรง หากแต่เป็นการต่อสู้ของผู้ที่มีฝีมือยอดเยี่ยม ซึ่งคู่ความแต่ละฝ่ายหาว่าซึ่งก็มักจะเป็นราษฎรที่อยู่ในที่ดินของโจทก์หรือจำเลยผู้เป็นเจ้าของ หรือเป็นเจ้าของที่ดินซึ่งราษฎรจักต้องมีความจงรักภักดี แต่ในระยะต่อมาประเพณีได้แปรเปลี่ยนไป มักจะปรากฏว่าผู้อาสาเข้ามาต่อสู้มักจะเป็นนักต่อสู้อาชีพโดยเฉพาะ โดยรับจ้างต่อสู้ทั่วราชอาณาจักรถึงแม้กระทั่งศาลเอง ก็ยังต้องจัดวันเวลาดำเนินการต่อสู้ให้ตรงกับวันเวลาดำเนินการของนักต่อสู้อาชีพดังกล่าว

สำหรับคดีอาญานั้น การพิสูจน์ความจริงโดยการต่อสู้ (Trial by battle) แบบนี้ กระทำกันอย่างจริงจังมากกว่าในคดีแพ่ง แต่มีข้อแม้ว่า การต่อสู้กันนั้น คู่ต่อสู้ต้องเป็นทัวความจริง ๆ คือ ทัวโจทก์และจำเลยต่อสู้กันเอง ในการต่อสู้เพื่อพิสูจน์ความจริงนี้ ถ้าหากจำเลยพ่ายแพ้และมีได้ถูกฆ่าในสังเวียนแห่งการต่อสู้แล้ว จำเลยก็อาจจะถูกแขวนคอบนตะแลงแกงซึ่งตั้งไว้พร้อม และอยู่ติดกับสังเวียนแห่งการต่อสู้ทันที

การพิสูจน์ความจริงด้วยวิธีการให้สาบานตัวว่าจำเลยเป็นคนที่เชื่อถือได้ (Compurgation) ก็คือ การพิสูจน์โดยการต่อสู้ระหว่างโจทก์กับจำเลย (Trial by battle) ก็คือ การพิสูจน์ด้วยน้ำหรือไฟ (Trial by ordeal of fire or water) ก็ยังคงมีอยู่ในสมัยต่อมา แต่ก็มีการใช้บ่อยลงเป็นลำดับ และการพิจารณาแบบพิสูจน์ด้วยน้ำหรือไฟได้เลิกไปในรัชสมัยพระเจ้าเฮนรี่ที่ 3 ส่วนการพิสูจน์ด้วยการต่อสู้ระหว่างโจทก์กับจำเลยเลิกอย่างเป็นทางการในต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 คือ ในปี ค.ศ. 1819 นี้เอง

ในรัชสมัยของพระเจ้าเฮนรี่ที่ 2 ก็ยังคงมีการใช้วิธีพิสูจน์ความจริงตามที่ได้กล่าวข้างต้นอยู่ อันเนื่องมาจากความเชื่อมั่นในทางศาสนาและความมั่งงายในทางไสยศาสตร์ แต่เป็นที่ตระหนักกันอยู่ว่าแม้จะเช่นนั้นการใช้วิธีการดังกล่าวไม่สามารถจะเสาะแสวงหาความจริงได้ด้วยเหตุผลทั้งนี้เอง พระเจ้าเฮนรี่ที่ 2 จึงทรงสนับสนุนระบบการพิจารณาคดีโดยอาศัยคณะลูกขุน (The Jury) ซึ่งได้เริ่มมีการใช้กันในเกาะอังกฤษบ้างแล้วในขณะนั้น โดยพระเจ้าเฮนรี่ที่ 2 ทรงพิจารณาเห็นว่า การพิจารณาที่สอดคล้องเหตุผลและเหมาะสมนั้นต้องเป็นการพิจารณาโดยคณะลูกขุน จึงทรงแก้ไขวิธีพิจารณาความอาญาเสียใหม่ แต่พระองค์ก็ทรงตระหนักว่า ประเพณีที่มาแต่ดั้งเดิมไม่ว่าในเรื่องโลกก็ตามจะยกเลิกไปอย่างฉับพลันทันใดไม่ได้ จำเป็นจะต้องค่อยเป็นค่อยไป เพื่อให้ราษฎรได้เปลี่ยนความคิดเห็นตามไปด้วย ดังนั้นวิธีพิจารณาเก่า ๆ อันได้แก่การพิสูจน์ความจริงแบบต่าง ๆ ก็มีได้ยกเลิกไปในทันทีทันใด เพียงแต่พระองค์ทรงให้การสนับสนุนวิธีการพิจารณาโดยคณะลูกขุน

ต่อมาในรัชสมัยของพระเจ้าเฮนรี่ที่ 1 (ค.ศ. 1272 - 1307) ได้มีการพัฒนาระบบกระบวนการยุติธรรมและกฎหมายขึ้นอีกหลายประการ อาทิ ศาลหลวง (The Royal Courts of Justice) ซึ่งได้ปฏิรูปใหม่จาก "คิเวียอา รีจิส" (Curia Regis) ในรัชสมัยของพระเจ้าเฮนรี่ที่ 2 ก็ได้ออกไป เริ่มแยกตัวเป็นอิสระ ยิ่งกว่านั้นศาลหลวงยังได้นำวิธีพิจารณาคดีแบบใหม่มาใช้ โดยการให้คณะลูกขุนเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดข้อเท็จจริงอีกด้วย¹ ซึ่งต่อมาเมื่อถึงสมัยกลาง (Middle Age) ประเทศอังกฤษได้ให้ความสำคัญต่อกฎหมายวิธีพิจารณามาก ทำให้การพิจารณาคดีในศาลเป็นเรื่องการโต้เถียงเกี่ยวกับวิธีพิจารณาเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งหน้าที่ของผู้พิพากษาในศาลหลวงมีเพียงวินิจฉัยกฎหมายวิธีพิจารณา ส่วนการวินิจฉัยข้อเท็จจริงเป็นหน้าที่ของคณะลูกขุนโดยผู้พิพากษาเกือบไม่ไ้มีบทบาทอะไร จนกว่าจะถึงเวลาทำคำพิพากษาภายหลังที่คณะลูกขุนตัดสินแล้ว

¹ Hamson and Plucknette, The English Trial and Comparative Law, (New York : Robert E. Krieger Publishing Co., 1975), p. 92

3. ยุคที่คอมมอนลอว์เจริญถึงขีดสุดและเป็นยุคที่เอคควิตี้เริ่มก่อตัว

คอมมอนลอว์ซึ่งพัฒนามาด้วยดี ไม่อาจจะพัฒนาต่อไปได้ ด้วยอุปสรรคสำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรก เพราะวิธีพิจารณาคดีของคอมมอนลอว์เคร่งครัดและจำกัดมากเกินไป กฎหมายนี้จึงขยายตัวไม่ทันกับสภาวะของสังคมที่เจริญรุดหน้าไปอย่างรวดเร็วในยุคนั้น และประการที่สอง โดยที่นักกฎหมายอังกฤษเป็นผู้ที่ไต่ในอนุรักษนิยมโดยแท้ จึงทำให้คอมมอนลอว์ก้าวไปถึงขีดสุด ไม่มีทางที่จะก้าวต่อไปได้อีกแล้ว จึงได้เกิดระบบกฎหมายขึ้นใหม่อีกระบบหนึ่ง ในคริสต์ศตวรรษที่ 15 คือ ระบบกฎหมายเอคควิตี้ (Equity) ทั้งนี้ เนื่องมาจากศาลหลวงมีเขตอำนาจในสมัยดั้งเดิมจำกัดอยู่เฉพาะที่จะพิจารณาคดีบางประเภทเท่านั้น ศาลหลวงซึ่งใช้คอมมอนลอว์ จึงยอมให้ศาลอื่น ๆ ใช้กฎหมายอื่นนอกจากคอมมอนลอว์ยังคงมีเขตอำนาจต่อไปได้ แต่เนื่องจากศาลอื่น ๆ สูญเสียเขตอำนาจไปเป็นลำดับ เพราะคอมมอนลอว์ขยายอำนาจทางการเมืองออกไป และศาลหลวงจะมีอำนาจมากขึ้น ศาลหลวงก็จำเป็นต้องมีกฎหมายใหม่ออกมาใช้อีก เพราะคอมมอนลอว์ครอบคลุมไปไม่ถึง ศาลหลวงก็ไม่สามารถหาทางเยียวยาให้แก่คู่ความที่มีคดีความในศาลได้ในคดีหลายประเภทด้วยกันคู่ความที่ไม่ได้รับความยุติธรรมจากศาลหลวงก็ต้องการทางขวนขวายที่จะบรรเทาความเดือดร้อนของตน เพื่อให้ได้มาซึ่งความยุติธรรมโดยทางอื่น ทางที่คู่ความจะเสาะแสวงหาความยุติธรรมในครั้งนั้นก็คือ การทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาของพระราชนานความยุติธรรมจากพระมหากษัตริย์โดยตรง และในทางปฏิบัติการทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาดังกล่าว กระทำโดยผ่านราชเลขาธิการในพระองค์ซึ่งเรียกว่า เคอะ ชานเซอเลอร์ (The Chancellor) ผู้รักษาโบราณราชพิธีประเพณีของแผ่นดิน (The Keeper of King's Conscience) และถ้าหากราชเลขาธิการในพระองค์เห็นสมควร ก็อาจจะรับฎีกาไปพิจารณาในคณะองคมนตรีให้

การที่ราษฎรเข้าขอพระราชนานความยุติธรรมโดยอาศัยพระราชนานของพระมหากษัตริย์เป็นกรณีพิเศษครั้งนี้ ในระยะแรก ๆ ก็ไม่มีปัญหายุ่งยากแต่ต่อมา

เมื่อราษฎรได้หลุดเกล้าฯ ถวายฎีกาเป็นนิจสิน จนกระทั่งกลายเป็นประเพณีปฏิบัติสืบเนื่องกันมา ย่อมทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างพระมหากษัตริย์กับศาลหลวงมากขึ้นเรื่อยมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 15 ซึ่งในสมัยนั้นราชเลขาธิการได้กลายเป็นผู้พิพากษาคดีสินในประปรมาภิไธยขององค์พระมหากษัตริย์มากขึ้น ราชเลขาธิการในพระองค์พิจารณาตัดสินคดีพร้อมด้วยองค์คณะซึ่งได้แก่องคมนตรี

(Council) และเป็นที่น่าสังเกตว่าสำหรับวิธีพิจารณาความของราชเลขาธิการในพระองค์นั้นได้ใช้หลักวิธีพิจารณาความของกฎหมายคริสต์ศาสนาเป็นสำคัญ ซึ่งแตกต่างกับวิธีพิจารณาความในคอมมอนลอว์เป็นอันมาก ส่วนหลักกฎหมายสารบัญญัติซึ่งราชเลขาธิการในพระองค์นำมาใช้นั้นมีรากฐานมาจากกฎหมายโรมันและกฎหมายคริสต์ศาสนา ดังนั้น วิธีพิจารณาความซึ่งนำมาจากกฎหมายคริสต์ศาสนาจึงสอดคล้องต่อกันเป็นอันดีกับกฎหมายสารบัญญัติที่วันั้น ซึ่งหลักกฎหมายใหม่คือ เอกควิตี¹ ได้สร้างความพึงพอใจให้แก่ราษฎรในยุคนั้นอย่างแท้จริง เพราะให้ความยุติธรรมแก่ตนเป็นอันดี และสอดคล้องกับความต้องการและความเป็นอยู่ของสังคมในยุคนั้นเป็นอันมาก¹

4. ยุคปัจจุบันซึ่งเริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. 1832 ถึงปัจจุบัน

ในคริสต์ศตวรรษที่ 19 เป็นระยะของการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ เรื่องของการรวมกฎหมายคอมมอนลอว์ และเอกควิตีเข้าด้วยกัน โดยให้มีการใช้กฎหมายทั้งสองสาขานี้ในศาลแห่งเดียวกัน แทนที่จะแยกเป็นศาลคอมมอนลอว์ สำหรับคอมมอนลอว์ และศาลเอกควิตีสำหรับกฎหมายเอกควิตี เช่นแต่เดิมมาในระยะนี้เองเป็นระยะที่อังกฤษเริ่มมีกฎหมายลายลักษณ์อักษรไว้บังคับ

¹ ชานินทร์ กรัยวิเชียร, คำบรรยายกฎหมายเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายไทยกับกฎหมายของประเทศแองโกลแซกซอน, (กรุงเทพมหานคร: คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 19 - 20

เมื่อคอมมอนลอว์และเอคควิตี้พัฒนามาจนถึงขีดสุดยกคั้งกล่าวแล้ว จึงได้
เกิดมีการปฏิรูปในระบบกฎหมายอังกฤษใหม่อีก 2 ประการคือ

ประการแรก ได้มีการตรากฎหมายสำคัญเกี่ยวกับการใช้คอมมอนลอว์ และ
เอคควิตี้บังคับ กล่าวคือ The Judicature Acts, 1873 - 1875
ซึ่งพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับนี้โดยยกเลิกศาลคอมมอนลอว์ และศาลชานเซอร์ ซึ่งเป็น
ศาลของเอคควิตี้ แล้วตั้งศาลใหม่ขึ้น เรียกว่า The New Supreme Court of
Judicature อย่างไรก็ดีเป็นที่น่าสังเกตว่าพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับนี้มีบัญญัติเฉพาะ
เรื่องการรวมใช้คอมมอนลอว์ และเอคควิตี้ในศาลแห่งเดียวกัน คือ ศาลสูง แต่กฎหมาย
คั้งกล่าวมิได้รวมกฎหมายสารบัญญัติ ซึ่งปรากฏในคอมมอนลอว์และเอคควิตี้ เข้าด้วยกัน
แต่ประการใด

ประการที่สอง ระเบียบนี้เป็นระเบียบที่กฎหมายลายลักษณ์อักษรซึ่งตราขึ้นโดยฝ่าย
นิติบัญญัติได้เริ่มมีความสำคัญขึ้นเป็นลำดับ ทั้งนี้ เพราะการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง
กล่าวคือ ประเทศอังกฤษมีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้นกว่าเดิม รัฐสภามีส่วนมี
เสียงสำคัญในการบริหารราชการแผ่นดินมากขึ้น ประกอบกับบทบาทอันสำคัญของ
Jeremy Bentham ซึ่งมีความสำคัญในอันที่จะให้อังกฤษใช้กฎหมายลายลักษณ์อักษร
แบบประมวลกฎหมายยิ่งกว่าคอมมอนลอว์และเอคควิตี้ จากกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19
เป็นกันมา แทนที่ระบบกฎหมายอังกฤษจะประกอบด้วยสาขาคอมมอนลอว์และเอคควิตี้
กฎหมายลายลักษณ์อักษรที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติก็ เริ่มคั้งตัวขึ้นมาเป็นสาขาสำคัญใน
ระบบกฎหมายอังกฤษอันดับที่สาม และในปัจจุบันก็ถือได้ว่าสาขากฎหมายลายลักษณ์อักษร
ที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัตินี้เป็นสาขากฎหมายที่สำคัญที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมาย
วิธีสบัญญัติ ในปัจจุบันของระบบกฎหมายอังกฤษเป็นกฎหมายสาขาลายลักษณ์อักษร¹

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 27 - 31

ประเภทของลูกขุน การแบ่งประเภทของลูกขุนในประเทศอังกฤษสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. แบ่งตามประเภทของลูกขุน ในกรณีเช่นนี้เราสามารถแบ่งออกได้อีกดังนี้

1.1 แกรนเจอร์รี่ (The Grand Jury) ซึ่งใช้ในศาลแอสไซส์ (The Assizes Courts) และศาลควอเตอร์เซสชัน (Quarter Sessions) แกรนเจอร์รี่ประกอบด้วยผู้ถือที่ดินซึ่งเป็นไท (free holders) ไม่น้อยกว่า 12 คน แต่ไม่เกิน 24 คน เริ่มต้นในคริสต์ศตวรรษที่ 14 แกรนเจอร์รี่นี้เป็นคณะลูกขุนที่สืบเนื่องมาจาก "The Jury of Presentment of the Hundred" ซึ่งสถาปนาขึ้นโดยกฎหมายที่เรียกว่า The Assizes of Clarendon 1166 อีกชั้นหนึ่ง

หน้าที่ของแกรนเจอร์รี่ก็คือ การนำตัวผู้กระทำความผิดมาให้ศาลหลวงพิจารณา ทั้งนี้ โดยตัวลูกขุนเหล่านี้เป็นผู้รู้เห็นและเป็นผู้กล่าวหาเอง กล่าวคือ รู้เห็นในฐานะที่เป็นประจักษ์พยานว่าจำเลยหรือผู้ถูกกล่าวหาเหล่านั้นเป็นผู้กระทำความผิดจริง ดังนั้นบุคคลที่เป็น "แกรนเจอร์รี่" จึงอยู่ในฐานะพยาน ซึ่งในยุคที่ชาวออร์แมนครองเกาะอังกฤษใหม่ ๆ พวกแกรนเจอร์รี่ ยังมีหน้าที่ต้องช่วยเหลือฝ่ายปกครองในฐานะที่ตนเป็นผู้รู้เรื่องในท้องถิ่นเป็นอย่างดีอีกด้วย เป็นต้นว่า เรื่องราวต่าง ๆ ในหนังสือ "ดอมส์ เคย์" (Domesday book) ก็เป็นเรื่องที่ประมวลมาจากคำบอกเล่าของ "แกรนเจอร์รี่" ที่ผู้พิพากษาศาลหลวงมีหมายเรียกตัวแกรนเจอร์รี่จากท้องถิ่นต่าง ๆ มาเพื่อที่จะตอบคำถามของผู้พิพากษาเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นด้วย

ในเวลาต่อมา "แกรนเจอร์รี่" มีหน้าที่เพิ่มขึ้น คือ มีหน้าที่ไต่สวนข้อกล่าวหาเกี่ยวกับคดีอาญาว่ามีมูลหรือไม่ หน้าที่ของแกรนเจอร์รี่ก็มีเพียงรับรองว่าการไต่สวนและการฟ้องเป็นไปโดยชอบเท่านั้นเอง ซึ่งหน้าที่นี้ต่อมาภายหลังได้เป็นหน้าที่ของ

Justice of the peace เป็นผู้รับผิดชอบแทน ส่วนหน้าที่ของแกรนจ์จู้ในฐานะ
ที่เป็นผู้ตัดสินคดีก็สิ้นสุดลงในปี 1352 จากวาระนั้นเป็นต้นมา และในปี ค.ศ.1933
ก็ได้มีกฎหมายที่เรียกว่า Administration of Justice act, 1933 ออกมา
ให้ยกเลิก "แกรนจ์จู้"¹

2.2 เพททิจูรี่ (The Petty Jury) หรือ Trial Jury

ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินคดีความโดยตรง ลูกขุนประเภทนี้มีได้เกิดโดยผลของ
กฎหมายลายลักษณ์อักษร (Statutes Law) แต่เกิดขึ้นเนื่องจากคำสั่งของศาลหลวง
ซึ่งออกโดยอาศัยพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ (The Royal prerogative)
ในสมัยแรก ๆ คอมมอนลอว์ (Common Law) ถือว่า การพิจารณาตัดสินคดีโดยคณะ
คณะลูกขุนนั้นจะกระทำไ้ก็ด้วยความยินยอมของฝ่ายจำเลยเท่านั้น ถ้าหากจำเลยนี้
เจยเสีย โดยเฉพาะในคดีฐานกบฏ (Treason) หรือคดีประเภท "มีสติมันเนอร์"
(Misdemeanour) ศาล Common Law ถือว่าได้รับสารภาพว่า จำเลยได้กระทำ
ผิดจริงตามฟ้อง แต่หากว่าเป็นความผิดประเภท felony แล้ว จำเลยอาจ
เลือกได้คือ กรณีแรก ยินยอมให้ลูกขุนพิจารณาตัดสินคดีของตน หรืออีกกรณีหนึ่ง จำเลย
จะต้องถูกเอาเหล็กลูกตุ้มมาทับที่หน้าอกจนกระทั่งจำเลยยินยอมให้ลูกขุนพิจารณาคดี
ของตน หรือมิฉะนั้นจำเลยก็ต้องถูกเหล็กลูกตุ้มทับอกเพิ่มทวีน้ำหนักขึ้นจนกระทั่งขาด
ใจตาย วิธีการอันเหี้ยมโหดนี้ เรียกว่า "peine forte et dure" แต่โดยมาก
จำเลยก็ยินยอมให้ศาลพิจารณาโดยลูกขุนในท้ายที่สุด แต่ที่ยอมตายก็มีมากเพราะไม่
อยากให้ลูกขุนพิจารณา เนื่องจากมีเหตุผลบางประการ กล่าวคือ ถ้าจำเลยมิได้ถูก
ลูกขุนตัดสินว่ากระทำความผิดฐาน felony ทรัพย์สินของจำเลยก็ไม่ต้องถูกริบ
เป็นของแผ่นดิน แต่ถ้าถูกตัดสินว่า "มีความผิด" (guilty) ทรัพย์สินทั้งหมดจะ
ต้องถูกริบเป็นของแผ่นดิน การที่ใช้เหล็กทับอกจนกระทั่งถึงแก่ความตายนี้ ได้มีปรากฏ

¹ Devlin, Sir Patrick, Trial by Jury, 3rd. ed.

หลักฐานอยู่แม้ในปี ค.ศ. 1658 จนในปี ค.ศ. 1772 จึงได้มีกฎหมายออกมายกเลิก
วิธีการทรมานจำเลยดังกล่าว และให้ถือว่าจำเลยปฏิเสธไม่ยอมให้คณะลูกขุน
พิจารณาคดีของตนนั้นถือได้ว่า จำเลยให้การรับสารภาพ และต่อมาในปี ค.ศ. 1872
ได้มีกฎหมายลายลักษณ์อักษรออกมาอีกฉบับหนึ่ง กับห้ยกเลิกกฎหมายที่ตราไว้ในปี ค.ศ.
1772 ให้มีผลเป็นว่า "จำเลยหนึ่งเคยให้ถือว่า จำเลยปฏิเสธข้อหาของโจทก์โดย
ตลอด"¹

2. แบ่งตามประเภทของคดี

2.1 ลูกขุนในคดีแพ่ง แต่เดิมคดีแพ่งตามคอมมอนลอว์ทุกประเภท
พิจารณาโดยลูกขุน ภายหลังการที่จะให้พิจารณาโดยลูกขุนเสื่อมความนิยมลงไปเป็นอัน
มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่ ค.ศ. 1854 เป็นต้นมา และโดยผลของพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการพิจารณาคดีของคอมมอนลอว์ ค.ศ. 1854 (The Common Law
Procedure Act 1854) กำหนดให้ทำการพิจารณาคดีแพ่งโดยผู้พิพากษาเท่านั้น
ถ้าหากว่าคู่ความทุกฝ่ายยินยอม และตาม The Judicature Act 1854
และกฎหมายต่อ ๆ มาปรากฏว่าในทางปฏิบัติของศาลแผนกควีนส์เบนคร์ของศาลสูงมี
การพิจารณาคดีแพ่งที่อาศัยลูกขุนเพียงครั้งเดียวเท่านั้นและตาม The Administra-
tion of Justice (Miscellaneous) Act 1955 เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของ
การใช้ลูกขุนในการพิจารณาคดีแพ่ง กล่าวคือ มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัตินี้บัญญัติว่า
คู่ความมีสิทธิที่จะให้ลูกขุนพิจารณาคดีแพ่งได้เฉพาะคดีหมิ่นประมาท คดีฟ้องเท็จ คดี
ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง คดีล่อลวง คดีผิดสัญญาสมรสและคดีฉ้อโกงเท่านั้น แม้ใน
คดีประเภทต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ศาลก็ยังมิอำนาจให้ศาลยุติสั่งยกคำร้องที่จะให้พิจารณา
คดีโดยลูกขุนเสียได้อีกด้วย ถ้าหากว่าการพิจารณาคดีของลูกขุนเป็นไปอย่างล่าช้า
และจะต้องมีการตรวจสอบเอกสารหรือบัญชี ส่วนการพิจารณาคดีแพ่งประเภทอื่น ๆ
นั้น คู่ความไม่มีสิทธิที่จะให้มีการพิจารณาคดีโดยลูกขุนแต่คู่ความอาจร้องขอต่อศาล

ให้มีการพิจารณาคดีโดยลูกขุนได้และเป็นคุณพินิจของศาลที่จะให้มีการพิจารณาคดีโดยลูกขุนหรือไม่

ในคดีแพ่ง ลูกขุนมี 2 ประเภท คือ

- ก) คณะลูกขุนสามัญ (The Common Jury)
- ข) คณะลูกขุนวิสามัญ (The Special Jury)

สำหรับคณะลูกขุนวิสามัญนั้น เหนือหมายถึงบุคคลซึ่งมีหลักฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ หลักทรัพย์ดีกว่าลูกขุนสามัญ ความอาจที่จะร้องขอให้มีการพิจารณาคดีโดยคณะลูกขุนวิสามัญได้ คณะลูกขุนวิสามัญได้ยกเลิกไปแล้วตั้งแต่ปี ค.ศ. 1949 ยกเว้นแต่ในเขตพระมหานครลอนดอนเท่านั้น และที่มีคณะลูกขุนวิสามัญอยู่ก็ใช้เฉพาะในคดีพาณิชย์ในศาลควีนเบนช์ (Queen's Bench) เท่านั้น¹

โดยเหตุที่คุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นลูกขุนได้กำหนดไว้เป็น The Juries Act 1825 ซึ่งเป็นเวลาถึง 100 ปีเศษแล้ว ค่าของเงินปอนด์อังกฤษนับแต่นั้นมาก็ได้ลดค่าลงอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จนถึงปัจจุบันจึงเป็นผลทำให้ผู้ที่อยู่ในข่ายที่จะเป็นลูกขุนเพราะมีหลักทรัพย์ต้องตามที่พระราชบัญญัติฉบับนี้บัญญัติไว้มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย

ผู้ที่มีคุณสมบัติจะเป็นลูกขุนดังกล่าวจะมีรายชื่อปรากฏในบัญชีผู้ที่เป็นลูกขุนของทางราชการ เมื่อบุคคลเหล่านั้นได้รับหมายเรียกให้มาเป็นลูกขุน แต่เดิมลูกขุนไม่ได้รับค่าป่วยการเพราะถือว่าเป็นหน้าที่ของพลเมืองที่จะต้องทำหน้าที่ลูกขุน แต่ในสมัยต่อมาคิดเห็นกันว่า การงานและธุรกิจของผู้ที่เป็นลูกขุนแต่ละคนได้รับการกระทบกระเทือน เพราะต้องมานั่งพิจารณาคดีของศาลเป็นเวลาหลายวันหรือเป็นสัปดาห์ ดังนั้น The Juries Act 1945 และ The Juries Act, 1954 จึงได้กำหนดค่าป่วยการให้ลูกขุน กล่าวคือ ผู้ที่ได้รับหมายเรียกให้เป็นลูกขุนและมา

ตามหมายเรียกนั้น ไม่ว่าจะได้นั่งพิจารณาคดีนั้นหรือไม่ก็ตาม ลูกขุนนั้นจะมีสิทธิได้รับค่าพาหนะและค่าป่วยการไม่เกินวันละ 65 ซิลลิง ในกรณีที่ต้องนั่งพิจารณาเกินกว่า 60 วัน อาจได้รับค่าป่วยการไม่เกินวันละ 130 ซิลลิง

สำหรับวิธีพิจารณาคดีแพ่งโดยมีลูกขุนนั้น การดำเนินกระบวนการพิจารณามีอยู่ว่า คู่ความทั้งสองฝ่ายแถลงเปิดคดีต่อศาล หลังจากที่แถลงเปิดคดีแล้วจะมีการสืบพยานของทั้งโจทก์และจำเลย และเมื่อสืบพยานทั้งสองฝ่ายเสร็จแล้ว ทนายของโจทก์และจำเลยอาจขอแถลงปิดคดีหรือไม่ก็ได้ หลังจากนั้นผู้พิพากษาก็จะสรุปคดีให้จюриฟัง แต่ที่ต่างกับคดีอาญาคือ จุรีมีอำนาจที่จะวินิจฉัยในปัญหาข้อเท็จจริงทั้ง 2 ประเภท กล่าวคือ ปัญหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความรับผิดชอบในทางแพ่งของจำเลย และจำนวนค่าเสียหายที่โจทก์ควรได้รับ ส่วนในคดีอาญาลูกขุนไม่มีอำนาจกำหนดโทษที่จะลงแก่จำเลย มติของจюриในคดีแพ่งจะต้องเป็นมติเอกฉันท์ เว้นแต่คู่ความจะได้ตกลงกันว่าจะใช้มติข้างมาก

เพื่อความกระจ่างชัดในการพิจารณาคดีโดยจюри จะขอยกคดีตัวอย่างดังต่อไปนี้

Ward V. James (1966) IQB 273¹ ที่ประชุมใหญ่ศาลอุทธรณ์ได้วินิจฉัยไว้ว่าคดีเรียกร้องค่าเสียหายจากการทำละเมิดนั้นสมควรที่จะเป็นคดีที่ผู้พิพากษาพิจารณาคดีเอง เว้นแต่ว่าจะมีพฤติการณ์พิเศษเหตุผลที่ไม่สมควรที่จะให้จюриพิจารณาคดีประเภทนี้ คือจюриจะให้ค่าเสียหายในคดีละเมิดอย่างไร ไม่มีใครคาดหมายได้ และจюриมักจะเข้าข้างผู้เสียหาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่จำเลยเป็นบริษัทรับประกันภัย

ก่อนคดี Ward V. James ที่กล่าวข้างต้น มีคดีของศาลควีนส์เบนซ์ จюриได้พิจารณาคดีเพียงร้อยละ 2 ของคดีทั้งหมด แต่หลังจากนี้แล้วจюриได้พิจารณาคดีเพียงร้อยละ 1 เท่านั้น และคดีที่เหลือเกือบทั้งหมดก็เป็นคดีที่ผู้พิพากษาสั่งพิจารณาคตามลำพัง ส่วนคดีแพ่งอื่นที่ชั้นศาลสูงแผนกอื่น ๆ แทบจะไม่มีมีการพิจารณาคดีโดยลูกขุนเลย อย่างไรก็ตามกฎหมายปัจจุบันในคดีฟ้องหย่าและคดีมรดกอาจ

จะมีลูกขุนนั่งพิจารณาคดีได้ แต่ในทางปฏิบัติแทบจะไม่มีคดีที่มีลูกขุนพิจารณาคดีเลย ทั้งนี้ เนื่องมาจากการพิจารณาคดีโดยลูกขุนต้องใช้เวลานานและเสียค่าใช้จ่ายสูงมาก

2.2 ลูกขุนในคดีอาญา ในปัจจุบันคดีอาญาใช้ระบบจURY น้อยลงไปกว่าเดิมเป็นอันมาก แต่ก็ยังมากกว่าคดีแพ่งตามคอมมอนลอว์ บุคคลซึ่งมีอายุตั้งแต่ 14 ปีขึ้นไปมีสิทธิที่จะให้มีการพิจารณาคดีของตนโดยจURY ได้เสมอ การที่จะไม่ให้พิจารณาคดีโดยจURY จะมีได้ก็แต่โดยความยินยอมของคู่ความเท่านั้น เพราะฉะนั้น ตามคอมมอนลอว์ ความผิดอาญาทุกประเภท จำเลยมีสิทธิที่จะขอให้มีการพิจารณาคดีโดยจURY เว้นแต่จำเลยเองประสงค์จะให้มีการพิจารณาคดีโดยรวบรัด ในคดีประเภท Indictable offence ร้อยละ 95 จำเลยไม่เลือกให้พิจารณาคดีของตนโดยจURY และคดีร้อยละ 5 เท่านั้น ที่จำเลยเลือกให้พิจารณาโดยจURY ในระยะต่อมา มีกฎหมายหลายลักษณะกำหนดความผิดอาญามากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความผิดเกี่ยวกับการจราจร จึงทำให้คดีที่จะพิจารณาโดยรวบรัดเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก แม้ว่าในคดีเหล่านี้จำเลยอาจจะขอให้มีการพิจารณาโดยจURY ได้ ถ้าความผิดนั้นมีกฎหมายกำหนดโทษจำคุกเกินกว่า 3 เดือน แต่จำเลยส่วนใหญ่ก็เลือกให้มีการพิจารณาคดีโดยรวบรัด

สำหรับวิธีพิจารณาคดีโดยจURY ในคดีอาญานั้น มีวิธีการคือ จURY จะนั่งในที่ซึ่งศาลจัดไว้ให้โดยเฉพาะเพื่อฟังการพิจารณาคดีนั้น ก่อนสืบพยาน คู่ความทั้งสองฝ่ายมีโอกาสดังเปิดคดีว่าคดีนั้นมีประเด็นอย่างไร และมีพยานที่จะสืบอย่างไร เพื่อให้ลูกขุนรู้ประเด็นข้อพิพาทและพยานหลักฐานฝ่ายตน เมื่อสืบพยานเสร็จแล้ว คู่ความทั้งสองฝ่ายมีโอกาสดังปิดคดี ซึ่งคู่ความทั้งสองฝ่ายก็มีโอกาสสูงใจให้จURY รับฟังและเชื่อพยานฝ่ายตน และแสดงเหตุผลสูงใจให้จURY ตัดสินให้คนชนะคดี ถ้าหากว่าลูกขุนสงสัยในปัญหาเรื่องใดเรื่องหนึ่งในการพิจารณาคดีนั้นก็อาจถามผู้พิพากษาในศาลโดยเปิดเผยได้ แต่ลูกขุนจะถามทนายหรือคู่ความโดยตรงไม่ได้ ในกรณีที่มีการถามโดยเปิดเผยนั้น ศาลอาจจะสั่งให้ทนายโจทก์หรือทนายจำเลยเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่ลูกขุนถามก็ได้

¹ Magistrates' Courts Act 1952, section 20 and 21

หลังจากการพิจารณานั้นสิ้นสุดลงแล้ว ผู้พิพากษาจะต้องสรุปคดีนั้นให้จู้ร้ฟัง โดยสรุปข้อเท็จจริงในคดีตลอดทั้งอธิบายปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวเนื่องกับคดีนั้นให้จู้ร้ฟัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำข้อเท็จจริง ส่วนข้อกฎหมายนั้นเป็นหน้าที่ของผู้พิพากษาในคดีนั้นที่จะวินิจฉัยโดยเฉพาะ คอจากนั้นจู้ร้จะต้องออกจากห้องพิจารณาเข้าสู่ห้องประชุมซึ่งจัดไว้สำหรับการปรึกษาหารือในระหว่างจู้ร้ด้วยกันเอง โดยเฉพาะนับตั้งแต่วาระที่จู้ร้ได้เข้าสู่ห้องประชุมดังกล่าว จู้ร้คนใดจะแยกจากจู้ร้คนอื่นไม่ได้ เกิดขาด จนกว่าจู้ร้จะได้ออกคำชี้ขาดแล้ว จู้ร้จะให้คำอภิปรายต่าง ๆ ในคดีนั้นอย่างไร ไม่มีผู้ใดจะขัดถามได้ แม้ผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาคดีนั้นก็ไม่อาจจะสอบถามได้ เมื่อจู้ร้ตัดสินว่าจำเลยมีความผิดหรือไม่เสร็จแล้ว หัวหน้าจู้ร้ซึ่งจู้ร้ได้เลือกตั้งขึ้นเองในที่ประชุมจะออกมารายงานให้ศาลทราบ ว่า จำเลยมีความผิดหรือไม่ตามฟ้อง โดยไม่ต้องให้เหตุผลประกอบในการที่จู้ร้อภิปรายกัน เพื่อตัดสินกันว่าจำเลยมีความผิดหรือไม่นั้น ตาม The Criminal Justice Act 1967 ซึ่งมาตรา 13 บัญญัติว่า หลังจากที่จู้ร้ได้พยายามหามติเอกฉันท์ว่าจำเลยกระทำผิดจริงหรือไม่เป็นเวลา 2 ชั่วโมงหรือมากกว่านั้น สุดแต่ผู้พิพากษาจะกำหนด และจู้ร้ยังไม่สามารถหามติเอกฉันท์ได้ ผู้พิพากษาจะมีคำวินิจฉัยให้จู้ร้ตัดสินด้วยคะแนน 10 เสียง คอ 2 เสียงก็ได้ ในกรณีที่จู้ร้นายหนึ่งถูกศาลสั่งให้พ้นจากหน้าที่เนื่องด้วยเหตุหนึ่ง เหตุใด เป็นต้นว่าป่วยในระหว่างการพิจารณา มติของจู้ร้เสียงข้างมากจะต้องเป็น 9 เสียงคอ 2 เสียง ในกรณีที่จู้ร้เหลือเพียง 11 คน หรือในกรณีที่จู้ร้หนึ่งพิจารณาเหลือเพียง 10 คน คะแนนเสียงข้างมากก็จะต้องเป็น 9 เสียงคอ 1 เสียง

ในทางปฏิบัติ โดยปกติจู้ร้จะใช้เวลาอภิปรายในห้องประชุมจู้ร้ยาวนานหลายชั่วโมงเมื่อเร็ว ๆ นี้ มีคดี R.V. McKenna (1960) 10.B. 411¹ ผู้พิพากษาได้สั่งจู้ร้ว่าจะต้องพิจารณาคดีให้เสร็จภายในเวลา 10 นาที เพราะว่าผู้พิพากษาจำต้องไปราชการต่างท้องที่ และถ้าหากว่าจู้ร้ไม่สามารถพิจารณาคดีให้

1 เรื่องเดียวกัน, หน้า 224

เสรีภายใน 10 นาทีจริงได้ก็จะต้องถูกกักตัวอยู่ที่ศาล จนกว่าผู้พิพากษาจะกลับมาในวันรุ่งขึ้น จูรีจึงได้ตัดสินคดีนั้นภายใน 6 นาทีว่าจำเลยมีความผิด จำเลยอุทธรณ์ว่าผู้พิพากษาออกคำสั่งโดยมิชอบ อันเป็นการบีบบังคับจูรีให้ตัดสินคดีเป็นปฏิปักษ์ต่อศาลอุทธรณ์คดีสินยกฟ้อง โจทก์ให้ปล่อยตัวจำเลยพันช้อหาไป เพราะคำสั่งของผู้พิพากษาฟังไม่ชอบ

เมื่อหัวหน้าจูรีได้แถลงต่อศาลว่า จูรีลงมติว่าจำเลยมีความผิดหรือไม่แล้ว จำเลยมีสิทธิที่จะแถลงต่อศาลขอลดหย่อนผ่อนโทษ ถ้าหากจะฟังมีและในวาระนั้น ผู้พิพากษาก็จะไต่ให้จำเลยแสดงพยานหลักฐานต่าง ๆ อันเกี่ยวกับความประพฤติ ความดีความชอบที่จำเลยกระทำมาก่อนตลอดจนประวัติการกระทำผิดของจำเลย เพื่อประกอบการพิจารณาของศาลว่าจำเลยควรได้รับโทษสถานใด จากนั้นผู้พิพากษาก็ตัดสินลงโทษจำเลย ฟังสังเกตุว่าจูรีไม่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการลงโทษจำเลยแต่อย่างใด

3. คุณสมบัติของผู้เป็นลูกขุน

คุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นลูกขุนตาม Common Law ในสมัยเริ่มแรกที่มีลูกขุนนั้นก็คือ ลูกขุนจะต้องเป็นราษฎรที่เป็นไท (freeman) และมีโฉนดที่เป็น "วิลเลนส์" (Villeins) หรือเป็นคนต่างค้ำว ซึ่งในสมัยต่อมาได้มีกฎหมายลายลักษณ์อักษรบัญญัติไว้ว่า นอกจากลูกขุนจะต้องเป็นบุคคลที่เป็นไทแล้ว ยังจะต้องเป็นบุคคลที่มีทรัพย์สินค้ำว คือเป็น free tenure เหตุผลที่กฎหมายบัญญัติให้ลูกขุนต้องเป็นบุคคลที่มีทรัพย์สินก็คือว่า บุคคลประเภทนี้อาจจะไม่รับสินบนประการหนึ่ง และถ้าหากถูกปรับเพราะตัดสินคดีไม่ชอบก็อาจจะมีเงินเสียค่าปรับ ได้อีกประการหนึ่ง

คุณสมบัติของลูกขุนและผู้ที่ได้รับยกเว้นไม่ตกเป็นลูกขุน

บุคคลที่จะปฏิบัติหน้าที่ลูกขุนได้จะต้องได้รับหมายเรียกตัวลูกขุนจากศาล และต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้¹

- ก. เป็นบุคคลที่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกสภาจังหวัดได้และมีอายุระหว่าง 18 ปี ถึง 65 ปี และ
- ข. เป็นบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ประจำเป็นปกติในสหราชอาณาจักร (United Kingdom) ติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี โดยนับตั้งแต่อายุครบ 13 ปี เป็นต้นไป เว้นแต่เขาจะเป็นผู้ถูกตัดสิทธิ (ineligible) หรือขาดคุณสมบัติ (disqualified)

ผู้ที่ได้รับหมายเรียกตัวและได้รับแต่งตั้งเป็นลูกขุนตามที่เขาสัมครใจแล้วจะปฏิบัติหน้าที่ลูกขุนจนกว่าผู้นั้นจะถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับความยุติธรรม ปี ค.ศ. 1972 (Criminal Justice act, 1972) หรือมีการเพิกถอนหมายเรียกตัว

หมายเรียกตัวเป็นลูกขุนนั้นจะทำเป็นหนังสือไปถึงผู้รับพร้อมทั้งคำเตือนว่า หากผู้นั้นได้รับแต่งตั้งเป็นลูกขุนแล้วถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดหรือผู้นั้นไม่สมัครใจเป็นลูกขุนต่อไปหรือเป็นผู้ขาดคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งย่อมถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดข้อกำหนดและเขาจะต้องไปปรากฏตัวต่อเจ้าหน้าที่เพื่อทำการเพิกถอนหมายเรียกตัว

¹ Juries Act 1974, section 9

ในกรณีที่มีข้อสงสัยว่า บุคคลใดมีร่างกายไม่สมบูรณ์หรือมีความรู้ภาษาอังกฤษไม่ดีพอที่จะปฏิบัติหน้าที่ของลูกขุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นั้นอาจนำเรื่องเสนอต่อศาลเพื่อชี้ขาดว่าเขาจะเป็นลูกขุนได้หรือไม่

ในการทำบัญชีผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งของประเทศอังกฤษนั้น เจ้าหน้าที่ก็จะดูกันว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเป็นลูกขุนได้หรือไม่ คนใดมีคุณสมบัติครบก็จะใช้อักษร "J" เป็นที่สังเกตไว้ บุคคลใดที่มีสิทธิได้รับยกเว้นไม่ต้องเป็นลูกขุนดังกล่าวข้างต้นเมื่อเห็นชื่อของคนมีอักษร "J" เช่นนั้นก็ย่อมยื่นคำร้องขอยกเว้นคำสั่งของศาลก่อนได้รับหมายเรียกให้เป็นลูกขุนได้

ครั้นแล้วเจ้าหน้าที่ของสภาจังหวัด (Council of the County) ทุกแห่งก็จะทำหนังสือรายนามลูกขุน (Jurors book) ขึ้นเฉพาะใน County ของตนแล้วส่งไปให้นายอำเภอ (sheriff) ใน County นั้น นายอำเภอจะเป็นผู้เรียกลูกขุนให้มาทำหน้าที่ บุคคลใดได้รับหมายเรียกให้มาเป็นลูกขุนและปฏิเสธโดยปราศจากเหตุผลที่สมควรแล้วก็อาจจะถูกปรับได้

อนึ่ง โดยปกติ นายอำเภอ (sheriff) จะไม่ออกหมายเรียกให้บุคคลใดมาทำหน้าที่ลูกขุนเกินกว่าหนึ่งครั้งในปีหนึ่ง จนกว่าคนอื่น ๆ ในบัญชีจะได้เป็นลูกขุนกันจนหมดบัญชีแล้ว¹

จะเห็นได้ว่า บุคคลทุกคนที่มีคุณสมบัติครบถ้วนมีหน้าที่ต้องเป็นลูกขุน ทั้งนี้หมายความว่า เป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนที่จะต้องเป็นลูกขุนเทียบได้กับหน้าที่ที่ชายไทยทุกคนมีหน้าที่ต้องเข้ารับราชการทหาร หากผู้ใดหลีกเลี่ยง หรือ

¹ Juries Act 1870, section 8 and 19(1).

ซัดขึ้นก็ต้องมีความผิดตามกฎหมาย เหตุผลที่กฎหมายของประเทศอังกฤษวางหลักไว้เช่นนี้ เพราะว่าเจตนารมณ์ของกฎหมายอังกฤษต้องการให้ประชาชนชาวอังกฤษเข้าไปมีส่วนร่วมในการพิจารณาคดีอันกระทบถึงความสงบสุขของพวกเขาด้วยนั่นเอง

ดังนั้นเมื่อพิจารณาโดยดั่งนั้นก็เห็นได้ว่าคณะลูกขุนก็คือตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่นนั้นนั่นเอง ที่เข้าไปมีส่วนร่วมพิจารณาการกระทำผิดของจำเลยในท้องถิ่นนั้นเช่นกัน การพิจารณาคดีในลักษณะนี้เห็นว่าประชาชนในท้องถิ่นนั้นพิจารณาการกระทำผิดโดยประชาชนผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง การที่จะตัดสินว่าผู้ใดกระทำผิดจึงมีผลกระทบต่อความสงบสุขของเขาโดยตรง

4. การคัดค้านลูกขุน

จำเลยมีสิทธิจะตั้งข้อร้องเรียนจกคัดค้านไม่ให้บุคคลใดที่ศาลเรียกมาเป็นลูกขุนนั่งพิจารณาคดีนั้น ซึ่งเรียกว่า " Challenges " ตาม The Criminal Justice Act, 1948 มาตรา 35 จำเลยอาจคัดค้านได้ 7 คน โดยไม่ต้องให้เหตุผลประกอบ ส่วนโจทก์นั้นไม่มีสิทธิตั้งข้อร้องเรียนจากการคัดค้านโดยไม่ต้องให้เหตุผลประกอบดังกล่าวนี¹

ในทางปฏิบัติ แต่เดิมมาจำเลยไม่ค่อยจะใช้สิทธิตั้งข้อร้องเรียนจกคัดค้านมากนัก เพราะโดยปกติทนายความมักจะตกลงกับเจ้าพนักงานศาลเป็นการภายในว่า ไม่สมควรที่จะให้เสนอผู้ใดเป็นลูกขุนบ้าง แต่ในปัจจุบันปรากฏว่าจำเลยใช้สิทธิตั้งข้อร้องเรียนจกคัดค้านมากขึ้น

¹ เรื่องเดิม, หน้า 217

อนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่า สิทธิในการคัดค้านลูกขุนโดยไม่ต้องให้เหตุผล ดังกล่าวนี้นี้มีเฉพาะในคดีอาญาเท่านั้น สำหรับในคดีแพ่ง ลูกขุนจะถูกคัดค้านใน คดีใดจะต้องมีเหตุผลประกอบ ซึ่งโดยปกติในการพิจารณาคดีอาญามักจะมีลูกขุน ที่เป็นชาย 9 คน เป็นผู้หญิง 3 คน แต่ในคดีความผิดทางเพศจำเลยมักจะทำคัดค้าน ลูกขุนที่เป็นผู้หญิงโดยมุ่งประสงค์ที่จะให้ลูกขุนทั้งหมด เป็นผู้ชาย เพราะคิดเห็นกันว่า ผู้หญิงย่อมมีอคติเกี่ยวกับความผิดทางเพศ จำเลยซึ่งเป็นชายอาจจะไม่ได้รับความ เป็นธรรมจากลูกขุนที่เป็นผู้หญิงก็ได้¹

ในคดีอาญาเฉพาะจำเลยมีสิทธิพิเศษในการที่จะคัดค้านบุคคลที่จะได้รับการ เลือกเป็นลูกขุนได้ 7 คน โดยไม่ต้องให้เหตุผลแต่ประการใด ส่วนโจทก์ก็ตี หรือจำเลยเองในอันที่จะคัดค้านลูกขุนเกินกว่า 7 คนก็ตี จะต้องให้เหตุผลแห่ง คำคัดค้านด้วย กล่าวคือ ลูกขุนผู้นั้นขาดคุณสมบัติของการ เป็นลูกขุนหรือเป็นบุคคลที่มี อคติหรือเป็นบุคคลซึ่งไม่น่าไว้วางใจ ซึ่งในกรณีเช่นว่านี้ผู้พิพากษาจะต้องไต่สวน และมีคำสั่งว่าลูกขุนนั้นสมควรได้รับ เลือกเป็นลูกขุนในคดีนั้นหรือไม่

5. สิทธิของคู่ความในการที่จะยอมรับการพิจารณาโดยลูกขุน

จะเห็นได้ว่าระบบกฎหมายของอังกฤษถือว่า การพิจารณาคดีโดยลูกขุน เป็นสิทธิของคู่ความ เพราะเป็นการประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชน และมี หลักว่าบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 14 ปีขึ้นไป มีสิทธิที่จะให้มีการพิจารณาคดีของตนโดย ลูกขุนได้เสมอ การที่จะไม่ให้พิจารณาคดีโดยลูกขุนจะมีได้ก็แต่โดยความยินยอม ของคู่ความเท่านั้น เพราะฉะนั้นตามระบบ Common Law ความผิดอาญาทุก - ประเภท จำเลยมีสิทธิที่จะขอให้มีการพิจารณาคดีโดยลูกขุน เว้นแต่จำเลยเอง ประสงค์จะให้มีการพิจารณาคดีโดยรวมไว้ในคดีประเภท Indictable

1. เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

Offence รั้อยละ 95 ของการพิจารณาคดีโดยลูกขุนจำเลยไม่ยอมเสี่ยงให้พิจารณาคดีของตนใครมีเพียงรั้อยละ 5 เท่านั้นที่จำเลยเรียกให้พิจารณาคดีโดยลูกขุน เพราะสะดวกและรวดเร็วกว่า

6. อำนาจหน้าที่ของคณะลูกขุน

เมื่อพิจารณาถึงอำนาจหน้าที่ของคณะลูกขุน ตั้งแต่บรรพกาลมา คณะลูกขุนมีอำนาจพิจารณาเฉพาะแต่ปัญหาข้อเท็จจริงเท่านั้น เป็นต้นว่า จำเลยแห่งผู้ตายถึงแก่ความตายจริงหรือไม่ อันเห็นปัญหาข้อเท็จจริง ส่วนปัญหาต่อไปที่ว่า การที่จำเลยฆ่าผู้ตายนั้น เป็นความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนาหรือไม่เจตนา อันเป็นปัญหาข้อกฎหมาย ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้พิพากษาที่จะพิจารณาโดยเฉพาะ

เมื่อไต่สวนกระบวนการคัดเลือกลงและการคัดค้านลูกขุนไปแล้ว ก็จะได้เห็นว่าลูกขุนมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ให้ เป็นไปตามกระบวนการตามกฎหมาย

ในระหว่างการพิจารณาคดี ลูกขุนจะต้องไม่ติดต่อกับผู้ใด คู่ความทุกฝ่ายจะให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ในเรื่องราวในคดีไม่ได้ ทั้งลูกขุนจะเปิดเผยเรื่องราวที่พวกลูกขุนพูดหรือทำในคดีนั้น ไม่ว่าในขณะที่พิจารณาคดีหรือหลังการพิจารณาคดีสิ้นสุดลงแล้วก็ไม่ได้เช่นกัน ในห้องของลูกขุนถือเป็นความลับที่สุดเมื่อออกมานอกห้องแล้วจะพูดไม่ได้ ถือเป็นความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล

หลังจากลูกขุนสอบถามตัวเข้าประจำหน้าที่แล้ว ถ้ามีการประพฤติกมิชอบขึ้น เช่น ออกไปจากห้องโดยไม่ได้รับอนุญาตก็ตี ไปรับประทานอาหารหรือดื่มเครื่องดื่ม ก่อนขึ้นศาลก็โดยดูความฝ่ายใดออกเงินให้ก็ตี ไปติดข้อเรื่องความนั้นกับบุคคล ภายนอกหรือรับฟังพยานนอกศาลก็ตี คณะลูกขุนนั้นอาจถูกเพิกถอนเสียได้ แล้วทั้ง คณะลูกขุนชุดใหม่ขึ้นพิจารณาคดีนั้นแทนได้

ถ้าในระหว่างพิจารณาลูกขุนคนใดตายหรือศาลเอาออกจากคณะลูกขุน เพราะเหตุเจ็บป่วยหรือไม่สามารถโดยประการอื่น ถ้าโจทก์และจำเลยตกลงกัน เป็นหนังสือและจำนวนของลูกขุนคณะนั้นมีเหลือไม่น้อยกว่า 10 คนแล้ว คณะลูกขุน ที่เหลือนั้นก็พิจารณาคดีนั้นต่อไปได้

ในการพิจารณาคดีที่มีลูกขุนไม่ว่าในคดีแพ่งหรือคดีอาญา ถ้าหากลูกขุน ประสงค์ที่จะถามเพราะเหตุไม่เข้าใจในคำพูดหรือข้อเท็จจริงข้อใดอันเกี่ยวกับ การพิจารณาคดีลูกขุนจะต้องถามต่อผู้พิพากษาเท่านั้น และต้องถามอย่างเปิดเผย ในศาลต่อหน้าคู่ความทั้งสองฝ่าย เพราะคำพูด หรือคำตอบบางข้อก็เป็นการยาก ที่ลูกขุนซึ่งเป็นชาวบ้านธรรมดาจะเข้าใจได้ พยานหลักฐานบางชนิดก็เป็นพยาน หลักฐานทางการแพทย์ ทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคพิเศษ ดังนั้นลูกขุน จึงอาจไม่เข้าใจพยานบางอย่างนั้นก็ได้ ลูกขุนมีอำนาจที่จะสอบถามถึงข้อสงสัย เหล่านั้นได้ แต่ลูกขุนจะถามทนายหรือคู่ความโดยตรงเองไม่ได้ ในกรณีจำเป็น ศาลมีอำนาจที่จะสั่งให้ทนายหรือคู่ความแถลงเพิ่มเติมหรือชี้แจงในเรื่องที่จะถาม นั้นได้ เมื่อการพิจารณาคดีเสร็จสิ้น ผู้พิพากษามีหน้าที่ต้องสรุปคดีที่พิจารณานั้นให้ คณะลูกขุนฟังอีกครั้งหนึ่งและให้คำสั่งแก่ลูกขุนว่า ในคดีนั้นลูกขุนมีหน้าที่อย่างไร การสรุปผลคดี (Summing-up) ดังว่านี้มีอิทธิพลต่อคำตัดสินของคณะลูกขุน เป็นอันมาก¹

7. ความเป็นอิสระในการตัดสินปัญหาข้อเท็จจริงของลูกขุน

ความเป็นอิสระของลูกขุนในการพิจารณาคัดสินปัญหาข้อเท็จจริงในคดีความนั้นเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะรักษาไว้ซึ่งเสรีภาพส่วนบุคคลของปวงประชาราษฎร์ มีตัวอย่างในคดีสำคัญเรื่องหนึ่ง ในปี ค.ศ. 1670 อันกระทบกระเทือนถึงความเป็นอิสระของลูกขุน¹ ในคดีนั้นปรากฏว่า จำเลย 2 คน ต้องหาว่าฆ่าสุ่มกันทั้งของโจร คณะลูกขุนซึ่งพิจารณาคดีนี้ มีนายเอ็ดมัน บุษเชล (Mr. Edmund Bushell) ซึ่งเป็นหัวหน้าคณะลูกขุน ไม่ยอมตัดสินว่า จำเลยทั้งสองมีความผิด ผู้พิพากษาได้ข่มขู่และปรับ นายบุชเชล กับคณะลูกขุนที่ไม่ยอมลงโทษจำเลย เมื่อคณะลูกขุนไม่ยอมเสียค่าปรับ ศาลได้สั่งจำขังลูกขุนทั้งคณะในชั้นศาลอุทธรณ์ ศาลได้ตัดสินว่าลูกขุนจะถูกจำขังเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่โดยชอบของคนในการตัดสินคดีมิได้ และการปรับลูกขุนในกรณีดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายและมีคำสั่งให้ปลดปล่อยลูกขุน

อนึ่ง สมควรที่จะกล่าวในที่นี้ด้วยว่า สำหรับคดีแพ่งเองนั้น ศาลอุทธรณ์อังกฤษได้ตัดสินว่า ถ้าหากคำตัดสินของคณะลูกขุนผิดหรือขัดแย้งต่อพยานหลักฐานในคดีนั้นศาลมีอำนาจที่จะสั่งให้มีการพิจารณาใหม่โดยลูกขุนอีกคณะหนึ่งได้

เป็นอันว่า ศาลสูงได้ยอมรับถึงความเป็นอิสระในการพิจารณาและชี้ขาดคดีของคณะลูกขุนว่าเป็นอำนาจอันชอบธรรม ผู้พิพากษาในคดีนั้น ๆ จะสั่งลงโทษคณะลูกขุนหรือลูกขุนคนใดคนหนึ่ง ในฐานะที่เห็นไม่ตรงกับผู้พิพากษาไม่ได้ แต่ศาลก็มีทางออกโดยการสั่งให้มีการพิจารณาคดีโดยคณะลูกขุนชุดใหม่ได้

¹ เรื่องเดิม, หน้า 88

3.8. กระบวนการพิจารณา

การพิจารณาคดีโดยใช้ระบบลูกขุนไม่มีพิธีมากนัก เพราะลูกขุนเป็นเพียงผู้นั่งฟังข้อเท็จจริง เมื่อเริ่มคดีคู่ความจะมีการแถลงเปิดคดี เพื่อให้ลูกขุนได้ทราบเรื่องราวความเป็นมาของคดีนั้นเสียก่อน การแถลงนี้มีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นการจูงใจให้ลูกขุนมีความเห็นคล้ายตามความเห็นของฝ่ายนั้น จะเห็นได้ว่าการพิจารณาคดีโดยใช้ระบบลูกขุนนี้ การแถลงด้วยวาจามีความสำคัญอย่างยิ่ง หมายความว่าคนใดแถลงได้ดีก็จะเป็นการจูงใจลูกขุนได้โดยง่าย ซึ่งวิธีการดังกล่าวนี้แตกต่างจากการพิจารณาคดีโดยผู้พิพากษาแต่เพียงฝ่ายเดียว เพราะผู้พิพากษาเป็นผู้ทำการพิจารณาคดีด้วยตนเองตามคำพยานที่ได้รับฟังมา การแถลงด้วยวาจา จึงมีความสำคัญน้อยกว่าการพิจารณาโดยใช้ระบบลูกขุน

เมื่อเสร็จการสืบพยานฝ่ายโจทก์ และจำเลยแล้ว ผู้พิพากษาก็จะสรุปข้อเท็จจริงอันเป็นประเด็นแห่งคดีทั้งหมด ให้ลูกขุนได้เข้าใจว่า ประเด็นแห่งคดีมีเพียงใดโดยสรุปข้อเท็จจริงในคดีตลอดทั้งอธิบายปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวเนื่องกับคดีนั้นให้ลูกขุนฟังโดยเฉพะอย่างยิ่งต้องอธิบายหน้าที่ของลูกขุนที่ศาลต้องย้าในการสรุปคดี คือ ลูกขุนมีหน้าที่ตัดสินปัญหาข้อเท็จจริง ส่วนข้อกฎหมายนั้นเป็นหน้าที่ของผู้พิพากษาในคดีนั้นที่จะวินิจฉัยโดยเฉพะการสรุปคดีของผู้พิพากษานี้จะมีอิทธิพลเหนือลูกขุนในคดีนั้นเพียงไรก็อยู่ที่วาทศิลป์ของผู้พิพากษาแต่ละนาย แต่ส่วนใหญ่โดยตำแหน่งหน้าที่และเกียรติภูมิของผู้พิพากษาลูกขุนก็มักจะคล้อยตามอยู่แล้ว ทั้งในเรื่องนี้ คือ การสรุปผลคดี (Summing - up) มีความสำคัญอยู่มาก กล่าวคือ ผู้พิพากษาจะทำการแนะนำหรือชี้ช่องให้ลูกขุนชี้ขาดคดีก็ไม่ได้ เพราะถ้ากระทำเช่นนั้นแล้ว ในกรณีที่มีการพิพากษาลงโทษจำเลยอาจถือเป็นเหตุอุทธรณ์คำพิพากษาขอให้ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องคดีเสียก็ได้

9. คำชี้ขาด (Verdict)

คำชี้ขาด หมายถึง การชี้ขาดว่า จำเลยกระทำผิดในคดีนั้นหรือไม่ คำชี้ขาดของลูกขุนนี้ ถ้าชี้ขาดว่า จำเลยไม่ผิด (not guilty) ก็ต้องปล่อยตัวพ้นข้อหาไป คดีนี้เป็นอันเสร็จเด็ดขาด โจทก์อุทธรณ์ไม่ได้ ถ้าลูกขุนชี้ขาดว่า จำเลยมีความผิด (guilty) ก็เป็นอันเสร็จหน้าที่ของคณะลูกขุน ผู้พิพากษาจะเป็นผู้ตัดสินระวางโทษ (Sentence) ว่าจำเลยมีความผิดกฎหมายใดและลงโทษตามความหนักเบาแห่งความผิด การชี้ขาดของลูกขุนดังกล่าวลูกขุนไม่จำเป็นต้องให้เหตุผลแก่อย่างใดทั้งสิ้น จะเห็นได้ว่าคำชี้ขาดของลูกขุนนี้แตกต่างกับคำพิพากษาของศาล และคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ ซึ่งต้องอธิบายถึงเหตุผลของคำวินิจฉัยชี้ขาด เพื่อให้คู่กรณีได้รับทราบ¹

เมื่อลูกขุนได้ฟังข้อสรุปคดีของผู้พิพากษา ลูกขุนจะต้องประชุมชี้ขาด ลูกขุนจะต้องออกจากห้องพิจารณาของศาลไปสู่ห้องประชุมของลูกขุนโดยเฉพาะ ซึ่งอยู่ภายในศาลนั่นเอง เพื่อปรึกษารื้อหรือระหว่างกันโดยลำพังว่าจะตัดสินปัญหาข้อเท็จจริงในคดีนั้นอย่างไร ลูกขุนจะให้คำอธิบายต่าง ๆ ในคดีนั้นอย่างไร ก็ไม่มีผู้ใดจะซักถามได้ แม้ผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาคดีนั้นก็ไม้อาจจะสอบถามได้ ในการเข้าประชุมปรึกษากันนี้ลูกขุนคนใดคนหนึ่งจะออกจากศาลไปโดยไม่ได้รับอนุญาตไม่ได้ จะติดต่อกับผู้ใดก็ไม่ได้จนกว่าจะชี้ขาดคดีเสร็จสิ้นไป เมื่อปรึกษาคดีเสร็จสิ้นแล้ว บุคคลหนึ่งที่คณะลูกขุนเลือกขึ้นเป็นหัวหน้า (foreman) ก็จะเป็นผู้รายงานแก่ผู้พิพากษาที่พิจารณาคดีนั้นว่าคณะลูกขุนได้ตัดสินว่าอย่างไร โดยไม่จำเป็นต้องให้เหตุผลประกอบคำตัดสินด้วย

¹ Devlin, Sir Patrick, Trial by Jury, 3rd. ed., (London: Stevens and Sons, 1966) p.14

อนึ่ง คำชี้ขาดนั้นจะต้องกระทำดังนี้

1. กระทำในศาลโดยเปิดเผย
2. กระทำต่อหน้าลูกขุนพร้อมกันทั้งหมด
3. ในคดีเกี่ยวกับการกบฏ (Treason) หรือความผิดเกี่ยวกับ felony ก็จะต้องทำคำชี้ขาดต่อหน้าจำเลยด้วย

แต่เดิมในการชี้ขาดว่าจำเลยมีความผิด (guilty) คณะลูกขุนในการชี้ขาดนั้นจะต้องปรากฏว่าลูกขุนทุกคนมีคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์ คำชี้ขาดของลูกขุนนั้นจึงจะถือว่าใช้ได้ในการประชุมของคณะลูกขุนหรือการชี้ขาด แต่ครั้งถ้าไม่ได้คะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์ ผู้พิพากษาก็จะเพิกถอนลูกขุนนั้นเสีย และตั้งลูกขุนคณะใหม่ขึ้น โดยจะต้องนั่งพิจารณาคดีนั้นใหม่ทั้งหมด ตั้งแต่ต้นอีกครั้งหนึ่งจนกว่าจะได้คะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์

แต่ในปัจจุบันนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องคะแนนเสียงของคณะลูกขุนไปเสียแล้วด้วยเหตุผลที่ว่า การจะต้องมีคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์นั้นกระทำไต่ยาก เพราะสภาวะการณ์ในปัจจุบันแตกต่างกับสมัยก่อน กล่าวคือ เกิดปัญหาที่สำคัญขึ้น ดังนี้

1. ลูกขุนกินสินบน
2. การคุ้มครองสวัสดิภาพแก่ลูกขุนทำได้ไม่เพียงพอ

¹ ประพนธ์ ศาคะมาน, "ระบบลูกขุนในคดีอาญาในประเทศไทย"
กฎหมาย (เล่มที่ 9 ปีที่ 1 2494): หน้า 31 - 32

10. การเปลี่ยนแปลงกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องมรดกของลูกขุนในคดีอาญา

เหตุที่มรดกของลูกขุนในคดีอาญาต้องเปลี่ยนจากมรดกเดิมนั้นมาเป็นมรดกเสียงข้างมากก็เพราะในปี ค.ศ. 1965 มีความคิดเห็นกันว่าในคดีอาญาไม่อาจที่จะไว้วางใจลูกขุนได้เช่นแต่เดิมมา เพราะลูกขุนอาจจะเกรงกลัวจำเลยหรือพรรคพวกของจำเลย หรือลูกขุนอาจจะรับสินบนจากฝ่ายจำเลยหรือเป็นเรื่องอุบหนำปะจุมก

ตัวอย่าง ในคดีหนึ่ง คือในคดีระหว่างพนักงานอัยการเป็นโจทก์จำเลยคือ นายวิลเลียม (Williams) กับพวก¹ ในคดีนั้น จำเลยถูกฟ้องที่ศาลอาญากลางในความผิดฐานพยายามปล้นทรัพย์ ปรากฏข้อเท็จจริงว่า จำเลยกับพวกได้พยายามข่มขู่ลูกขุนในคดีนั้น ในการพิจารณาครั้งแรกผู้ความแถลงต่อศาลว่า ลูกขุนสองนายได้รับการทรมานมึนเมาจากพวกของจำเลย ศาลจึงสั่งให้ยกเลิกการพิจารณาคดีนั้น และเริ่มพิจารณาคดีใหม่โดยแต่งตั้งคณะลูกขุนขึ้นมาใหม่ในการพิจารณาคดีครั้งที่สองนี้ ลูกขุนอีกนายหนึ่งแถลงต่อศาลว่า ฝ่ายจำเลยได้พยายามที่จะมาให้สินบนแก่ตน ศาลจึงปลดลูกขุนนายนี้ออกจากการเป็นลูกขุน และลูกขุนอีกนายหนึ่งแถลงว่ามีผู้เสนอให้เงินแก่ตน 600 ปอนด์ พร้อมทั้งข่มขู่ด้วยว่า ถ้าหากจำเลยถูกตัดสินลงโทษลูกขุนผู้นั้นอาจจะได้รับอันตราย ลูกขุนคนที่ 3 ได้แถลงต่อศาลว่ามีผู้เสนอให้เงินตน 100 ปอนด์ สำหรับลูกขุนสองนายหลังนี้ศาลเชื่อในความสุจริตจึงให้นั่งพิจารณาคดีต่อไป ในท้ายที่สุดก็ได้ตัดสินว่าจำเลย 4 คนใน 5 คน ไม่ได้กระทำความผิด ยกฟ้องปล่อยตัวพ้นข้อหาไป

¹ W.R. Cornish, The Jury, (Allen Lane : The Penguin Press, 1968) p. 146

ปรากฏว่า เมื่อต้นเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1966 นาย รอย เจ็นคินส์ (Mr. Roy Jenkins) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยของอังกฤษ (Home Secretary) ได้แถลงในสภาผู้แทนราษฎร (House of Commons) ว่าในการประชุมรัฐสภาสมัยต่อไปรัฐบาลจะเสนอร่างกฎหมาย Criminal Justice Bill ฉบับหนึ่ง ในกฎหมายที่จะเสนอดังกล่าวนี้ มีเรื่องปฏิรูประบบลูกขุนสำหรับการพิจารณาคดีอาญาด้วยในัจจุบันการพิจารณาคดีอาญาสำหรับคดีที่มีลูกขุนนั้น มติ (Verdict) ของลูกขุนทั้ง 12 คน จะต้องเป็นเอกฉันท์ (Unanimous) แต่ที่จะแก้ไขนี้ถือเอาเสียงข้างมากเด็ดขาด (Absolute majority) ทำนอง 10 ต่อ 2 มิใช่เสียงข้างมากธรรมดา ดังเช่นในสภาออกแลนด์ ที่ถือเสียง 8 ต่อ 7 (Simple majority)¹

นาย Roy Jenkins กล่าวว่า ระบบลูกขุนเป็นสิ่งซึ่งเป็นรากฐานของกฎหมายอังกฤษอย่างสำคัญประการหนึ่ง ฉะนั้น จะต้องรักษาไว้ แต่ก็ต้องรู้จักดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาวะการณ์ในปัจจุบันบ้าง การปฏิรูปในเรื่องลูกขุนนี้จัดว่าเป็นครั้งสำคัญที่สุดเกี่ยวกับเรื่องลูกขุนนับแต่ ปี ค.ศ. 1948 เป็นต้นมาต่อไปผู้ซึ่งต้องคำพิพากษาให้จำคุกในคดีอาญามาแล้วจะเป็นลูกขุนพิจารณาคดีไม่ได้รับการที่จะปรายให้จำนวนคดีอาญาลดน้อยลงนั้น อยู่ที่การย้ายในเรื่องการสืบสวนหาหลักฐานและผู้กระทำผิด (detection) และการตัดสินลงโทษ (Conviction) ได้เคยมีข้อชี้แจงให้เห็นว่าในคดีอาญาถูกฉกรรจ์หลายคดี มีลูกขุนซึ่งไม่ปฏิบัติ

¹ เมื่อกล่าวถึงกฎหมายอังกฤษ หมายถึงกฎหมายที่ใช้อยู่ใน England และ Wales ส่วนใน Scotland มีกฎหมายต่างหากออกไป ดังเช่น เรื่องมติของลูกขุนนี้เป็นต้น ใน Scotland ลูกขุนพิจารณาคดีอาญามีจำนวน 15 คน มิใช่ 12 คน เช่นใน England และ Wales.

หน้าที่ควยความซื่อตรงหรือถูกฝ่ายจำเลยขู่เชิญให้ทวาดเกรงอิทธิพลรวมอยู่ด้วย
ในคณะลูกขุนที่พิจารณาคดีนั้น ๆ เป็นเหตุให้จำเลยสำคัญ ๆ ต้องรอดพ้นอาญาไปได้
โดยไม่สมควรทั้งนี้เนื่องจากบรรดาลูกขุนไม่สามารถจะมีมติเป็นเอกฉันท์ได้ ที่จะ
แก้ไขให้เป็นมติเสียงข้างมากทำนอง 10 ต่อ 2 ยังมีเงื่อนไขเพื่อเป็นการ
ป้องกันไว้ก่อน (Safeguard) ค่ายว่า จะนำมาใช้ได้ก็ต่อเมื่อคณะลูกขุนที่
พิจารณาคดีนั้นได้ใช้เวลาถกเถียงกันมานานพอสมควรแล้ว แต่ก็ยังไม่อาจจะให้มีมติเป็น
เอกฉันท์ได้ จึงจะยอมให้อ้อมเสียงข้างมากดังกล่าวนี้ได้

อนึ่ง ในร่างกฎหมาย (Criminal Justice Bill) ที่รัฐบาล
จะเสนอนี้ นอกจากมีเรื่องการปฏิรูปมติของคณะลูกขุนแล้ว ยังมีเรื่องเกี่ยวกับการ
การปฏิรูประบบราชทัณฑ์ กฎหมายอาญา และกระบวนการวิธีพิจารณาในศาลต่าง ๆ
ที่พิจารณาคดีอาญาค่าย

ครั้นต่อมาเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม ค.ศ. 1966 นาย Roy Jenkins
ก็ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมาแล้วต่อสภา House of Commons
ซึ่งตามร่างกฎหมายฉบับนี้มีบทบัญญัติว่าควยการยอมรับเอามติของคณะลูกขุน
เสียงข้างมาก 10 จากจำนวนลูกขุน 11 หรือ 12 คน หรือเสียงข้างมาก 9
จากจำนวนลูกขุน 10 คนใดแทนที่จะต้องถือมติเอกฉันท์ ทั้งนี้ได้มีเงื่อนไขบางประการ
การปฏิรูปในเรื่องมติของลูกขุนเช่นนี้ นาย Quintin Hogg ซึ่งเป็นตัวสำรอง
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (Shadow Home Secretary)¹ ของ
ฝ่ายค้าน ได้สนับสนุนข้อเสนอของรัฐบาล แต่ได้พยากรณ์ไว้ว่า เรื่องนี้คงไม่ใช่

¹ คือ ถ้าฝ่ายค้านได้เป็นรัฐบาล ผู้ที่เป็น Shadow Home Secretary
ก็จะได้เป็น Home Secretary ของรัฐบาลใหม่ที่ฝ่ายค้านเข้าดำรงต่อไป

สิ่งที่ย้ายจนปราศจากอุปสรรคนัก ทั้งนี้ก็เพราะว่า ประชาชน หนังสือพิมพ์ ตลอดจนในวงการนักกฎหมายเองก็ยังมีทั้งฝ่ายสนับสนุนและคัดค้านกันอยู่มาก

ขณะที่ร่างกฎหมายฉบับนี้ขึ้นไปสู่การพิจารณาของ House of Lords ซึ่งในที่สุดสภานี้ก็ได้ลงมติเห็นด้วยในเรื่องการแก้ไขมติของลูกขุนในคดีอาญาจาก มติเอกฉันท์เป็นเสียงข้างมากด้วยคะแนนเสียง 79 ต่อ 8 Lord Denning ซึ่งเป็นผู้พิพากษาที่มีชื่อเสียงมากที่สุดผู้หนึ่งในปัจจุบันดำรงตำแหน่ง Master of the Rolls เป็นผู้หนึ่งที่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งในการแก้ไขนี้ได้เสนอแปรญัตติ ขอให้ตัดข้อที่ความดีของลูกขุนในคดีอาญาอาจถือเอาเสียงข้างมาก ไม่ต้องเป็น เอกฉันท์ก็ได้นั้นออกเสียจากร่างพระราชบัญญัติ โดยได้ให้เหตุผลใน House of Lords เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 1967 ว่าเป็นหลักสำคัญยิ่งประการหนึ่งของ กฎหมายอังกฤษที่ว่า มติของลูกขุนในคดีอาญานั้นควรจะเป็นเอกฉันท์ จะลงโทษ บุคคลใดก็ตามเมื่อพิสูจน์ให้เห็นได้โดยปราศจากข้อสงสัยด้วยประการทั้งปวง (beyond reasonable doubt) ว่า บุคคลนั้นได้กระทำความผิดจริง ฉะนั้น เมื่อปรากฏว่าในคดีใดคดีหนึ่ง การที่ลูกขุนหนึ่งหรือสองคนในคณะลูกขุนนั้นมีความรู้สึก คิดเห็นแตกต่างกับบุคคลอื่นในคณะลูกขุนด้วยกัน ถึงขั้นที่เรียกว่าจะยอม ลงความเห็นเป็นอย่างเดียวกันไม่ได้แล้ว นั้นย่อมแสดงว่า ยังมีข้อสงสัยอยู่ว่า บุคคลนั้นได้กระทำความผิดจริงหรือไม่ (There is reasonable doubt)¹ อย่างไรก็ดี ข้อเสนอของท่าน Lord Denning ได้รับการสนับสนุนจากสมาชิก ของสภานี้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ดังที่ปรากฏจากผลของการลงคะแนนเสียงที่กล่าวแล้ว

¹ โปรคเทียบเคียงกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของเรา ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 227 ว่า "ให้ศาลใช้ดุลยพินิจวินิจฉัยน้ำหนักพยานหลักฐาน ทั้งปวง อย่าพิพากษาลงโทษจนกว่าแน่ใจว่า มีการกระทำความผิดจริงและจำเลยเป็นผู้ กระทำความผิดนั้น

เมื่อมีความสงสัยตามสมควรว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริงหรือไม่ให้ยก ประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้จำเลย"

โดยเหตุที่ใกล้ระยะเวลาซึ่งจะเริ่มใช้บทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องนี้แล้ว กระทรวงมหาดไทยของอังกฤษจึงได้มีหนังสือเวียนสั่งการไปยังเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับกาออกหมายเรียกบุคคลที่จะต้องมาปฏิบัติหน้าที่ถูกขุ่น ทั้งนี้ เพื่อเจ้าหน้าที่จะได้เข้าใจและทราบหน้าที่ในการปฏิบัติตามบทบัญญัติใหม่นี้ ตามกฎหมายฉบับนี้หมายความว่าบุคคลใดในระหว่างระยะเวลา 10 ปี ก่อนหน้าที่ตนจะปฏิญาณตนเข้ารับหน้าที่ถูกขุ่น ได้เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไปแล้ว จะเป็นลูกขุ่นมิได้ และถ้าเป็นกรณีที่เคยต้องโทษจำคุกตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปแล้ว ผู้นั้นก็จะเป็นลูกขุ่นไม่ได้ตลอดชีวิตที่เกี่ยวข้อง ผู้ใดที่ยังขึ้นนั่งพิจารณาคดีในหน้าที่ถูกขุ่น ทั้ง ๆ ที่ขาดคุณสมบัติเช่นนั้น มีโทษปรับได้ถึง 250 ปอนด์ กฎหมายโคโรนาให้เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ในการออกหมายเรียกลูกขุ่นให้แจ้งแก่บุคคลนั้น ๆ ด้วยถึงกำหนดค่อตราโทษในกรณีที่ไม่แจ้ง เรื่องที่ตนขาดคุณสมบัติในข้อนี้ให้เจ้าพนักงานทราบ เวลาเจ้าพนักงานส่งหมายเรียกไปยังผู้ที่จะต้องรับหน้าที่ถูกขุ่น เจ้าพนักงานก็จะได้แนบคำเตือนเรื่องนี้ไปพร้อมกันด้วย

ผู้ที่ได้รับหมายเรียกมาเป็นลูกขุ่นมีหน้าที่ต้องเปิดเผยให้เจ้าพนักงานทราบถึงข้อที่ตนคิดว่าอาจทำให้ตนขาดคุณสมบัติในประการดังกล่าวนี้ ส่วนเจ้าพนักงานนั้นก็มิตหน้าที่จะต้องถือว่า เรื่องนี้เป็นกรณีลับไม่พึงเปิดเผย หลังจากได้รับแจ้งจากบุคคลนั้น เจ้าพนักงานก็จะไปสอบสวนและพิจารณาว่าเข้าประการที่ขาดคุณสมบัติจริงแล้ว จะไปจัดการถอนหมายเรียกผู้นั้นให้มาทำหน้าที่ถูกขุ่นเสีย กระทรวงมหาดไทยของอังกฤษเชื่อว่า การที่ให้เจ้าพนักงานถือว่า เรื่องที่ได้รับแจ้งนี้เป็นกรณีลับไม่พึงเปิดเผย และการที่กฎหมายมีบทบัญญัติวางโทษในกรณีบุคคลนั้นไม่เปิดเผยเรื่องเคยต้องโทษให้เจ้าพนักงานทราบนั้นจะเป็นการชักจูงให้ผู้ที่ได้รับหมายเรียกให้มาเป็นลูกขุ่นทั้งหลายเต็มใจเปิดเผยข้อที่ตนเคยต้องโทษมาแล้วให้เจ้าพนักงานทราบ อย่างไรก็ตามก็มิใช่ กฎหมายก็ได้บัญญัติไว้ด้วยว่า มติของ

ลูกขุนจะไม่เป็นโมฆะ หากความปรากฏในภายหลังว่าคดีนั้นมีลูกขุนผู้หนึ่งในคณะ
ชาลคุณสมบัติ เช่นนี้ด้วย

ในส่วนที่เกี่ยวกับมติของลูกขุน หลังจากที่ได้ถือเอามติเป็นเอกฉันท์
(Unanimous Verdict) มาเป็นเวลานานแล้ว ก็จะมีการเปลี่ยนแปลง
ให้ถือเอามติเสียงข้างมาก (Majority Verdict) ได้ หากลูกขุนไม่อาจ
ลงความเห็นเป็นเอกฉันท์ได้ ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 1967 เป็นต้นมา
ได้นำเอาวิธีการพิจารณาอย่างหนึ่งมาใช้เป็นพิเศษ เพื่อป้องกันมิให้ทราบกันว่า
มติของลูกขุนที่ว่าจำเลยไม่มีความผิด (not guilty) นั้น เป็นมติด้วยเสียง
ข้างมาก

ในกรณีที่ลูกขุนมีมติว่าจำเลยมีความผิด (guilty) และเป็นมติด้วย
เสียงข้างมากแล้ว The Criminal Justice Act บัญญัติไว้ว่า ให้เปิดเผย
ในศาลด้วยว่าเสียงข้างมากเท่าใด เสียงข้างน้อยเท่าใด

Lord Parker ผู้พิพากษาซึ่งดำรงตำแหน่ง Lord Chief Justice
ได้ให้คำแนะนำในการปฏิบัติแก่บรรดาผู้พิพากษาว่า สำหรับกรณีที่ เป็นมติด้วยเสียง
ข้างมากมิใช่มติเอกฉันท์นั้น ขอให้ดำเนินการด้วยวิธีที่จะไม่ให้เป็นที่ทราบกันโดย
เปิดเผยว่า มติว่า จำเลยไม่มีความผิดนั้น เป็นมติด้วยเสียงข้างมาก

Lord Parker ได้ให้คำแนะนำต่อไปว่า เวลาสรุปข้อเท็จจริง
(summing - up) ให้คณะลูกขุนฟัง ผู้พิพากษาผู้หนึ่งพิจารณาก็ควรขอให้คณะ
ลูกขุนพิจารณากันแล้วมีมติเป็นเอกฉันท์ และจะไม่ยอมรับเอามติด้วยเสียงข้างมาก
จนกว่าคณะลูกขุนได้ปรึกษาหารือกันแล้ว ไม่น้อยกว่าสองชั่วโมงเต็ม ๆ อนึ่ง
แม้ลูกขุนจะได้พิจารณากันถึงสองชั่วโมงแล้ว แต่ยังไม่ตกลงกันได้ ผู้พิพากษาก็
ควรจะต้องขอให้ลูกขุนพยายามอีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะต้องรับเอามติด้วยเสียงข้างมาก

กฎหมายได้บัญญัติไว้ว่า ในกรณีนี้ด้วยเสียงข้างมากนั้น ถ้าเป็นกรณี
มีลูกขุน 11 หรือ 12 คนแล้ว 10 คน คือ มติเสียงข้างมากหากเป็นกรณีที่มี
ลูกขุน 10 คน ให้ถือจำนวน 9 คน เป็นมติเสียงข้างมาก ดังนั้นจะเห็นได้ว่า
อังกฤษไม่ได้ถือเอาเสียงข้างมากอย่างธรรมดา (simple majority)
เช่น ในสกอตแลนด์ที่ถือ 8 ต่อ 7 จากจำนวนลูกขุน 15 คน

Lord Parker กล่าวว่า ผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาไม่ควรพยายาม
ที่จะอธิบายถึงบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องนี้ต่อคณะลูกขุนในขณะที่คนสรุป
ข้อเท็จจริงของคดี ทั้งนี้เนื่องจากอาจทำให้ลูกขุนมีความคิดสับสนเกิดขึ้นได้
แทนที่จะกระทำเช่นนั้น ผู้พิพากษานั้นควรจะใช้ถ้อยคำท่านเอง เช่นว่า "ท่าน
อาจจะทราบอยู่แล้วก็ได้ว่ากฎหมายยอมให้ข้าพเจ้าในบางกรณีรับเอามติของ
พวกท่าน ทั้ง ๆ ที่มีโสมมติที่ท่านเห็นพ้องต้องกันเป็นเอกฉันท์ แต่โดยที่กรณีเช่นนั้น
ยังไม่เกิดขึ้น ดังนั้นเมื่อพวกท่านออกไปปรึกษาหารือกัน ข้าพเจ้าก็จำต้องขอ
ให้พวกท่านมีมติซึ่งท่านทุกคนเห็นพ้องต้องกัน อย่างไรก็ตามก็ หากถึงเวลาที่จะ
ฟังเป็นไปได้ว่า ข้าพเจ้าจะรับเอาซึ่งมติด้วยเสียงข้างมากแล้ว เมื่อนั้น
ข้าพเจ้าก็จะได้ให้คำแนะนำท่านอีก" Lord Parker กล่าวต่อไปว่า หลัง
จากที่ลูกขุนได้ออกจากห้องพิจารณาไปปรึกษาหารือกันเป็นเวลาถึงสองชั่วโมง
แล้ว แต่ยังไม่มิตีที่หาว่าจะมีมติเป็นเอกฉันท์ได้แล้ว ผู้พิพากษาก็ควรจะขอร้อง
ให้คณะลูกขุนนั้นพยายามปรึกษาหารือกันต่อไปอีก เพื่อบรรลุซึ่งมติเอกฉันท์
แต่ถ้าลูกขุนไม่สามารถจะเห็นเป็นเอกฉันท์ได้จริง ๆ แล้วนั้นแหละ ผู้พิพากษา
จึงควรรับเอาซึ่งมติด้วยเสียงข้างมาก ขึ้นต่อไป เมื่อลูกขุนกลับมายังห้องพิจารณา
ก็ควรถามคณะลูกขุนว่า "พวกท่านอย่างน้อยสืบคนขึ้นไปมีมติเห็นพ้องต้องกันหรือไม่
ถ้าผู้ที่เป็นหัวหน้าคณะลูกขุนตอบรับ ก็ควรจะถามต่อไปแค่เพียงว่า เป็นมติว่า
จำเลย "ผิด" (guilty) หรือ "ไม่ผิด" (not guilty) เท่านั้น

เฉพาะในกรณีที่เป็นมคิว่าจำเลย "ผิด" เท่านั้น จึงควรตามหัวหน้าคณะลูกขุนว่า ฝ่ายที่เห็นว่าจำเลยผิดมีกี่คน และเห็นว่าไม่ผิดมีกี่คน Lord Parker ได้กล่าวต่อไปว่าที่ออกจะสลับซับซ้อนเล็กน้อยในเรื่องนี้ ก็เนื่องจากเหตุผลที่ว่าต้องการจะป้องกันมิให้เป็นที่ยุติโดยทั่วกันว่า มคิว่าจำเลย "ไม่ผิด" นั้น เป็นมคิว่าร้ายเสียงข้างมาก ทั้งนี้ เพื่อเป็นทางให้มั่นใจได้ว่า จำเลยที่ถูกขุนอังกฤษได้มีมคิว่าไม่ผิดร้ายเสียงข้างมากนั้นจะได้ไม่มีผลเป็นชนกคดีหลัง ดังเช่นมคิ "not proven" ¹ ของลูกขุนในสกอตแลนด์

ในเรื่องความเห็นเกี่ยวกับมคิของลูกขุนที่จะเปลี่ยนจากเอกฉันท์เป็นเสียงข้างมากนั้น หนังสือพิมพ์ Daily Telegraph ฉบับเดือนเมษายน ค.ศ. 1967 กล่าวว่า มีศาสตราจารย์ทางนิติศาสตร์อเมริกัน 2 ท่านรู้สึกมีความสงสัยในผลที่จะเกิดขึ้นเป็นอย่างยิ่ง

ศาสตราจารย์ 2 ท่านนี้ คือ Professor Harry Kalven และ Professor Hans Zeisel แห่งมหาวิทยาลัยชิคาโก ในบทความที่ลงในหนังสือ "The Round Table" ² นักนิติศาสตร์ทั้ง 2 ท่านนี้ ลงความเห็นไว้ว่า เมื่อกฎหมายที่บัญญัติให้แก้มคิของลูกขุนจากเอกฉันท์มาเป็นเสียงข้างมาก 10 ต่อ 2 ได้ออกใช้แล้ว เพียง 2 ใน 100 ของมคิของลูกขุนเท่านั้นที่จะมีผลเปลี่ยนแปลงขึ้น และว่าจะมีจำนวน 3 คดีในการพิจารณาคดีอาญา 100 คดี

¹ มคิของลูกขุนในการพิจารณาคดีอาญาในสกอตแลนด์มี 3 ประการ คือ guilty, not guilty และ not proven สำหรับประการหลังสุดนี้เป็นมคิที่สื่อแสดงว่าจำเลยมีมลทินแต่พยานหลักฐานยังไม่มั่นพอจะลงโทษจำเลยได้ จึงให้ปล่อยตัวไป

² วิษณุ เกรืองาม, คำบรรยายกฎหมายเองโกลด-อเมริกัน, (กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520) หน้า 76-79

ที่จำเป็นจะต้องมีการพิจารณาคดี นั้นใหม่อีก

ข้อโต้เถียงประการหนึ่งที่สนับสนุนการถ่อมทิวเสียงข้างมากของลูกขุน นั้นก็คือจะป้องกันการทำลูกขุนเพียงคนเดียวในขณะ เป็นผู้ที่ไม่ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่แล้ว เป็นเหตุให้ต้องมิมติปล่อยจำเลยไป (acquittal) ซึ่งในข้อนี้ นาย Roy Jenkins รัฐมนตรีมหาดไทย (Home Secretary) ก็ได้กล่าวไว้ว่ามีพยาน ที่สื่อแสดงว่าจำนวนลูกขุนผู้ไม่ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ในการพิจารณาคดีอาญารายใหญ่ ๆ ได้ทวีขึ้น

ศาสตราจารย์ทั้ง 2 ท่านนี้ ได้เขียนหนังสือชื่อ "The American Jury" ซึ่งเป็นหนังสือที่ได้อภิปรายและค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องลูกขุนอย่างละเอียด ที่สุดที่ได้เคยมีมา ข้อที่ความดีของลูกขุนต้อง เป็นเอกฉันท์นั้นอาจทำให้ลูกขุนเพียง คนเดียวในขณะตกเป็นเหยื่อของการให้สินบนได้ แต่จุดอ่อนข้อนี้ของเรื่องลูกขุน หากเป็นข้อหนึ่งที่มีอยู่ก็ได้มีมาเป็นเวลานานร้อย ๆ ปีแล้ว "ดูประหนึ่งว่าตะวัน ออกจะบ้ายเสียแล้ว จึงเพิ่งมาสังเกตุกันโดยฉับพลัน"¹

ครั้นเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม ค.ศ. 1967 Lord Stow Hill (เมื่อครั้งยังเป็น Sir Frank Soskice เคยดำรงตำแหน่ง Home Secretary ระหว่าง ค.ศ. 1964 ถึง 1965 ในรัฐบาลพรรค Labour ด้วย) ได้แสดง ความคิดเห็นคัดค้านข้อเสนอของรัฐบาลที่ว่า ท่อไปลูกขุนอาจมีมติเสียงข้างมาก โดยไม่จำเป็นต้องเป็นเอกฉันท์ก็ได้ โดยท่านกล่าวในการอภิปรายร่างพระราชบัญญัติ Criminal Justice Bill วาระที่ 2 ใน House of Lords ว่า ข้อเสนอของรัฐบาลเช่นนี้จะเป็นการรื้อระบบที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันนี้ออกเป็น

¹ วิษณุ เกรืองาม, คำบรรยายกฎหมายแองโกล-อเมริกัน, (กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520) หน้า 76-79

ขึ้นเล็กน้อยและจะทำให้การปฏิบัติในเรื่องนี้เสียหาย ทั้งจะเพิ่มการเสี่ยงต่อ การที่ผู้บริสุทธิ์อาจถูกตัดสินลงโทษอย่างผิด ๆ ก็ได้

อย่างไรก็ดี Viscount Dilhorne ซึ่งเคยมีตำแหน่งเทียบเท่า อธิบดีกรมอัยการของไทย (Attorney General)¹ เมื่อพรรค Conservative เป็นรัฐบาล ได้ให้ความเห็นสนับสนุนข้อเสนอนี้ และว่าตนไม่เชื่อว่าจะเป็น การเสี่ยงแม้แต่น้อยในเรื่องที่ว่าผู้บริสุทธิ์อาจจะถูกตัดสินลงโทษอย่างผิด ๆ เพราะเหตุที่เปลี่ยนมติของลูกขุนจากเอกฉันท์มาเป็นเสียงข้างมากเช่นนี้

Lord Airedale ซึ่งสังกัดพรรค Liberal กล่าวว่า ควรจะคัด ขอสื่อเรื่องมติของลูกขุนที่ให้เปลี่ยนมาเป็นเสียงข้างมากนี้ออกจากร่างพระราช- บัญญัติฉบับนี้แล้วให้เสนอเข้ามาใหม่ในรูปของร่างกฎหมายที่สมาชิกสภาเป็น ผู้เสนอ (Private Member's Bill) และให้บรรดาสมาชิกสภาเป็นอิสระ ในการออกเสียง (free vote)ว่าจะสนับสนุนหรือคัดค้าน

นายรอย เจ็งกินส์ (Mr. Roy Jenkins) รัฐมนตรีว่าการ - กระทรวงมหาดไทยของอังกฤษมีความเห็นว่ามาตรการป้องกันแก้ไขอิทธิพล อันมิชอบที่คุกคามพวกลูกขุนในขณะนั้นยังไม่เป็นหลักประกันเพียงพอในอันที่จะให้ ลูกขุนทำหน้าที่ของตนโดยอิสระ และในอันที่จะนำความเที่ยงธรรมมาสู่คดีอาญา ทั้งหลายได้ จึงได้เสนอแก้ไขกฎหมายเปลี่ยนหลักการในระบบลูกขุนเดิม ซึ่ง จะลงโทษจำเลยได้ก็ต่อเมื่อลูกขุนมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า จำเลยได้กระทำความ ผิดตามฟ้องจริงมาเป็นมติเสียงข้างมาก กล่าวคือ 10 ใน 12 เสียง

¹ ตำแหน่งนี้เป็นตำแหน่งทางการเมือง มิใช่เป็นข้าราชการประจำ เช่นในประเทศไทย และโดยที่ประเทศอังกฤษไม่มีกรมอัยการจึงไม่ควรเรียกว่า "อธิบดีกรมอัยการ"

การอภิปรายในรัฐสภาครั้งนั้นเป็นไปอย่างเผ็ดร้อนยิ่ง เพราะการเสนอเปลี่ยน
มติของลูกขุนดังกล่าวเป็นการกระทบกระเทือนต่อเกียรติภูมิสถาบันของลูกขุน
โดยตรง ในชั้นศาลสามัญไม่เชื่อถึงมูลเหตุทั้ง 2 ข้อ ดังกล่าวข้างต้น
แต่ในที่สุดก็ต้องยินยอมให้แก้ไขกฎหมายดังกล่าวขึ้น ซึ่งเป็นที่กล่าวขวัญกันมาก¹

ในปัจจุบันนี้ ในคดีอาญา ก็ถือเอามติ 10 เสียงใน 12 เสียงเป็นมติ
ว่า จำเลยได้กระทำผิด ผลก็คือ การที่ฝ่ายจำเลยพยายามที่จะวิ่งเต้นให้คน
พ้นจากความรับผิดชอบทางอาญานั้น อย่างน้อยก็ต้องวิ่งเต้นกับลูกขุน 3 นาย หรือ
อย่างน้อยที่สุดก็ต้องวิ่งเต้นกับลูกขุนนายหนึ่งซึ่งมีความสามารถหรือมีอิทธิพลสูง
ใจ ลูกขุนอื่นอีกอย่างน้อย 2 นายให้เห็นคล้ายความว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิด
ความฟ้องจริง²

แม้กระนั้นก็ดี นักกฎหมายฝ่ายวิชาการบางท่านมีความเห็นว่า การที่
ป้องกันแก้ไขมติของลูกขุนจากมติเอกฉันท์มาเป็นมติเสียงข้างมากนี้ ไม่อาจที่จะ
แก้ไขปัญหาเรื่องการให้สินบนหรือการใช้อิทธิพลอันมิชอบคุกคามลูกขุนได้อยู่
ดังเช่น ครั้งที่อภิปรายเรื่องนี้อย่างเผ็ดร้อน ในปี ค.ศ. 1966 นั้น ในคดีหนึ่ง
แม้ว่าลูกขุนจะได้รับการคุ้มครองอย่างดีที่สุดจากกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นพิเศษ
โดยมีการติดตั้งโทรศัพท์พิเศษซึ่งตำรวจได้จัดให้เพื่อจะติดต่อกับตำรวจได้ทันที
ในกรณีที่มีเหตุผิดปกติเกิดขึ้น แม้จะไล่กระทำดังนั้นแล้วก็ดี ฝ่ายจำเลยที่มีอิทธิพล

¹ ธานีทร ทรัพย์วิเชียร, คำบรรยายกฎหมายเปรียบเทียบระหว่าง
กฎหมายไทยกับกฎหมายของประเทศแองโกลแซกซอน, (กรุงเทพมหานคร:
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518) หน้า 222

² เรื่องเดิม, หน้า 222

ก็ยังคุกคามมารดาของลูกขุนนายหนึ่ง จึงมีผู้เสนอแนะว่าวิธีการที่จะทำให้ลูกขุนสามารถมีความอิสระในการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาได้นี้ควรจะย้อนกลับไปหาหลักคอมมอนลอว์เดิมที่เรียกว่า "เอ็กซ์ อิน คอมมินิเกโต" (ex-incommunicado) กล่าวคือ นับตั้งแต่ขณะที่ลูกขุนได้สาบานตัวไปจนกระทั่งถึงกรณกลงต่อศาลว่าตนคัดค้านคดีอย่างไร ลูกขุนไม่สามารถติดต่อกับใครได้เลยจริงอยู่ที่หลักการในคอมมอนลอว์ ในเรื่องนี้ลูกขุนจะต้องพักแรมที่ศาลและไม่อาจติดต่อกับใครได้ จนกระทั่งคดีเสร็จ แม้กระนั้นก็คือนักกฎหมายฝ่ายวิชาการก็ยังเห็นกันว่าวิธีนี้จะดีกว่าการเปลี่ยนแปลงจากการแก้ไขมติเอกฉันท์มาเป็นมติเสียงข้างมาก¹

กฎหมายใหม่ที่แก้ไขในเรื่องมติของลูกขุนที่นาย รอย เจ็งคินส์ (Mr. Roy Jenkins) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยของอังกฤษได้พยายามขอแก้ไขและเป็นผลสำเร็จก็คือ The Criminal Justice Act, 1967 ซึ่งในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัตินี้ได้บัญญัติว่า "หลังจากที่คณะลูกขุนได้พยายามหามติเอกฉันท์ว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริงหรือไม่เป็นเวลานานถึงสองชั่วโมงหรือกว่านั้น สุดแต่ผู้พิพากษาซึ่งนั่งพิจารณาคดีนั้นจะเห็นสมควรกำหนดแล้ว และลูกขุนยังไม่สามารถหามติที่เป็นเอกฉันท์ได้ ผู้พิพากษาจะมีคำสั่งให้ลูกขุนคัดค้านด้วยคะแนน 10 เสียง ต่อ 12 เสียง ก็ได้"²

¹ W.R. Cornish, The Jury, (Allen Lane: The Penguin Press, 1968) pp. 147 - 148

² เรื่องเดิม, หน้า 221

ในเรื่องที่เกี่ยวกับคดีเสียงข้างมากของลูกขุนในคดีอาญาที่ประเทศ
อังกฤษนี้ ปรากฏว่าในวันจันทร์ที่ 2 ตุลาคม ค.ศ. 1966 อันเป็นวันเริ่มแรกที่
ประเทศอังกฤษใช้กฎหมายชื่อ The Criminal Justice Act ในส่วนที่เกี่ยว
กับคดีด้วยเสียงข้างมาก (Majority Verdict) ของลูกขุนในการพิจารณาคดี
อาญา เป็นวาระแรกหลังจากที่อังกฤษได้มีระบบลูกขุนมาไม่น้อยกว่า 600 ปีแล้ว

คดีแรกที่ลูกขุนได้โหมมติด้วยเสียงข้างมากตามกฎหมายฉบับใหม่ที่
ปฏิรูปเรื่องลูกขุนนี้เป็นคดีที่พิจารณา ณ ศาล Devon Quarter Sessions
ในเมือง Exeter เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม¹ ในคดีนั้นจำเลยเป็นชาวเดนมาร์ก
ชื่อ Svend Hyltdgaard มีอาชีพเป็นเจ้าของรับแทงม้าแข่ง ต่อกหาคดีซึ่งมรณคดี
ในขณะเสพสุรามีนเมา จำเลยให้การปฏิเสธ

ลูกขุนได้ออกจากห้องพิจารณาไปเพื่อปรึกษาหารือว่าจำเลยผิดหรือไม่
ผิด เมื่อเวลา 11 นาฬิกา 5 นาที จนกระทั่งถึงเวลา 13 นาฬิกา 23 นาที
ก็ยังไม่สามารถจะมีมติเป็นเอกฉันท์ได้ ผู้พิพากษาซึ่งนั่งพิจารณาคดีนั้นจึงบอกกับ
คณะลูกขุนว่า เนื่องจากบทนี้กฎหมายฉบับใหม่ที่มีบัญญัติแก้ไขเรื่องมติของลูกขุนได้
เริ่มใช้แล้วและขอร้องให้คณะลูกขุนพยายามมีมติเป็นเอกฉันท์ ครั้นต่อมาเมื่อ
ถึงเวลา 15 นาฬิกา 27 นาที เมื่อคณะลูกขุนกลับออกมายังห้องพิจารณาคดี
อีกครั้งหนึ่ง และได้แจ้งให้ทราบว่าได้ตกลงมีมติแล้ว

เจ้าพนักงานของศาลจึงถามหัวหน้าคณะลูกขุน (foreman of the
jury) ว่า ตกลงกันได้แล้วหรือยังในเรื่องมติ เมื่อได้รับคำตอบว่า ตกลงกันแล้ว
Clerk ก็ถามต่อไปว่าลูกขุนคณะนี้มีมติด้วยเสียงข้างมาก 10 เสียง หรือกว่านั้น

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 221

ขึ้นไปไซหรือไม ("Have you reached your verdict by a majority decision of 10 or more") หัวหน้าคณะลูกขุนตอบว่า "ไซ" ครั้นเมื่อเจ้าพนักงานถามต่อไปด้วยคำถามว่าจำเลยผิดหรือไม่ผิด คำตอบจากหัวหน้าคณะลูกขุน คือ "ไม่ผิด" (not guilty)

เมื่อพิจารณาถึงกระบวนการพิจารณา ตอนที่ Clerk ของศาลถามหัวหน้าคณะลูกขุนในเรื่องมตินี้ตามที่กล่าวมาแล้ว จะรู้สึกว้าชกกับคำแนะนำที่ Lord Parker ให้ไว้แก่ผู้พิพากษาเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ เมื่อลูกขุนมีมติด้วยเสียงข้างมาก มีโชมติเอกฉันท์ ท่าน Lord Parker ได้ให้คำแนะนำไว้ว่า ในกรณีที่ เป็นมติด้วยเสียงข้างมาก มีโชมติเอกฉันท์ ขอให้ดำเนินการด้วยวิธีที่จะมิให้ทราบโดยเปิดเผยว่า มติว่าจำเลยไม่มีความผิดนั้นเป็นมติด้วยเสียงข้างมาก ฉะนั้นเมื่อคณะลูกขุนปรึกษากันแล้ว กลับออกมาสู่ห้องพิจารณาก็ให้ใช้คำถามแก่ลูกขุนว่า พวกลูกขุนอย่างน้อย 10 คนขึ้นไปได้มีมติเห็นพ้องต้องกันหรือไม่

("Have at least 10 of you agreed upon your verdict?") ในกรณีที่หัวหน้าคณะลูกขุนตอบรับก็ควรถามต่อไปว่า จำเลยผิดหรือไม่ผิด เฉพาะในกรณีที่เห็นมติว่า จำเลยผิดจึงควรถามหัวหน้าคณะลูกขุนต่อไปว่า ฝ่ายที่เห็นว่าจำเลยผิดก็เสียง และเห็นว่าไม่ผิดก็เสียง

อีกคดีหนึ่ง นับว่าเป็นคดีแรกสำหรับกฎหมายใหม่ฉบับนี้ ที่ลูกขุนมีมติด้วยเสียงข้างมากกว่าจำเลยผิด (guilty) จำเลยชื่อ Saleh Kassem ต้องหาคดีลักทรัพย์ ลูกขุนได้ออกจากห้องพิจารณาไปปรึกษากันเพื่อมีมติว่าจำเลยผิดหรือไม่ผิด 2 ครั้ง แต่ก็ไม่สามารถจะเห็นเป็นเอกฉันท์ได้ ผู้พิพากษาผู้นั้นพิจารณาเห็นว่าลูกขุนได้พิจารณากันเป็นเวลากว่า 2 ชั่วโมง แล้ว จึงแจ้งให้คณะลูกขุนทราบว่า ศาลจะยอมรับมติด้วยเสียงข้างมาก ซึ่งอีก 8 นาทีต่อมาคณะลูกขุนก็กลับออกมาและแจ้งว่ามีมติว่าจำเลยผิดด้วยเสียงข้างมาก 10 ต่อ 2 เสียง

คดีนี้พิจารณา ณ ศาล Quarter Sessions ที่เมือง Brighton¹

ในกรณีที่ลูกขุนนายหนึ่งถูกศาลสั่งให้พ้นจากหน้าที่เนื่องด้วยเหตุผลใด เป็นต้นว่าป่วยในระหว่างการพิจารณา มติของลูกขุนเสียงข้างมากจะต้องเป็น 9 เสียงต่อ 2 เสียง ในกรณีที่ลูกขุนเหลือเพียง 10 คน คะแนนเสียงข้างมาก ก็จะต้องเป็น 9 เสียงต่อ 1 เสียง

ในทางปฏิบัติ โดยปกติลูกขุนใช้เวลาอภิปรายในห้องประชุมของลูกขุน ยาวนานหลายชั่วโมง เมื่อเร็ว ๆ นี้มีคดีปล้นรถไฟอันเป็นคดีที่ตริกโครมมากคดี หนึ่ง ลูกขุนใช้เวลาอภิปรายในห้องประชุมถึง 67 ชั่วโมง ในการที่ลูกขุนอยู่ใน ห้องในระยะเวลานานเช่นนี้ ผู้พิพากษาไม่อ่านาจอที่จะให้ลูกขุนสั่งอาหารและ เครื่องดื่ม เข้าไปในห้องประชุมในระหว่างการพิจารณาได้

ในคดีระหว่างพนักงานอัยการ เป็นโจทก์ Mr. McKenna เป็นจำเลย (R.v. McKenna (1960) 1 Q.B. 411) ผู้พิพากษาได้สั่งกับคณะลูกขุนว่าจะ ต้องพิจารณาคดีให้เสร็จภายในเวลา 10 นาที เพราะว่าผู้พิพากษาจำเป็น จะต้องไปราชการต่างท้องที่และถ้าหากว่าคณะลูกขุนไม่สามารถพิจารณาคดีให้ เสร็จภายในเวลา 10 นาทีนั้น ก็จะต้องถูกกักตัวอยู่ที่ศาลจนกว่าผู้พิพากษาจะ กลับมาในวันรุ่งขึ้น เพราะเหตุนี้คณะลูกขุนจึงได้ตัดสินคดีนั้นเสร็จภายในเวลา 6 นาที ว่าจำเลยมีความผิด จำเลยได้ยื่นอุทธรณ์ว่า ผู้พิพากษาออกคำสั่งโดย มิชอบอันเป็นการบีบบังคับลูกขุนให้ตัดสินคดีเป็นปฏิปักษ์ต่อคน ซึ่งต่อมาศาลอุทธรณ์ ได้ตัดสินยกฟ้องโจทก์ให้ปล่อยตัวจำเลยพ้นข้อหาไป เพราะคำสั่งของผู้พิพากษา ศาลชั้นต้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 224

ในการพิจารณาคดีนี้ คำชี้ขาดของลูกขุนยังไม่มีผลในคดีจนกว่าผู้พิพากษาจะรับและบันทึกไว้ และผู้พิพากษามีสิทธิที่จะไม่รับคำชี้ขาดครั้งแรกของลูกขุน แต่อาจจะร้องขอให้ลูกขุนพิจารณาให้อีกครั้งหนึ่งก็ได้ ถ้าลูกขุนชี้ขาดออกไปเป็นครั้งที่สองแล้วจึงจะถือเป็นคำชี้ขาดที่เด็ดขาด

อย่างไรก็ดี ถ้าคำชี้ขาดนั้นบกพร่องอาจเห็นได้ชัดหรือกำกวมหรือขัดกันจนกระทั่งเห็นได้ว่า จะตัดสินไปเช่นนั้นไม่ได้ ผู้พิพากษามีอำนาจเพิกถอนคณะลูกขุนเสียได้ และถ้าเพิกถอนก็จะตั้งคณะลูกขุนและดำเนินการพิจารณาคดีตั้งแต่ต้นใหม่

ในกรณีที่คณะลูกขุนได้ลงมติเรียบร้อยแล้วและออกจากห้องประชุมมายังศาลที่นั่งพิจารณาคดีนั้นอยู่ เมื่อหัวหน้าคณะลูกขุนได้แถลงต่อศาลว่า ลูกขุนลงมติว่าจำเลยมีความผิดหรือไม่แล้ว จำเลยมีสิทธิที่จะแถลงต่อศาลขอลดหย่อนโทษ ถ้าหากจะฟังมีและในวาระนั้นผู้พิพากษาก็จะให้จำเลยแสดงหลักฐานต่าง ๆ อันเกี่ยวกับความประพฤติ ความดีความชอบที่จำเลยกระทำมาก่อน ตลอดจนประวัติการกระทำผิดของจำเลย เพื่อประกอบการพิจารณาของศาลว่า จำเลยควรจะได้รับโทษสถานใด จากนั้นผู้พิพากษาก็ตัดสินลงโทษจำเลย เป็นที่น่าสังเกตว่าลูกขุนไม่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการลงโทษจำเลยแต่ประการใด

๓๑. การตัดสินของลูกขุนต้องเป็นเสียงเอกฉันท์

การพิจารณาคดีของลูกขุนค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงไปตามเวลาที่ล่วงไป กล่าวคือ แทนที่ลูกขุนจะเป็นผู้ตัดสินข้อเท็จจริง ซึ่งตนเป็นผู้เห็นเอง มาเป็นผู้ตัดสินโดยฟังข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐาน แล้วตัดสินปัญหาข้อเท็จจริงโดยอาศัย

ข้อเท็จจริงที่คนรับฟังมานั้น แรกเริ่มเดิมทีตัดสินโดยอาศัยเสียงข้างมากในคณะลูกขุน แต่ต่อมาในปี ค.ศ. 1367 การตัดสินของคณะลูกขุนต้องเป็นเสียงเอกฉันท์ซึ่งประกอบด้วยลูกขุน 12 นาย และได้ถือปฏิบัติเช่นนี้มาเป็นเวลาถึง 600 ปีเศษจนกระทั่งถึง ค.ศ. 1967 นี้เอง¹

12. ความแตกต่างระหว่างระบบลูกขุนดั้งเดิมและระบบลูกขุนในปัจจุบัน

การพิจารณาคดีของคณะลูกขุนในคริสต์ศตวรรษที่ 15 นั้น ส่วนใหญ่เหมือนกับการพิจารณาคดีโดยคณะลูกขุนในปัจจุบัน ณ ศาลแอสไซส์ และศาลควอเทอร์ เซสชัน ส่วนที่แตกต่างกันในสาระสำคัญมีดังนี้ คือ ในสมัยดั้งเดิมในคดีประเภทกบฏ (Treason) หรือคดีอุกฉกรรจ์ (felony) นั้น จำเลยให้ทนายต่างได้เฉพาะในปัญหาข้อกฎหมายเท่านั้น และมีใช้ในปัญหาข้อเท็จจริง และในคดี felony นั้น จำเลยจะอ้างพยานบุคคลมาสืบประกอบข้อต่อสู้ของตนไม่ได้ ตัวจำเลยจะเบิกความเป็นพยานให้แก่ตนเองก็หาได้ไม่ และสิ่งที่แปลกที่สุดก็คือ ถ้าหากผู้พิพากษาผู้พิจารณาคดีนั้นเห็นว่า คำตัดสินของคณะลูกขุนผิดธรรมดา ก็มีอำนาจที่จะลงโทษปรับหรือจำคุกลูกขุนได้ อย่างไรก็ตามนับแต่ปี ค.ศ. 1670 เป็นต้นมา ไม่ว่าคณะลูกขุนจะตัดสินเป็นประการใด ศาลไม่มีอำนาจลงโทษคณะลูกขุนนั้น

ตั้งแต่ปี 1967 ได้มีการเปลี่ยนวิธีพิจารณาของลูกขุนใหม่ กล่าวคือ แทนที่จะตัดสินลงโทษจำเลยด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ของลูกขุนก็ตัดสินด้วยคะแนนเสียงของลูกขุน 10 หรือ 11 เสียงในจำนวน 12 เสียงแทน

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 27

โดยสรุป ในปัจจุบันนี้ระบบลูกขุน (Juries System) ยังเป็นสถาบันที่สำคัญอย่างยิ่งในระบบกฎหมายอังกฤษ ลอร์ด เดฟลิน¹ (Lord Denning) ได้กล่าวไว้ในหนังสือ " Trial by Jury " ว่า " การพิจารณาคดีโดยลูกขุนนี้ โดยทั่วไปก็เป็นการพิจารณาโดยผู้ชายเป็นส่วนมากที่อยู่ในวัยกลางคนที่มีระดับสติปัญญาปานกลาง และก็มีระดับความเป็นอยู่แบบคนชั้นกลาง ลอร์ด เคนนิง (Lord Denning) อธิบคิผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ได้กล่าวไว้ในคดี Ward v. James ที่กล่าวแล้วข้างต้นว่า " พึงอย่าได้คิดว่าศาลอุทธรณ์ทั้งข้อจริงเกี่ยวกับการพิจารณาคดีโดยลูกขุน เพราะวาระบบลูกขุนนี้เป็นรากแก้วของสิทธิเสรีภาพของชาวอังกฤษมาเป็นเวลาช้านานเกินกว่าที่เราจะหาทางเปลี่ยนแปลงเป็นอื่นในกรณีที่ไม่บุคคลใดตกเป็นจำเลยในคดีอุกฉกรรจ์หรือในกรณีที่คุณความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจงใจกล่าวเท็จก็ไม่มีระบบการพิจารณาคดีประเภทใดจะเสาะหาความจริงได้ดีกว่าการพิจารณาโดยระบบลูกขุน "

จากประวัติศาสตร์ของระบบลูกขุน (Juries System) ของประเทศอังกฤษดังกล่าว ย่อมแสดงให้เห็นเด่นชัดแล้วว่า ระบบลูกขุนโดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่สมัยพระเจ้าเฮนรี่ที่ 2 เป็นกันมาจนถึงคริสต์ศตวรรษที่ 19 ได้กลายเป็นระบบที่สำคัญที่สุดในกระบวนการนิติกรรมของศาลอังกฤษ เพราะถือว่าเป็นหลักประกันในอันที่จะรักษาไว้ซึ่งสิทธิเสรีภาพของราษฎรมิให้ได้รับความอูยติธรรมจากการใช้พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ รวมตลอดทั้งการใช้อำนาจตุลาการโดยมิชอบ

¹ Devlin, Sir Patrick, Trial by Jury, 3rd. ed., (London: Stevens and Sons, 1966), p.20

คดีอาญา และคดีแพ่งส่วนใหญ่ได้รับการพิจารณาโดยลูกขุนและสิทธิของ
คู่ความในอันที่จะให้มีการพิจารณาคดีของตนโดยลูกขุนนั้น เป็นสิทธิที่สำคัญและ
หวงแหนของราษฎรในขณะนั้น Blackstone ได้เคยกล่าวไว้ในเรื่องของลูกขุน
ในคดีอาญาว่า "ระบบลูกขุนนี้เป็นเครื่องชี้คั่นระหว่างสิทธิเสรีภาพของราษฎร
กับพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์" Lord Camden ได้เคยกล่าวไว้ในเรื่อง
ของลูกขุนว่า "การพิจารณาโดยลูกขุนนั้นเป็นรากแก้วของหลักรัฐธรรมนูญของ
อังกฤษ ถ้าหากปราศจากเสียซึ่งการพิจารณาโดยลูกขุนแล้ว ระบบการปกครอง
ของอังกฤษย่อมยุบสลายลงโดยสิ้นเชิง"

อย่างไรก็ตาม ในกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 ความนิยมในระบบลูกขุน
ของอังกฤษได้เสื่อมคลายลงเป็นลำดับทั้งในคดีอาญาและคดีแพ่ง เหตุผลสำคัญ
ในการเสื่อมความนิยมในระบบลูกขุน ก็คือ

1. พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ในการที่จะแทรกแซงในการ
พิจารณาของศาลฎีการอนจนเหลือน้อยลงเป็นลำดับ
2. การพิจารณาคดีอาญาและคดีแพ่งซึ่งไม่ต้องการพิจารณาของ
ลูกขุนมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และมหาชนรู้สึกกันว่าค่าตัดสินของลูกขุนมักจะมีการฉก
ฉลวงและคนทั่วไปไม่คาดคิดว่าลูกขุนจะตัดสินคดีเช่นนั้น¹

¹ R.J. Walker and M.G. Walker, The English legal System,
2nd. ed. (London: Batterworths 1970), p. 152

บ่อเกิดของกฎหมาย Anglo-Saxon ตามประวัติศาสตร์

คำว่า "Anglo-Saxon" หมายถึง ประชากรที่บุกรุกเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในอังกฤษในสมัยโบราณ หรือถ้าหากแยกคำอีกทีหนึ่ง "Anglo" หมายถึง "อังกฤษ" และ "Saxon" หมายถึงชาวเยอรมันภาคเหนือซึ่งบุกรุกเข้าไปในอังกฤษและตั้งถิ่นฐานอยู่ต่อมาจากศตวรรษที่ 5 และ 6 เป็นเชื้อสายของคนอังกฤษในปัจจุบัน

มีข้อสังเกตว่า ถ้านิยามคำว่า กฎหมาย Anglo-Saxon อย่างเคร่งครัด หมายความว่า กฎหมายก่อนการบุกรุกประเทศอังกฤษโดยพระเจ้า William ในปี 1066 กฎหมายนี้แต่เดิมไม่ได้เป็นกฎหมายของประเทศอังกฤษ แต่เป็นกฎหมายของชนเผ่าต่าง ๆ เช่น Kent, Wessex, Mercia ซึ่งกำเนิดมาจากประเพณี อยากรู้ก็ ผู้เขียนจะใช้คำว่า กฎหมาย Anglo-Saxon ในแนวกว้างซึ่ง เป็นบ่อเกิดของกฎหมายทั่วไปของ อังกฤษนั่นเอง

อนึ่ง กฎหมายของอังกฤษในที่นี้ หมายความว่า กฎหมายรวมอังกฤษและเวลล์เท่านั้น ไม่หมายความว่าระบบกฎหมายแห่งสหราชอาณาจักร (United Kingdom) ซึ่งประกอบด้วยประเทศอังกฤษ เวลล์ สกอตแลนด์ หมู่เกาะไอร์แลนด์ (ภาคเหนือ) สำหรับสกอตแลนด์นี้มีศาลและระบบของตนเองซึ่งมาจากกฎหมายโรมัน

เราอาจแบ่งบ่อเกิดของกฎหมาย Anglo-Saxon ตามประวัติศาสตร์ ได้เป็น 5 ประเภท คือ

1. The Common Law ซึ่งหมายความว่า กฎหมายซึ่งรวบรวมจากข้อวินิจฉัยของศาลโดยไม่เป็นลายลักษณ์อักษร
2. Equity ซึ่งหมายความว่าหลักความยุติธรรม

3. Legislation ซึ่งหมายความว่า นิติบัญญัติ
4. Custom ซึ่งหมายความว่า ประเพณี
5. กฎหมายอื่น ๆ เช่น Law of Merchant (กฎหมายพาณิชย์)
Canon Law (วินัยของคริสตศาสนา) Roman Law (กฎหมายโรมัน)

1. The Common Law

คือบ่อเกิดซึ่ง เป็นกฎหมายที่รวบรวมจากข้อวินิจฉัยที่ศาลได้วางไว้เป็นลำดับ
มาไม่ไค้เป็นกฎหมายที่บัญญัติไว้ เป็นลายลักษณ์อักษร เป็นบ่อเกิดอันแรกของกฎหมาย
อังกฤษ

ในปี ค.ศ. 1066 William, Duke of Normandy
ซึ่ง เป็นขุนนางในภาคหนึ่งของฝรั่งเศสบุกประเทศอังกฤษและกลายเป็นพระเจ้า
William ของอังกฤษ ซึ่งมีฉายาว่า "พระเจ้าวิลเลียมผู้พิชิต" (William
the Conqueror)

ยุทธวิธีของท่านคือ การรวมอำนาจการปกครอง (Centralisation)
โดยตั้งรัฐบาลชาติที่แข็งแกร่งและแต่งตั้งให้ขุนนาง (Lords) เป็นเจ้าของที่ดิน
ชื่อของระบบนี้คือ Subinfeudation หมายความว่าที่ดินทั้งหมดเป็นของ
พระเจ้าอยู่หัวและทรงพระราชทานให้แก่พวกขุนนางภายในเงื่อนไขบางประการ พวก
ขุนนางก็สามารถมอบส่วนที่ดินนั้นให้ผู้อื่น ภายในเงื่อนไขอีกชั้นหนึ่ง ผู้เช่านั้นก็สามรถ
มอบที่ดินให้ผู้อื่นได้ในวิธีเดียวกันคือ ๆ ไป

ระบบที่เกิดขึ้นจากที่กล่าวมานี้ คือ ระบบ Feudal System
กล่าวคือ ระบบศักดินา หัวใจของระบบนี้คือหลักที่ผู้เช่ามีพันธะแก่เจ้านายหรือเจ้าของ
ที่ดินและเจ้าของที่ดินนั้นก็มีพันธะแก่เจ้านายคือ ๆ ไป จนถึงพระเจ้าอยู่หัวคัมลาคับ

จากระบบนี้ทำให้เกิดศาลขุนนาง (Feudal Courts) ขึ้นมา เพราะ
ว่าขุนนางมีสิทธิตั้งศาลของตนเองเพื่อรับผลประโยชน์ทางการเงิน นอกจากนั้นก็ยังมีศาลของ
กษัตริย์ (Royal Courts) ซึ่งเกิดขึ้นตามมาและศาลของกษัตริย์ใช้เวลายาวนานก่อนที่จะสามารถควบคุมศาลขุนนางได้ ร่องรอยแห่งศาลขุนนางมีอยู่จนพระราชบัญญัติเกี่ยวกับที่ดิน ในปี ค.ศ. 1925

ศาลของกษัตริย์ได้เริ่มเข้ามาแทนศาลขุนนางในศตวรรษที่ 13 ศาลเหล่านี้เป็นศาลแรกของ Common Law และให้กำเนิดแก่หลักกฎหมายของ Common Law

อาจแบ่งศาลเหล่านี้ได้ ดังนี้

- ศาลของ Common Pleas
- ศาลของ King's หรือ Queen's Bench
- ศาลของ Exchequer
- ศาลของ Exchequer Chamber
- ศาล Assizes

นอกจากนั้นควรสังเกตว่ามี Justices of the Peace เกิดขึ้นมาซึ่งเป็นคนธรรมดาซึ่งไม่ได้เป็นผู้พิพากษาโดยตรง แต่เป็นชาววาสอวูโลซึ่งช่วยพิจารณาคดีในศาลบางศาล

ก. ศาลของ Common Pleas มีอำนาจพิจารณาตัดสินความระหว่างราษฎร เมื่อไม่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของกษัตริย์ ได้ตัดสินคดีเกี่ยวกับที่ดิน (real action) และคดีส่วนตัวเกี่ยวกับหนี้เงิน (debt) ข้อสัญญาซึ่งประทับตรา และผูกมัดทั้งสองฝ่าย (covenants) และการครอบครองสิ่งของอย่างผิดกฎหมาย (detinue)

ศาลนี้ได้เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1875 และอ่านจากวลี "สก็อตต์ ไดโอนไปยังศาลสูง (High Court) คือแผนก King's หรือ Queen's Bench Division ของ High Court ที่ใช้อ่านจนถึงแก่ปี ค.ศ. 1880

หัวหน้าของศาลนี้ คือ Chief Justice

ข. ศาลของ King's หรือ Queen's Bench

ศาลนี้มีความสัมพันธ์กับกษัตริย์โดยตรง ชื่อของศาลนี้มาจากแนวความคิดของการให้สิทธิประทับกับผู้พิพากษาของท่านบนบัลลังก์ (in banco) ที่ถนน Westminster (ลอนดอน) ศาลนี้อ่านจากหมายซึ่งเป็นพระราชอำนาจพิเศษ (Prerogative Writs) หมายถึงกล่าวนี้มี 4 อย่าง คือ Mandamus, Prohibition, Certiorari และ Habeas corpus.

Mandamus เป็นคำสั่งของกษัตริย์ให้บุคคลหรือนิติบุคคลหรือศาลทำอะไรอย่างหนึ่ง

Prohibition เป็นคำสั่งของกษัตริย์ซึ่งห้ามไม่ให้บุคคลหรือนิติบุคคลหรือศาลทำอะไรอย่างหนึ่ง

Certiorari เป็นคำสั่งให้ศาลซึ่งอยู่ใต้ (inferior courts) โอนคดีซึ่งศาลนี้กำลังพิจารณาอยู่ไปให้ศาลของ King's หรือ Queen's Bench พิจารณา

Habeas Corpus เป็นหมายซึ่งบุคคลจะขอให้กษัตริย์พระราชทานได้ก็ต่อเมื่อมีเรื่องเกี่ยวกับความอิสระของบุคคล ตัวอย่าง เช่น ถ้า ก. ชัง ข. โดยไม่มีเหตุผล ข. อาจจะขอ Habeas Corpus เพื่อบังคับให้ ก. เด็กซึ่งเขา

นอกจากนี้ ศาลนี้ยังมีอำนาจพิจารณาทั้งคดีแพ่งและคดีอาญาทั่วไป อาจจะพิจารณาคดีชั้นแรก (original jurisdiction) หรือคดีอุทธรณ์ (appellate jurisdiction) ก็ได้

หัวหน้าของศาลนี้คือ Chief Justice of England

ก. ศาลของ Exchequer

แต่เดิมอำนาจของศาลนี้ถูกจำกัดเฉพาะแต่คดีที่ฟ้องร้องระหว่างประชาชน และพระมหากษัตริย์เรื่องภาษี ต่อมาภายหลังจึงควบคดีระหว่างประชาชนด้วยกันเอง ในเรื่องหมายของหนี้และข้อสัญญา Covenant ศาลนี้ได้เลิกล้มในปี ค.ศ. 1875 และโอนอำนาจตัดสินคดีไปให้ศาลสูง (High Court) ซึ่งได้ตั้งขึ้นใหม่

แผนก Queen' Bench Division ของศาลสูงนี้เป็นผู้ใช้อำนาจ Common Law ของศาล Exchequer หลังปี ค.ศ. 1880 และแผนก Chancery Division ของศาลสูงนี้เป็นผู้ใช้อำนาจเกี่ยวกับภาษีภายหลังจากนั้น ส่วน อำนาจอื่น ๆ ของ Equity ก็โอนมาเป็นอำนาจของแผนก Chancery Division ของศาลสูง ตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1841

ประธานของศาลนี้เป็นขุนนางชั้นผู้ใหญ่ ซึ่งเรียกว่า Chief Baron

ง. ศาลของ Exchequer Chamber

ศาลของ Exchequer Chamber มีถึง 4 ศาลในช่วงประวัติศาสตร์ เป็นมาหลายช่วง อำนาจพิจารณาของศาลนี้เป็นอำนาจในการพิจารณาอุทธรณ์เท่านั้น

1. ศาลที่เก่าที่สุดจัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติในปี ค.ศ. 1357 จากการที่กรมคลังปฏิเสธไม่รับคดีที่อุทธรณ์มาจากศาล King's Bench
2. ศาลอีกศาลหนึ่งที่เกิดขึ้นในราวศตวรรษที่ 15 ในศาลนี้ผู้พิพากษาซึ่งคัดเลือกจากศาล Common Law อื่น ๆ และตอนหลังจากศาลของ เพื่อพิจารณาคดียาก ๆ ที่อุทธรณ์ ศาลนี้มีผู้พิพากษา 12 คน จนศตวรรษที่ 17 ศาลนี้ ทำการพิจารณาคดีแพ่งและในศตวรรษที่ 19 ทำการพิจารณาคดีอาญา

3. ศาลอีกศาลซึ่งได้จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติในปี ค.ศ. 1585 คือศาลของ Error (ความผิดในการอ้างคดี) ซึ่งเกิดขึ้นจากศาลของ King's Bench

ศาลนี้มีอำนาจเรื่องหนี้เงิน การครอบครองสิ่งของอย่างผิดกฎหมาย (detinue) ข้อสัญญา (Covenants) บัญชี วิธีพิจารณาความเพื่อเรียกค่าเสียหายในกรณีซึ่งไม่มีการรุนแรงโดยตรง (action upon the case) การถูกไล่ออกจากที่ดิน (ejectment) และการบุกรุกที่ดิน (trespass) ซึ่งคดีได้เริ่มขึ้นในศาลของ King's bench

ซึ่ง action upon the case ตรงกันข้ามกับ action ของ trespass ซึ่งเรียกค่าเสียหายในกรณีซึ่งมีการรุนแรงโดยตรง เช่น บุกรุกที่ดิน

ศาลในข้อ 4 ได้เข้ามาแทนที่ศาลนี้ในศตวรรษที่ 19

4. ศาลนี้ได้จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1830 เป็นศาลของ Error จากศาล Common Law ทั้ง 3 และบุพนิพากษาของศาลนี้มาจากศาลอื่นซึ่งไม่ได้เป็นศาลซึ่งพิจารณาคดีขึ้นแรกสามารถอุทธรณ์จากศาลนี้ไปศาลของสภาขุนนาง

ศาลนี้ดำรงอยู่จนปี ค.ศ. 1875 หลังจากนั้นศาลอุทธรณ์ (Court of Appeal) รับรองอำนาจนั้นแทน

จ. ศาล Assizes

ศาล Assizes เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 12 ในรัชสมัยของพระเจ้า Henry II คำว่า Assizes หมายความว่า การนั่ง (คล้ายคำว่า assis ในภาษาฝรั่งเศสซึ่งหมายความว่า "นั่ง") ของศาลของกษัตริย์ (Royal Courts)

ผู้พิพากษาส่วนมากมาจากศาล Common Law อื่น ๆ แยกต่างหาก
ที่มีชื่อว่า (Justices of the Peace) ที่มีชื่อเสียงที่มารวมกันด้วย

มีพระราชบัญญัติชื่อ Statute of Nisi Prius ในปี ค.ศ.
1285 ซึ่งสำคัญเกี่ยวกับศาลนี้ พระราชบัญญัตินี้ได้ออกให้เกิดระบบการรวมการฟ้องคดี
แห่งซึ่งบัญญัติว่า ในการฟ้องร้องคดีส่วนบุคคล เช่น บุกรุก (trespass) ซึ่ง
เป็นคดีของศาล King's Bench และ Common Pleas สามารถพิจารณา
ร่วมกับลูกขุน (Jury) นายอำเภอต้องจัดควรวินิจฉัยคดีที่ Westminster
นอกจากวากอนนั้น (unless before หรือภาษาละตินว่า Nisi prius)
ผู้พิพากษาของ Assizes ได้ออกไปในชนบทแล้ว

มีข้อสังเกตว่าศาลนี้เป็นศาลซึ่ง เคลื่อนไหวไปในชนบทไม่เหมือนศาล
Common Law อื่น ๆ ซึ่งอยู่ที่ลอนดอน ในระยะแรกศาลนี้มีอำนาจพิจารณาพิพากษา
เฉพาะคดีอาญา แต่ต่อมาได้รวมคดีแพ่ง เข้าไว้ด้วย ในศตวรรษที่ 14 และ 15 ศาล
นี้มีอำนาจรวมการฟ้องคดีแพ่งและอาญาทั้งหมด

ตำแหน่ง Justice of the Peace ได้เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 12
และทำหน้าที่ฝ่ายบริหารในตอนแรกในปี ค.ศ. 1195 กษัตริย์มีพระบรมราชโองการ
แต่งตั้งผู้ป้องกันสันนิบาตของทองถิ่นหรืออัศวิน (Knights) เพื่อช่วยนายอำเภอ
ในการใช้บังคับกฎหมาย ต่อมาภายหลังงานฝ่ายบริหารได้ลดน้อยลงและมีอำนาจพิจารณา
คดีอาญาเพิ่มขึ้นในศตวรรษที่ 14 เพราะว่าได้ช่วยเหลือตัดสินคดีในศาล Quarter
Sessions

ศาล Quarter Sessions มีอำนาจพิจารณาคดีอาญา แต่ผู้พิพากษา
พิจารณาคดีพร้อมกับลูกขุน (Jury) หน้าที่ของผู้พิพากษา คือ ตัดสินเกี่ยวกับกฎหมาย
ในคดี แต่หน้าที่ของลูกขุน คือ ตัดสินข้อเท็จจริง (facts) ของคดี Justices of

the peace ได้รวมงานพิจารณาคดีในตำแหน่งผู้พิพากษาและในปี ค.ศ. 1590
Justices of the Peace ที่รวมงานพิจารณาคดีในศาล Quarter Sessions
ได้รับอำนาจกว้างขวางเพื่อพิจารณาคดีอาญาได้

นอกจากนั้น Justices of the Peace อาจช่วยพิจารณาคดีซึ่ง
ไม่ได้อยู่ในอำนาจพิพากษาของศาล Quarter Sessions ได้ โดยนั่งพิจารณา
คดีในศาล Petty Sessions ซึ่งเป็นศาลที่ไม่มีลูกขุนช่วยตัดสินคดี ต่อมาอำนาจ
Petty Sessions ได้โอนไป Magistrates' courts คือศาลแขวงของ
อังกฤษ ชื่อของ Justices of the Peace กลายเป็น "Magistrates"
ซึ่งมีอำนาจในศาลที่กล่าวและพิจารณาคดีโดยไม่มีลูกขุนศาลแขวงดำรงอยู่ในปัจจุบันและ
พิจารณาคดีอาญาซึ่งไม่หนักหนา นอกจากนี้ยังมีอำนาจพิจารณาคดีแพ่งบางคดีอีกด้วย

มีข้อสงสัย เกกว่า นอกจากอำนาจพิจารณาคดีในศาลแล้วยังมีอำนาจของ
Common Law คือ ออกหมายจับและเรียกตัวบุคคลให้ไปขึ้นศาลได้อีกด้วย

ประวัติศาล Common Law ถึงพระราชบัญญัติ Judicature

Acts 1873-5.

ศาล Common Law เป็นการประนีประนอมระหว่างกรรวมงานไว้
แห่งเดียว (centralisation) และการแยกอำนาจออก (decentralisation)
ผู้พิพากษาที่ี ๆ ได้เคลื่อนย้ายไปสู่ชนบทมากขึ้น ตั้งแต่ศตวรรษที่ 12 ในเวลาเดียวกับ
ที่ทำการพิจารณาประเด็นที่ Westminster (ลอนดอน) กฎหมายที่เป็นอัน
หนึ่งอันเดียวกันในแผ่นดินก็เกิดขึ้น

อย่างไรก็ดี กฎหมายฉบับนี้มีลักษณะไม่ยืดหยุ่นพอที่จะเปลี่ยนแปลงสิทธิ
พิเศษของผู้ที่มีอิทธิพล (overmighty subjects) ที่กระทบความยุติธรรมและศาล
Common Law ชาคการ เขียวยาเพื่อส่งเสริมความยุติธรรม

คู่ความซึ่งกลัวว่าจะไม่ได้รับความยุติธรรมจากศาล Common Law ก็เริ่มทูลเกล้าฯ ขอพระบรมราชวินิจฉัยเพราะว่าประชาชนถือว่ากษัตริย์เป็นพระผู้พระราชทานความยุติธรรมและทรงไว้ซึ่งพระมหากุณาธิคุณ (The Fountain of Justice and Grace) กษัตริย์ได้ใช้สภาองคมนตรี (King's Council หรือ Curia Regis ซึ่งต่อมากลายเป็น Privy Council) เพื่อช่วยพิจารณาคดีจากสภาองคมนตรีหน้าที่พิจารณาคดีก็ลงมาถึง Lord Chancellor

Lord Chancellor เป็นขุนนางซึ่งเป็นผู้รักษาราชินิประเพณีของแผ่นดิน (The Keeper of the King's conscience) เป็นตำแหน่งที่เกิดขึ้นในสมัยกลางและเป็นรัฐมนตรีทั่วไปของรัฐและศาสนา เพราะเหตุที่ท่านต้องพิจารณาคดีซึ่งกษัตริย์โอบมาให้ Lord Chancellor ก็ตั้งศาล Court of Chancery ขึ้น เพื่อช่วยเหลือท่าน และในศตวรรษที่ 16 ก็ตั้งศาล Chancery ประจำวงศ์ผู้ประสงค์ของศาลนี้ คือ ให้ความ "มโนธรรม" (conscience) ช่วยเหลือผู้ที่ทูลเกล้าฯ ถวาย ถ้า Lord Chancellor ตัดสินว่าเขาไม่มีสิทธิได้รับการเยียวยาตามความเป็นธรรม การตัดสินตามยุติธรรม "in equity" จึงเกิดขึ้นในศาลนี้ Seldon ได้อธิบายว่า "Equity varies with the length of the Lord Chancellor's foot"¹

ในศตวรรษที่ 16 กษัตริย์ได้ตั้งศาลพิเศษอื่น ๆ ขึ้น เช่น ศาล Star Chamber เป็น ศาลเหล่านี้ได้ถูกยกเลิกในศตวรรษที่ 17 เว้นแต่ศาลของ Chancery

ในศตวรรษที่ 17 ศาล Common Law ทั้งหลายและศาล Chancery เจริญต่อไป ความคิดเก่าของ "มโนธรรม" (conscience) ล้มหายไปและหลักยุติธรรม (equity) เข้ามาแทนที่ในศตวรรษที่ 19 อิทธิพลของ "equity" เพิ่มขึ้นเรื่อยและเริ่มกระทบ Common Law

1

Seldon, Table talk, as cited in Walker & Walker, the English Legal System, p. 43.

ควรสังเกตุว่ามีศาลอื่น ๆ อีก นอกจากศาล Common Law และ equity ที่ไต่กล่าวแล้ว ที่น่าสังเกตุคือ มีศาลศาสนาด้วย แต่ในปี ค.ศ. 1857 อำนาจของศาลนี้เกี่ยวกับคดีพินัยกรรมและคดีแต่งงานก็ถูกยกเลิกและมีการจัดตั้งศาลพินัยกรรม (Court of Probate) และศาลสำหรับคดีฟ้องหย่าและคดีแต่งงาน (Court for Divorce and Matrimonial Causes)

พระราชบัญญัติ Judicature Acts 1873-5

ระหว่างปี ค.ศ. 1873 และ 1875 ได้มีพระราชบัญญัติ Judicature Acts เพื่อเปลี่ยนแปลงระบบศาลชั้นสูง Judicature Acts มีความมุ่งหมายที่จะยกเลิกศาลเก่าของ Common Law และ Equity โดยการจัดตั้งศาลชั้นใหม่ ศาลนี้ชื่อว่า Supreme Court of Judicature มีหน้าที่ใช้กฎหมาย Common Law และหลักความยุติธรรม (Equity) ฟังสั่งเรียกว่า Supreme Court of Judicature ไม่ใช่ศาล Common Law หรือศาล Equity แต่เป็นศาลซึ่งมีอำนาจพิจารณาทั้งกฎหมาย Common Law และ Equity

เคยมีแนวความคิด 2 แนว ซึ่งโต้เถียงเกี่ยวกับผลของพระราชบัญญัติ Judicature Acts 1873-5 ฝ่ายหนึ่งอ้างว่าพระราชบัญญัตินั้นรวมหลัก Common Law และหลัก Equity อีกฝ่ายหนึ่งเสนอว่าพระราชบัญญัตินั้นรวมการบริหารระบบ Common Law และระบบ Equity โดยไม่ได้รวมหลัก Common Law และ Equity แนวความคิดอันหลังน่าจะถูกต้องกว่า เพราะว่าพระราชบัญญัตินั้นไม่เลิกลบล้างข้อแตกต่างระหว่างสิทธิซึ่งเกิดขึ้นจาก Common Law และสิทธิซึ่งเกิดขึ้นจาก Equity มีหลักฐานซึ่งส่งเสริมแนวความคิดท้ายนี้ คือมาตรา 25 ของพระราชบัญญัติ Judicature Acts ในปี ค.ศ. 1873 ตามมาตราที่กล่าวมีการบัญญัติดังนี้

"in all matters not hereinbefore particularly mentioned in which there is any conflict between the Rules of Equity and the Rules of the Common Law with reference to the same matter, the Rules of Equity shall prevail."

"นอกจากที่ได้กล่าวไว้เป็นอย่างอื่นในพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่มีการขัดกันระหว่างหลักของ Equity และหลักของ Common Law ในเรื่องเดียวกันแล้วท่านให้บังคับตามหลักของ Equity"

แสดงนัยว่าศาลทุกศาลควรใช้หลัก Common Law และหลัก Equity ทั้งสอง แต่เมื่อใดที่มีการขัดกันก็ให้บังคับตามหลักของ Equity

2. Equity

Equity เป็นหลักยุติธรรม ซึ่ง Lord Chancellor ศาล Chancery ส่งเสริมเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของ Common Law การที่ Common Law ยึดหยุ่นไม่พอ และ และ

Lord Cowper ในคดี Dudley v. Dudley (1705) Prec. Ch. 241, p. 244 ได้กล่าวว่า¹

"Now Equity is no part of the law but a moral virtue which qualifies, moderates, and reforms the rigour, harshness and edge of the Law, and is an universal truth, does also assist the law where it is defective and weak in the constitution

¹ Hanbury, H.G. Modern Equity. 9th ed., (London: Oxford University Press, 1974), P.2

(which is the life of the Law) and defends the law craft evasions, delusions and new subtleties, invented and contrived to evade and delude the Common Law, where by such as have undoubted right are made remediless...this is the office of equity to support and protect thd Common Law from shifts and crafty contrivances against the justice of the law. Equity therefore does not destroy the law, nor create it, but assist it."

Equity อาจแบ่งพิจารณาได้ดังนี้

ก. Equity ให้กำเนิดแก่สิทธิใหม่ เช่น สิทธิที่เกิดจาก Trusts แนวความคิดของสิทธินี้สำคัญมาก ก่อนอื่นควรพิจารณาตัวอย่าง เพื่อประกอบสิทธินี้ สมมติว่า X ทำพินัยกรรมโอนที่ดินชื่อ Wimbledon ให้ Y รักษาไว้เพื่อประโยชน์ของ Z ตามกฎหมาย Common Law Y มีสิทธิสมบูรณ์ในที่ดิน Wimbledon แต่ Z นั้นไม่มี ถ้ามีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นกับที่ดิน Wimbledon Z นั้นไม่มีเยียวยาตามกฎหมายที่จะฟ้องร้อง สิทธิในที่ดินนั้นตามกฎหมายเรียกว่า Legal estate สิทธิขึ้นอยู่กับ Y และ Z ไม่มีกฎหมายรับรองว่ามีสิทธิในที่ดิน Wimbledon

แต่หลัก Equity ช่วย Z ให้มีส่วนได้รับผลประโยชน์ตามหลักยุติธรรมในที่ดิน Wimbledon ซึ่งใช้บังคับเท่ากับ Y ได้ สิทธิในทรัพย์สินซึ่ง Equity ป้องกัน เรียกว่า Equitable interest

สรุปได้ว่า ในสถานการณ์ที่กล่าวมา มีความสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างผู้ทำพินัยกรรม (testator) ซึ่งโอนที่ดินให้ Y คือ ผู้พิทักษ์ที่ดินในกรณีนี้เรียกว่า trustee รักษาไว้เพื่อประโยชน์ของ Z (ซึ่งเรียกว่า beneficiary หรือ cestui que trust)

ความสัมพันธ์ซึ่งเกิดจากการมอบหมายทรัพย์สินประกอบด้วยเงื่อนไขให้ฝ่ายหนึ่งให้ผลประโยชน์แก่อีกฝ่ายหนึ่ง เรียกว่า Trust

Graveson ใ้คอธิบาย Trust ดังนี้

" A trust exists where a certain person or person or persons (Known as trustees) hold money or other property on behalf of another or persons (beneficiaries)."

"มี trust เมื่อบุคคลหนึ่งหรือหลายคน (trustees) รักษาเงินหรือทรัพย์สินแทนอีกบุคคลหนึ่งหรือหลายคน (beneficiaries)."

ในกรณีดังกล่าวข้างต้น Trustees มีพันธะหลายอย่าง คือ ต้องควบคุมบริหารให้ Trust เป็นไปตามหลักยุติธรรมของ Equity เช่น trustee ต้องลงทุน (invest) ทรัพย์สินใน investments ซึ่งพระราชบัญญัติ Trustee Investments Acts 1961 บัญญัติไว้

ข. การเยียวยาใหม่ (remedies) ที่เกิดขึ้นจาก Equity แบ่งได้ดังนี้

1. Injunction คือคำสั่งของศาลให้กระทำ (mandatory injunction) หรืองดเว้นกระทำ (prohibitory injunction)

Lord Chancellor จะเป็นผู้ออก injunction ตอนแรกสำหรับสิทธิตาม Equity และนอกจากนั้นเป็นเยียวยาของการละเมิดสิทธิ Common Law

Injunction อยู่ในดุลพินิจของศาลและมีเงื่อนไข ดังนี้

- โจทก์ต้องไม่มีส่วนในการละเมิดกฎหมายนั้นด้วย
- จะไม่มีการออก injunction ถ้าศาลเห็นว่ากรณีที่โจทก์ได้รับค่าเสียหายเป็นการเพียงพอแล้ว
- เยียวยา injunction ของ Equity กว้างกว่าเยียวยาของ Common Law ซึ่งออกได้ก็ต่อเมื่อมีการกระทำผิดกฎหมายแล้วเท่านั้น แต่ injunction ของ Equity ออกได้เพื่อป้องกันการกระทำผิดซึ่งกำลังเกิดขึ้น injunction ที่กล่าวเรียกว่า quis timet injunction

2. Specific Performance คือการบังคับให้ชำระหนี้โดยเฉพาะเจาะจง เป็นคำสั่งของศาลซึ่งบังคับให้บุคคลชำระหนี้ซึ่งมีอยู่ในนิติกรรมสัญญาหรือ Trust Specific Performance จะไม่ออกสำหรับการละเมิดสัญญาทุกประเภท จะสามารถออก Specific Performance เมื่อเนื้อเรื่องของสัญญาขายเป็นสิ่งที่ส่วนบุคคล (โดยเฉพาะที่หายาก) และที่ดิน

Specific Performance อยู่ในดุลพินิจของศาล และมีเงื่อนไข ดังนี้

- ก. ไม่สามารถออก Specific Performance ถ้าศาลต้องตรวจตราคำสั่งนั้นเสมอ เช่น ไม่สามารถออก Specific Performance ในกรณีสัญญาพิมพ์ความซึ่งยังร่างไม่เรียบร้อยเพราะว่าศาลต้องตรวจตราการรวบรวมบทความนั้นในช่วงเวลานาน
- ข. ไม่สามารถออก Specific Performance ถ้าเป็นสัญญาระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง

ค. ศาลจะสั่ง Specific Performance ได้ เพื่อบังคับให้ฝ่ายหนึ่งปฏิบัติตามสัญญา เมื่อค่าเสียหายไม่เป็นเยียวยาได้เพียงพอ แต่ควรสั่งเกินกว่า พระราชบัญญัติ Chancery Amendment Act 1858 ให้เป็นดุลพินิจของศาล Chancery ที่สามารถให้ค่าเสียหายแทนหรือจะสั่งให้ปฏิบัติตาม Specific Performance ควบคู่กันได้

3. Rectification คือการแก้ไขให้ถูกต้อง Common Law บังคับปฏิบัติตามหน้าที่ประทับตรา (Under seal) เท่านั้น แม้แต่ว่าไม่มีการแลกเปลี่ยนทดแทน (consideration) แต่ Equity ไม่เป็นเช่นนั้น ถ้ามีเอกสารซึ่งไม่แสดงให้เห็นเจตนาที่แท้จริงของทั้งสองฝ่ายเพราะมีการฉ้อฉลขาดในการบันทึกเอกสารนั้น ศาล Chancery มีอำนาจที่จะแก้ไขเอกสารนั้นได้ จะออก Rectification ได้ก็ต่อเมื่อเป็นความฉ้อฉลขาดของทั้งสองฝ่าย เช่น ในสัญญาสมรสที่เป็นลายลักษณ์อักษร เป็นต้น

4. Rescission คือ การเลิกสัญญา เกิดจากความไม่สามารถของ Common Law ที่จะป้องกันไม่ให้ฝ่ายหนึ่งฟ้องร้องในกรณีสัญญา (covenant) ซึ่งจะเป็นการไม่ยุติธรรมเพราะเหตุผลอื่น บางทีศาล Chancery จะเลิกสัญญานั้นเสียเพื่อทำให้คู่สัญญากลับสู่ฐานะเดิม เช่น

4.1 กลฉ้อฉล (fraud) ตามหลัก Equity มีความหมายกว้างกว่าการหลอกลวงใน Common Law ซึ่งหมายถึงการหลอกลวงโดยแสดงข้อความเท็จซึ่งมีอยู่ในปัจจุบัน แต่ใน Equity กว้างกว่า คือ รวมถึงการเอาเปรียบความอ่อนแอ (Weakness) หรือความเขลา (ignorance) ของอีกฝ่ายแบบไม่ยุติธรรม การไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามความสัมพันธ์หรือการฉ้อฉลเกี่ยวกับข้อเท็จจริงในอนาคต

4.2 การแสดงเจตนาผิด (innocent misrepresentation) ใน Common Law ให้อำนาจศาลสั่งให้ไต่ค่าเสียหาย (damages) เท่านั้น และพิจารณาขอสัญญา ส่วน Equity ขยายไปรวมถึงการแสดงซึ่งไม่เป็น ส่วนของสัญญา โดยให้สิทธิเลิกสัญญาแต่ไม่มีค่าเสียหาย ในปัจจุบันศาลมีอำนาจให้ค่าเสียหายแทนการเลิกสัญญาตั้งแต่พระราชบัญญัติ Misrepresentation Act 1967

ค. วิธีพิจารณาความใหม่

Equity ยืดหยุ่นไต่มากกว่า Common Law และให้กำเนิด แก่วิธีพิจารณาความใหม่ ๆ เช่น หมาย (subpoena) ซึ่งเป็นหมายศาลเรียก ักพยานมาซักถามและถามค้านด้วยวาจา การส่งเอกสารให้ศาล (discovery of documents) และการที่ศาลสั่งให้ขอตรงคำถาม นอกจากนั้น ยังมีกรลงโทษ ในกรณีละเมิดอำนาจศาลต่อการ (contempt of court)

3. Legislation

นิติบัญญัติเป็นบ่อเกิดสำคัญในประวัติศาสตร์กฎหมายของอังกฤษ กล่าว คือเป็นวิธีการ เสนอกฎหมายใหม่โดยแก้ไขกฎหมายเก่าและกล่าวไต่ไต่กว่าในปัจจุบัน หลักซึ่งเกิดจาก Common Law และ Equity ส่วนมากถูกนำมาบัญญัติอยู่ใน พระราชบัญญัติแต่บ่อเกิดนี้แตกต่างจาก Common Law และ Equity เพราะ ว่า ถูกจำกัดโดยสิทธิ (Precedent) Common Law และ Equity จะพัฒนาหลักไต่ไต่แต่โดยการ เปลี่ยนและขยายการใช้หลักซึ่งมีอยู่แล้ว เท่านั้น

Lord Scarman¹ ได้กล่าวว่

"As everyone knows, the Common Law with its equitable gloss, although a deeply revered heritage of the people, did not by its own process of development meet all the challenges of change in society. The remedy had to be found by Parliament which evolved the legislative process, passing into law its own statutes."

มีข้อสงสัยเกี่ยวกับว่า ขณะที่ใน Equity และบ่อเกิดคำประวัติศาสตร์อื่น ๆ จะสามารถทราบกฎเกณฑ์ได้ในการที่มาจาก บ่อเกิดอื่น ๆ ของกฎหมาย เช่น คดีบรรทัดฐาน (precedents) ฐานนิติบัญญัตินั้นเป็นบ่อเกิดของกฎหมายของตนเอง

ถ้าพิจารณานิติบัญญัติในสหราชอาณาจักร ส่วนมากจะหมายถึงพระราชบัญญัติ (Statute หรือ Act ของรัฐสภา) โดยยึดหลักพระราชบัญญัติที่ผ่านรัฐสภา (Parliament ซึ่งประกอบด้วยสภาสามัญและสภาขุนนาง) และได้รับพระบรมราชานุมัติ (royal assent) ที่ศาลจะบังคับใช้

นิติบัญญัติเกิดจากอุบัติเหตุทางประวัติศาสตร์ คือ ในการขัดแย้งระหว่างกษัตริย์ Stuarts ในศตวรรษที่ 17 และรัฐสภาศาลได้เข้าข้างรัฐสภาและยอมรับอำนาจสำคัญสูงสุดของสภา ในการขัดแย้งนั้นรัฐสภาได้เป็นฝ่ายมีชัยและมีพระราชบัญญัติซึ่งรัฐสภาเสนอและไต่ถามมากชั้นตั้งแต่ศตวรรษที่ 17 พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายแนวสายลักษณะอักษร เช่น The Bill of Rights 1688 และ Act of Settlement ที่ เป็นบ่อเกิดของระบบการปกครองที่มีพระมหากษัตริย์อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ (Constitutional monarchy) แต่การสังเกตุว่ารัฐธรรมนูญของประเทศอังกฤษไม่ได้เป็นรัฐธรรมนูญที่บัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ดังเช่น รัฐธรรมนูญของประเทศอื่น ๆ รัฐธรรมนูญของอังกฤษนั้นเกิดจากจารีตประเพณีเพิ่มเติมด้วยพระราชบัญญัติต่อมา

1

Lord Scarman, English law- The new dimension, (Hamlyn lecture, 1974), p. 2.

4. ประเพณี (Custom)

ประเพณี เป็นบ่อเกิดอันแท้จริงของกฎหมายอังกฤษ แต่คำนี้มีความหมายหลายอย่างแล้วแต่กรณี ในแห่งหนึ่งหมายถึง บ่อเกิดของกฎหมายอังกฤษซึ่งมีอยู่ก่อน Common Law และให้กำเนิดแก่ Common Law ในอีกแห่งหนึ่งหมายถึงธรรมเนียมของการค้าหรือธุรกิจ ในความหมายนี้เป็นปัญหาข้อเท็จจริงมากกว่า กฎหมายและไม่เป็นบ่อเกิดของกฎหมาย เช่น Smith v Wilson (1832) 3 B/Ad. 728 ในคดีนี้มีธรรมเนียมระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายกระดาษ ถ้ากล่าวว่าจะต้องการกระดาษ 1,000 ตัว ในธรรมเนียมนั้นหมายความว่า 1,200 ตัว ส่วนอีกความหมายหนึ่งก็คือ ประเพณีท้องถิ่นโดยเฉพาะ แต่ต้องแยกจาก Common Law กฎเกณฑ์ (customs) ซึ่งจำกัดไว้ใช้แก่ท้องถิ่นโดยเฉพาะซึ่งเกิดขึ้นในจังหวัดเมือง (boroughs) และ ตำบล ตัวอย่างของความหมายประเพณี คือ สิทธิในการใช้ทาง (right of way) และสิทธิในการตากอวน หรือแหบนที่คืน

5. กฎหมายอื่น ๆ

5.1 กฎหมายพาณิชย์ (Law of Merchant)

ศาล Common Law ไม่สามารถที่จะรับฟังคดีเกี่ยวกับสัญญาระหว่างพ่อค้าได้ ในศตวรรษที่ 13 และ 14 จึงมีการตั้งศาลขึ้นเพื่อตัดสินการโต้แย้งกันระหว่างพ่อค้า ดังนั้น ศาลซึ่งไม่เป็นศาลของ Common Law ได้เกิดขึ้นมาเพื่อพิจารณาคดีที่กล่าว กฎหมายที่นำมาใช้ส่วนมากได้แก่ ประเพณีและกฎหมายระหว่างประเทศ มีศาลหลายศาลเกิดขึ้นตั้งแต่สมัยกลาง เช่น ศาลของเมือง (boroughs) ศาลพาณิชย์การค้า (Staple Courts) ซึ่งเกิดจากการค้าขายขนแกะระหว่างอังกฤษและยุโรป

ความสำคัญของศาลที่กล่าวลดน้อยลง และก่อนศตวรรษที่ 17 กฎหมาย
พหุค้ำโธมาเป็นอยู่ที่ศาล Common Law และปัญหาพหุค้ำเกี่ยวกับ การ
เดินเรือก็โธมาอยู่ที่อำนาจของกรม Admiralty

ในปี ค.ศ. 1875 อำนาจทั้งหลายที่จะพิจารณาคดีพหุค้ำโธมาไป
ให้แนก Probate, Divorce และ Admiralty ของศาลสูง
ในการเปลี่ยนแปลงระบบศาลในปี ค.ศ. 1971 อำนาจของศาลที่กล่าวก็โธ
มาไปให้ Queen's Bench Division

5.2 วินัยของคริสตศาสนา (Canon Law)

กฎหมายของศาสนาจักร Catholic และ Protestant
(คริสต์ทั้ง) มีอิทธิพลต่อกฎหมายอังกฤษ 2 ทาง คือ เป็นบ่อเกิดแรกของบ่อเกิด
อื่น ๆ ของกฎหมายอังกฤษ เพราะศาสนาให้หลักของแนวความคิด (concepts)
หลายแนว เช่น ความคิดเกี่ยวกับการกระทำผิดทางศีลธรรม สิทธิในครอบครัว
และการรับรองการแต่งงาน

นอกจากนั้นเป็นบ่อเกิดของหลักที่ศาลศาสนาใช้ ได้มีศาลดังกล่าว
ตั้งแต่สมัยกลาง แต่อำนาจพิพากษาลดน้อยลงจนในศตวรรษที่ 19 ศาลศาสนา
มีแต่อำนาจพิจารณาคดีเกี่ยวกับการพิสูจน์พินัยกรรมและปัญหาสมรส เช่น การ
แบ่งมรดก อำนาจของศาลในเรื่องที่กล่าวถูกยกเลิกโดย Matrimonial
Causes Act 1857 และ Court of Probate Act 1857

ในปัจจุบันศาลศาสนาที่เหลืออยู่ทำหน้าที่เกี่ยวกับคดีของศาสนาจักร
เท่านั้น อำนาจพิจารณาคดีเกี่ยวกับบุคคล เช่น คดีเกี่ยวกับพินัยกรรม และปัญหา
สมรสก็โธมาไปอยู่ที่อำนาจของแนก Probate, Divorce และ Admiralty
Division ของศาลสูงในปี ค.ศ. 1875 ควรสังเกตว่าในปี ค.ศ. 1971

ได้มีการยกเลิกแผนกที่กล่าวและตั้งแผนกใหม่ขึ้น กล่าวคือ Family Division ซึ่งมีอำนาจพิจารณาปัญหาสมรส ส่วนอำนาจพิจารณาคดีพินัยกรรมในปัจจุบันอยู่ที่แผนก Chancery Division รวมด้วย Family Division ของศาลสูง

5.3 กฎหมายโรมัน (Roman Law)

กฎหมายโรมันและ Common Law เป็นหลักของระบบกฎหมายส่วนมากของโลก กฎหมายโรมันเป็นมรดกของระบบกฎหมายกลุ่มประเทศที่ใช้ประมวลกฎหมาย กล่าวคือ The Civil Law ดังนั้น นักกฎหมายของอังกฤษ ไอร์แลนด์ อเมริกา แคนาดาและออสเตรเลียย่อมสามารถเข้าใจกฎหมายของกันและกันได้ทันทีที่แต่นักกฎหมายฝรั่งเศส อิตาลีและไทย ไม่สามารถเข้าใจระบบอังกฤษได้ทันที เพราะเป็นคนละระบบ

อาจจะแสดงความแตกต่างของระบบกฎหมายโรมันและระบบ Common Law ได้ดังนี้ เช่น ถ้าขโมยหลังคาของเพื่อนบ้านระหว่าง เขาไม่อยู่ตอนมีพายุ และเขาไม่ยอมจ่าย ในกฎหมายอังกฤษไม่มีพันธะว่าจะต้องจ่ายเงินค่าเสียหายให้ผู้จัดการต้องรับผิดชอบนั้นแทน แต่ในกฎหมายโรมันมีผลตรงข้าม คือ ต้องจ่าย (เป็นหนี้เกิดจากลัทธิ Negotiorum gestio)

กฎหมายโรมันมีอิทธิพลแก่กฎหมายอังกฤษน้อยมาก ตัวอย่างของอิทธิพล คือ ลัทธิ bailment เช่น คดี Coggs v Bernard (1703) 2 Id. Raym. 968 กล่าวคือ ถ้าเอาของไปมอบให้ผู้อื่นคนหนึ่ง (ผู้รับมอบเรียกว่า bailee ฝ่ายผู้มอบเรียกว่า bailor) โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะจงในนิติกรรมสัญญาว่า หลักปฏิบัติตามวัตถุประสงค์นั้นจะคืนของนั้นให้ผู้มอบในสภาพเดิมมีพันธะผูกพันผู้รับมอบอย่างเคร่งครัดและถ้าของนั้นโดนทำลายหรือไม่อยู่ในสภาพเดิม ผู้รับมอบจะต้องจ่ายค่าเสียหายแม้แต่ว่าเขาจะมีภาระวังในการดูแลของนั้น

สรุปได้ว่า มีประเด็น 3 ประเด็นที่เราควรสังเกตเกี่ยวกับกฎหมายโรมันและกฎหมายอังกฤษ

ก่อนอื่นควรกล่าวว่า ดังที่ได้เห็นแล้วว่า ระบบของ อังกฤษ ได้มีเกิดแบบ Common Law และ Equity ซึ่งไม่ได้เป็นกฎหมายแนวสายลักษณะอักษร ดังนั้นในการพิจารณาคดีผู้พิพากษามีส่วนสำคัญมากในการตีความและพัฒนากฎหมาย เราอาจจะถามตัวเองว่าในระบบกฎหมายโรมันซึ่งเป็นบ่อเกิดของกฎหมายระบบประมวลหรือแนวสายลักษณะอักษร ผู้พิพากษาก็มีบทบาทในการตีความและพัฒนากฎหมาย ในระบบกฎหมายโรมันก็อาจมีกฎหมายที่เกิดจากคดีหึ่งหลายได้คล้ายกับ Common Law และ Equity โดยการตีความของศาลแม้แต่ความสำคัญของคดี อาจจะไม่แจ่มชัดเท่าระบบกฎหมายอังกฤษ

ในประเด็นที่สอง ควรสังเกตว่าวิธีพิจารณาความของผู้พิพากษาในระบบกฎหมายโรมันและระบบอังกฤษย่อมแตกต่างกัน

ในคดีแพ่ง ผู้พิพากษาอังกฤษจะสืบสวนคดีและหลักฐานทั้งหลายอย่างแข็งขัน (active) ส่วนผู้พิพากษาโรมันจะเป็นฝ่ายฟังและตัดสินเฉย ๆ (passive) มากกว่าสืบสวนคดีโดยตรง การกระทำแบบสืบสวนคดีโดยตรงเรียกว่า inquisitorial แต่การกระทำแบบฟังคดีและตัดสินเฉย ๆ เรียกว่า accusatorial

ตรงกันข้ามในคดีอาญาผู้พิพากษาอังกฤษจะเป็นฝ่ายฟังและตัดสินโดยไม่ยุ่งกับการสืบสวนคดี (accusatorial) ส่วนผู้พิพากษาโรมันจะสืบสวนโดยตรง (inquisitorial)

ประการสุดท้ายนี้ควรกล่าวว่าในประเพณีของระบบโรมัน นักกฎหมายต้องเลือกทั้งแต่อายุหน่อยว่าจะเป็นทนายหรือผู้พิพากษา เพราะในระบบนั้น อำชีพ

นั้นแยกจากกันและกัน ตรงกันข้ามกับประเทศอังกฤษ คือไม่มีการแบ่งแยก 2 อาชีพ นั้นโดยตรง เพราะผู้พิพากษาทั้งหลายเป็นทนายและโคนเลือกจากอาชีพ ทนายโดยตรง

ระบบการพิจารณาคดีของศาล อาจแบ่งแยกได้เป็น 2 กรณี คือ

ก. ศาลซึ่งมีอำนาจพิพากษาคดีแพ่ง (Courts of Civil Jurisdiction)

ข. ศาลซึ่งมีอำนาจพิพากษาคดีอาญา (Courts of criminal jurisdiction)

แต่เดิมนั้น ศาลหลายศาลมีอำนาจพิจารณาคดีแพ่งและอาญาร่วมกัน ต่อมาหลังจาก ปี ค.ศ. 1970, 1971 มีการเปลี่ยนแปลงมากมายเกี่ยวกับระบบ ศาลโดยกฎหมาย 2 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติการบริหารกระบวนการยุติธรรม ค.ศ. 1970 และพระราชบัญญัติว่าด้วยกิจการศาล ค.ศ. 1971 (Administration of Justice Act 1970 และ Courts Act 1971) ซึ่งแยกพิจารณาได้ดังนี้

ก. ศาลซึ่งมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่ง (Courts of civil jurisdiction)

1. ระบบของศาลซึ่งมีอำนาจพิพากษาคดีแพ่งก่อนการปฏิรูปในปี ค.ศ. 1970 และ 1971 มีดังนี้

1.1 ศาลสูงสุด คือ ศาลสภาขุนนาง (House of Lords) ซึ่งเป็นศาลฎีกาและอุทธรณ์สูงสุด มีอำนาจพิจารณาทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา แต่ถ้าจะอุทธรณ์ในศาลสภาขุนนางจำเป็นต้องขอให้ศาลนี้หรือศาลอุทธรณ์ (Court of Appeal) เป็นผู้อุทธรณ์ตามที่ Administration of Justice (Appeals) Act 1934 บัญญัติไว้

ในกรณีอุทธรณ์สามารถอุทธรณ์ได้ทั้งในปัญหาข้อกฎหมายและข้อเท็จจริง แต่ส่วนมาก
จะเป็นเพียงปัญหาข้อกฎหมายเท่านั้น¹

1

P. Caland and Freight (Owners) V. Glamorgan S.S. Co., Ltd., The P. Caland, (1893) A.C. 207; Montgomerie & Co., Ltd. v. Wallace-James, (1904) A.C. 73, H.L.; Hatfield (Owners) v. Glasgow (Owners), The Glasgow (1914), 84 L.J.P. 161, H.L.; Mendip Range S.S. v. Radcliffe, (1921) I A. C. 556, H.L.; Willmot v. Anglo-American Oil Co. (1923), 67 Sol. Jo. 678, H.L. Where, however, additional evidence which had not been before the court of first instance and which, tending to show that witnesses on both sides were mistaken as to a material fact, was admitted in the Court of Appeal, and after the hearing in the Court of Appeal the parties agreed that certain other evidence which had been before that court was inaccurate, the House of Lords allowed the whole case to be re-opened (Olympic (Owners) v. Blunt, Olympic (Owners) v. Admiralty Commissioners, the Olympic, (1915) A.C. 385, H.L.). As to the general power of an appellate tribunal in regard to findings of fact, see Caldeira v. Gray, (1936) I All E.R. 540, P.C.

1.2 ศาลอุทธรณ์แผนกแพ่ง (Civil Division of the Court of Court of Appeal) สามารถอุทธรณ์ทั้งปัญหาข้อกฎหมายและข้อเท็จจริง ไปศาลนี้

1.3 ศาลสูง (High Court) และศาลประจำภาค (County Court) ส่วนใหญ่มีอำนาจพิจารณาคดีคล้าย ๆ กัน แต่แตกต่างกันที่การเริ่มคดีในศาลสูงและศาลประจำภาคขึ้นอยู่กับทุนทรัพย์ ถ้าทุนทรัพย์มากในการเรียกค่าเสียหายจะต้องเริ่มต้นคดีในศาลสูง ถ้าทุนทรัพย์น้อยเริ่มคดีในศาลประจำภาค

มีข้อยกเว้นอีกว่า ศาลแขวงมีอำนาจบางประการ เกี่ยวกับคดีแพ่ง เช่น ฟ้องร้องเรียกหนี้คืน คดีเกี่ยวกับฟ้องขอให้รับรองบุตรและคดีบุตรบุญธรรม เป็นต้น

2. ระบบของศาลซึ่งมีอำนาจพิพากษาคดีแพ่งหลังการปฏิรูปในปี ค.ศ. 1970 และ 1971

2.1 ศาลสภาขุนนางสูงสุด ไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่าทั้งแพพระราชบัญญัติการบริหารกระบวนการยุติธรรม ค.ศ. 1970 (Administration of Justice Act 1970) มีระบบอุทธรณ์ใหม่จากศาลสูงไปศาลสภาขุนนาง กล่าวคือ สามารถอุทธรณ์ได้จากศาลสูง โดยไม่ต้องผ่านศาลอุทธรณ์แผนกแพ่ง

2.2 ศาลอุทธรณ์แผนกแพ่ง ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเช่นกัน กล่าวคือผู้กรณีสามารถอุทธรณ์ไปยังศาลนี้ได้ทั้งปัญหาข้อกฎหมายและปัญหาข้อเท็จจริง

2.3 ศาลสูง มีการเปลี่ยนแปลงมาก ซึ่งเป็นผลโดยตรงจากพระราชบัญญัติการบริหารกระบวนการยุติธรรม ค.ศ. 1970 และพระราชบัญญัติว่าด้วยกิจการศาล (Administration of Justice Act 1970) และ

Court Act 1971) ซึ่งปรากฏว่าพระราชบัญญัติการบริหารกระบวนการยุติธรรมได้
เลิกแผนก Probate, Divorce, Admiralty และทั้งแผนกครอบครัว Family
Division ขึ้น แผนกนี้เป็นแผนกเดียวของศาลสูงซึ่งมีอำนาจพิจารณาคดี
เกี่ยวกับครอบครัวและคดีเกี่ยวกับบุตร เช่น คดีเกี่ยวกับการสมรสเป็นโมฆะหรือ
ไม่ และคดีการหย่าถ้ามีฝ่ายหนึ่งขัดแย้งขึ้นมา แต่ถ้าไม่มีการขัดแย้งระหว่างทั้ง
2 ฝ่าย ควรขอให้ศาลจังหวัดพิจารณาคดีแทน ส่วนอำนาจพิจารณาพินัยกรรม ใน
กรณีที่มีการโต้แย้งพินัยกรรมในปัจจุบันมีการโอนไปให้ Chancery แล้ว
แผนกครอบครัว (Family Division) นี้มีอำนาจพิจารณาคดีเกี่ยวกับพินัยกรรม
คือเมื่อไม่มีการโต้แย้งสาระของพินัยกรรมเท่านั้น ส่วนอำนาจพิจารณาคดีเกี่ยวกับ
เรือในปัจจุบันได้โอนไป Queen's Bench Division.

ส่วนผลของพระราชบัญญัติว่าด้วยกิจการศาล (Court Act 1971)
ได้มีการเลิกศาล Assizes ทั้งหมดและไต่เบ่งเซตอังกฤษและเวลส์ออกเป็น
เป็น 6 ภาค (Circuits) สำหรับกระบวนการยุติธรรม ในแต่ละภาคนี้จะมี
มีศูนย์ 3 แบบ สำหรับพิจารณาคดีแพ่งและคดีอาญา ที่น่าสนใจก็คือ มีศูนย์แบบ
หนึ่งซึ่งมีอยู่ 24 ที่ซึ่งอาจจะเรียกได้ว่า "Circuit Courts" ในศูนย์ศาล
สูง (High Court) สามารถมอบอำนาจ (release) ให้ผู้พิพากษา
ภาค (Circuit Judges) พิจารณาคดีแพ่งแทนผู้พิพากษาของศาลสูงได้
ผู้พิพากษาภาค คือ ผู้พิพากษาประเภทใหม่ซึ่งพระราชบัญญัติว่าด้วยกิจการศาล ค.ศ.

1971 ได้กำหนดคุณสมบัติว่าต้องเคยเป็นทนายแนว barrister มาแล้ว
อย่างน้อย 10 ปี หรือเคยเป็นผู้พิพากษาแนว recorder มาแล้ว อย่างน้อย¹
5 ปี¹

¹ ในประเทศอังกฤษแบ่งนักกฎหมายออกเป็น Barrister, Solicitor
และ Recorder ซึ่งทั้ง 3 ประเภททำหน้าที่ต่างกันดังนี้ คือ
Barrister หรือเนติบัญญัติมีอำนาจหน้าที่ในเรื่องการว่าทวงและแก้ต่างแทนตัว
ความในศาลยุติธรรม เป็นผู้เรียงคำคู่ความหรือให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมาย อาทิ
เช่น กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรและหุ้นส่วนบริษัท เป็นต้น
Solicitor เป็นนักธุรกิจติดต่อกับบุคคลทั่วไป เพื่อให้คำแนะนำในทางกฎหมาย
ไม่ว่าปัญหากฎหมายนั้นเป็นเรื่องในครอบครัว ธุรกิจการค้าหรือเรื่องอื่น ๆ อาทิ เช่น
การจัดทำสัญญาซื้อขายที่ดิน การวางพินัยกรรม การร่างตราสารจัดตั้งทรัสต์และการ
จัดการทรัพย์สินมรดก เป็นต้น ส่วนในอรรถคดีโดยตรงนั้น โซลิซิเตอร์มีอำนาจและหน้าที่
ในการเตรียมพยานหลักฐานเบื้องต้นสำหรับการที่จะดำเนินคดีในศาล อาทิ เช่น
สอบถามพยานบุคคล คำให้การรวบรวมพยานเอกสารและการขอให้ศาลออกหมายเรียก
Recorder เป็นผู้พิพากษา part time และช่วยงานผู้พิพากษาเคลื่อน
ที่โดยคัดเลือกมาจากทนายที่เป็น barrister หรือ Solicitor มาแล้ว
อย่างน้อย 10 ปี

2.4 ศาลประจำภาค (County Court) นั้นไม่มีการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือมีอำนาจพิจารณาคดีคล้ายกับศาลสูง เพียงแต่ต่างกันที่จำนวนทนายผู้จำคุกผู้ต้องหาที่ขึ้นศาลสูง และทนายผู้จำคุกผู้ต้องหาที่ขึ้นศาลประจำภาค ส่วนอำนาจพิจารณาคดีแพ่งของศาลแขวงในบางกรณีก็ยังคงอยู่ เช่น การฟ้องเรียกหนี้คืน คดีเกี่ยวกับบุตรบุญธรรม เป็นต้น

ข. ศาลซึ่งมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา (Courts of criminal jurisdiction)

1. ระบบของศาลซึ่งมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่อนการปฏิรูปในปี ค.ศ. 1971 ซึ่งแบ่งแยกเป็นดังนี้

1.1 การพิจารณาคดีที่ไม่ใช่ลูกขุน แบ่งได้เป็นลำดับดังนี้

1.1.1 ศาลสภาขุนนาง (House of Lords)

สามารถอุทธรณ์ไปศาลนี้จากศาลย่อย (Divisional Court) ของ Queen's Bench Division แต่ในการอุทธรณ์นี้จะต้องได้รับคำอนุญาตให้อุทธรณ์จากศาลย่อยหรือศาลสภาขุนนาง นอกจากนั้นจะต้องเป็นปัญหาข้อกฎหมายสำคัญเกี่ยวกับสาธารณชน

1.1.2. ศาลย่อย (Divisional Court ของ Queen's Bench Division) ในกรณีนี้บทบาทของศาลเป็นศาลอุทธรณ์ประเภทหนึ่งและสามารถพิพากษาเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ คือ

1.1.2.1 คดีซึ่งอุทธรณ์ในปัญหาข้อกฎหมายจากศาล Quarter Sessions

1.1.2.2 คดีซึ่งอุทธรณ์ในปัญหาข้อกฎหมายจากศาลแขวง
ซึ่งจะมีการใช้วิธี "case stated" สำหรับการอุทธรณ์ในปัญหาข้อกฎหมาย
กล่าวคือ ในช่วงเวลา 14 วัน หลังจากศาลชั้นต้นตัดสินคดี จำเลยสามารถขอ
ให้ศาลนั้นแถลงปัญหาข้อกฎหมายให้ศาลที่มีฐานะเป็นศาลอุทธรณ์พิจารณา ซึ่งตาม
ธรรมดาศาลชั้นต้นจะไม่สามารถปฏิเสธวิธีนี้ นอกจากคำที่ร้องขอให้ "case
stated" นั้นปราศจากเหตุผลที่สมควร หรือไม่มีน้ำหนักพอที่จะรับไว้พิจารณา

1.1.3 ศาล Quarter Session ในกรณีนี้ คือ ศาลซึ่ง
พิจารณาคดีที่อุทธรณ์มาจากศาลแขวง ศาลนี้แบ่งได้เป็น Borough quarter session
และ County quarter session

1.1.4 ศาลแขวง (Magistrates' courts) เป็นศาลชั้นต้น
ลำดับแรกที่พิจารณาคดีโดยไม่ใช่ลูกขุน

1.2. การพิจารณาคดีโดยใช่ลูกขุน แบ่งได้เป็นลำดับ ดังนี้

1.2.1 ศาลสภาขุนนาง (House of Lord)

1.2.2 ศาลอุทธรณ์แผนกอาญา Court of Appeal (Criminal
Division) ศาลนี้พิจารณาคดีที่อุทธรณ์มาจากศาล Quarter Session หรือ
ศาล Assizes ซึ่งอำนาจพิจารณาคดีอาญาของศาล Assizes กว้างกว่า
ศาล Quarter Session เพราะสามารถพิจารณาคดีที่มีโทษสูง หรือคดีอุกฉกรรจ์
แทน คดีฆาตกรรม

ศาลอุทธรณ์แผนกอาญามีอำนาจพิจารณาการอุทธรณ์ในเรื่องดังต่อไปนี้

ก. ถ้าศาลชั้นต้นยกฟ้อง โจทก์ไม่สามารถอุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์
ข. ถ้าศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์อนุมัติ อนุญาตความสามารถอุทธรณ์ได้ทั้งปัญหา
ข้อกฎหมายและปัญหาข้อเท็จจริง

ค. ถ้าศาลอุทธรณ์อนุมัติก็สามารถอุทธรณ์เกี่ยวกับการวางกำหนดโทษ

ของจำเลย

มีข้อนำสั่ง เกกว่า ในชั้นอุทธรณ์นี้ไม่มีการใช้ลูกขุนพิจารณาคดี คงใช้ลูกขุน
ไต่แต่ในศาลชั้นต้น

1.2.3 ศาล Assizes เป็นศาลซึ่งเคลื่อนที่ไปทั่วประเทศ
เพื่อพิจารณาคดีทั้งคดีอาญาและคดีแพ่ง โดยมีอำนาจพิจารณาคดีอาญาอุกฉกรรจ์ ซึ่ง
ผู้พิพากษานายเกี่ยวกับลูกขุนพิจารณาคดีร่วมกัน

1.2.4 ศาล Quarter Sessions เป็นศาลประจำเมือง
(Borough) และภาค (County) มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาทั่วไปนอกจากคดี
ที่มีโทษสูงหรือคดีอุกฉกรรจ์ เช่น คดีฆาตกรรม ซึ่งอยู่ภายใต้อำนาจพิจารณาคดีของ
ศาล Assizes ศาลนี้ผู้พิพากษาพิจารณาคดีร่วมกับลูกขุนเช่นกัน

1.2.5 ผู้พิพากษา Magistrates และการไต่สวนเบื้องต้น
(Committal proceeding)

ในกรณีคดี Indictable offences ที่เป็นการกระทำผิดซึ่งอยู่
ภายใต้อำนาจพิจารณาของผู้พิพากษาและลูกขุน ศาลชั้นต้นที่จะตัดสินคดี คือ ศาล
Assizes หรือศาล Quarter Sessions แต่ก่อนที่ศาลเหล่านั้นจะพิจารณา
คดีจะต้องมีการไต่สวนโดยผู้พิพากษา Magistrates ที่จะพิจารณาวามีหลักฐาน
เพียงพอหรือไม่ (prima facie case หรือ a case to answer)
ที่จะนำจำเลยไปขึ้นศาล Assizes หรือศาล Quarter Sessions
ถ้าปรากฏว่ามีหลักฐานพอผู้พิพากษา Magistrates จะโอนคดีไปให้ศาล
Assizes หรือศาล Quarter Sessions พิจารณาแล้วแต่กรณี
ผู้พิพากษา Magistrates ในกรณีนี้ คือ

ก. Lay magistrates คือ ผู้ที่อาวุโสและกะทึบเลือกให้
มาเป็นผู้พิพากษาในท้องถิ่นตามคำแนะนำของ Lord Chancellor, ผู้พิพากษา
ประเภทนี้มิได้รับเงินค่าจ้างหรือเงินเดือน องค์คณะของศาลนี้มีผู้พิพากษา 2 ท่าน
ร่วมกันพิจารณาคดี

ข. Stipendiary magistrates คือผู้พิพากษาซึ่งได้รับเงินค่า
จ้างหรือเงินเดือน โดยแต่งตั้งจากผู้ที่เคยเป็น barristers หรือ solicitors
มาแล้วอย่างน้อย 7 ปี

2. ระบบของศาลซึ่งมีอำนาจพิจารณาคดีอาญาหลังปี ค.ศ. 1971

การพิจารณาคดีอาญาของศาลในปัจจุบันมีความแตกต่างจากเดิมอย่าง
มากมาย ทั้งนี้เป็นผลมาจากการปฏิรูปของพระราชบัญญัติ 2 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยกิจการศาล ค.ศ. 1971 (Courts Act 1971) และพระราช
บัญญัติว่าด้วยกฎหมายอาญา (criminal Law Act 1977) ดังนั้นจึงควร
พิจารณาลักษณะของพระราชบัญญัติดังกล่าวโดยสรุป คือ

2.1 พระราชบัญญัติว่าด้วยกิจการศาล ค.ศ. 1971 (Courts
Act 1971)

แต่เดิมก่อนที่พระราชบัญญัติฉบับนี้จะนำออกใช้มักจะมีปัญหาเกี่ยวกับการ
พิจารณาคดีซึ่งขึ้นอยู่กับ การแบ่งแยกระหว่างศาล Assizes และศาล Quarter
Sessions ซึ่งระบบเดิมนั้นมีข้อบกพร่องดังนี้

1. ศาล Assizes และศาล Quarter Sessions
มีคดีอาญามาสู่ศาลจำนวนมากทำให้ศาลต้องพิจารณาคดีมากเกินไปและจำเลยหลาย
คนต้องรอการพิจารณาคดีอยู่ในคุกเป็นเวลานานก่อนมีการพิพากษา

2. ศาล Assizes มีกระบวนการพิจารณาที่ชักช้าเพราะว่า ศาลนี้ต้องพิจารณาทั้งคดีอาญาและคดีแพ่ง.

ผลของพระราชบัญญัติว่าด้วยกิจการศาล ค.ศ. 1971 คือ มีการล้มเลิก ศาล Assizes และศาล Quarter Sessions โดยมีการตั้งศาลใหม่ขึ้น คือ ศาลหลวง (Crown Court) เพื่อพิจารณาคดีอาญาทั้งหมดโดยมีระบบใหม่ในการแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลหลวง ซึ่งในปัจจุบันมีผู้พิพากษา 3 ประเภท คือ

ก. ผู้พิพากษาของศาลสูง (High Court) พระราชบัญญัติว่าด้วยกิจการศาล ค.ศ. 1971 บัญญัติให้อำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งของศาลสูงและคดีอาญาประเภทสำคัญ (on indictment) โดยใช้ลูกขุนซึ่งมีเขตอำนาจครอบคลุมประเทศอังกฤษและเวลส์

ข. ผู้พิพากษาของศาลเคลื่อนที่ (Circuit judges) เป็นผู้พิพากษาประจำประเภทใหม่ซึ่งมีฐานะคล้ายกับผู้พิพากษาของศาลประจำภาค (County Court) และมาเป็นผู้พิพากษาแทนทนายที่เป็นผู้พิพากษาของศาลประจำหรือ part time ของศาล Quarter Sessions ผู้พิพากษาของศาลเคลื่อนที่คัดเลือกจากทนายที่เป็น barrister มาแล้วอย่างน้อย 10 ปี หรือเป็น recorder มาแล้วอย่างน้อย 5 ปี

ค. ผู้พิพากษา recorder เป็นผู้พิพากษาประเภทใหม่ที่มีได้เกี่ยวข้องกับ recorder ของศาล Quarter Sessions ที่มีอยู่ก่อนปี ค.ศ. 1971 ผู้พิพากษาประเภทนี้เป็นผู้พิพากษา part time และทำงานของผู้พิพากษาเคลื่อนที่โดยมีการคัดเลือกมาจากทนายที่เป็น barrister หรือ solicitor มาแล้วอย่างน้อย 10 ปี แต่ทนายประเภท solicitor สามารถเป็นผู้พิพากษาของศาลเคลื่อนที่ไ้ต่ำกว่าเคยเป็น recorder มาแล้วอย่างน้อย 5 ปี

นอกจากนี้ยังมีการแบ่งแยกอังกฤษและเวลส์ออกเป็น 6 ภาค (Circuits) และในทุกภาคมีศูนย์สำหรับพิจารณาคดีซึ่งประกอบด้วย

1. ศูนย์ชั้นแรก มีจำนวน 24 ศูนย์ สำหรับศาลสูง (High court) และศาลหลวง (Crown court) โดยมีคณะผู้พิพากษาของศาลสูงและคณะผู้พิพากษาของศาลเคลื่อนที่ เป็นผู้พิจารณาคดี

ในกระบวนการยุติธรรม คณะผู้พิพากษาของศาลสูงจะพิจารณาเกี่ยวกับคดีแพ่งและยังพิจารณาคดีในศาลหลวงด้วย โดยเฉพาะคดีอาญาที่มีโทษถึงที่สุดให้ประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิตหรือคดีร้ายแรงที่กระทบต่อสาธารณชน ส่วนผู้พิพากษาของศาลเคลื่อนที่นั้นจะพิจารณาคดีอาญาที่มีโทษไม่รุนแรงหรือคดีลหุโทษ นอกจากนี้อาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งที่ศาลสูงมอบหมายให้พิจารณาคด้วย

2. ศูนย์ชั้นที่สอง มีจำนวน 19 ศูนย์ มีเฉพาะในศาลหลวงเท่านั้น โดยมีคณะผู้พิพากษาจากศาลสูงและศาลเคลื่อนที่ เป็นผู้พิจารณาซึ่งต่างจากกลุ่มแรกเพียงกลุ่มนี้ไม่มีการพิจารณาคดีแพ่ง

3. ศูนย์ชั้นที่สาม มีจำนวน 46 ศูนย์ สำหรับศาลหลวงเท่านั้น มีผู้พิพากษาของศาลเคลื่อนที่และ recorder พิจารณาเฉพาะคดีอาญา กรณีนี้เป็นการทดแทนอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาล Quarter Sessions เคิม

ประโยชน์อันเป็นผลมาจากพระราชบัญญัติว่าด้วยกิจการศาล ค.ศ. 1971 (Courts Act 1971) ที่เห็นได้ว่าดีกว่าระบบเดิมก็คือ ทำให้มีการพิจารณาคดีเร็วขึ้นเพราะว่ามีจำนวนผู้พิพากษาที่สามารถพิจารณาทั้งคดีแพ่งและคดีอาญามากขึ้น

- 2.2 พระราชบัญญัติว่าด้วยกฎหมายอาญา ค.ศ. 1977 (Criminal Law Act 1977)

โดยหลักแล้วมีการแบ่งวิธีพิจารณาอาชญากรรมออกเป็น 2 กลุ่ม คือ summary และ indictable offences นับแต่มีการปฏิรูปกฎหมายใน ปี ค.ศ. 1977 โดย Criminal Law Act 1977 แล้ว ทำให้มีการพิจารณาคดีง่ายขึ้น กล่าวคือ เป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติซึ่งในปัจจุบันแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1. การกระทำความผิดซึ่งจะได้รับการตัดสินจากผู้พิพากษาเท่านั้น โดยไม่มีการใช้ลูกขุนร่วมพิจารณาคดี (Triable only summarily) ตัวอย่าง การขับรถในขณะที่เสพยาหรือเมาเป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุ ตามพระราชบัญญัติการจราจรทางบก ค.ศ. 1972 (Road Traffic Act 1972) และการกระทำความผิดเล็กน้อยอื่น ๆ
2. การกระทำความผิดแบบที่จำเลยมีสิทธิเลือกได้ว่า จะรับการตัดสินจากผู้พิพากษาโดยไม่ใช้ลูกขุน (Triable summarily) หรือโดยใช้ลูกขุน (Triable on indictment) ตัวอย่าง ความผิดเกี่ยวกับการสมรสซ้อน (Bigamy) การกระทำชำเราหญิงอายุยังไม่เกิน 16 ปี ฯลฯ
3. การกระทำความผิดซึ่งจะได้รับการตัดสินจากผู้พิพากษาโดยใช้ลูกขุนเท่านั้น (Triable only on indictment) ตัวอย่าง คดีฆาตกรรมหรือการกระทำความผิดที่มีโทษอุกฉกรรจ์

พระราชบัญญัติว่าด้วยกฎหมายอาญา ค.ศ. 1977 ได้ยกเลิกการกระทำความผิดที่เคยมีอยู่ชนิดหนึ่ง คือ การกระทำความผิดที่ควรจะได้รับ การตัดสินจากผู้พิพากษาโดยใช้ลูกขุน แต่จำเลยจะเลือกไม่ใช้ลูกขุนก็ได้ (Indictable offences triable summarily).

จากที่กล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า ระบบศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาประเภท Indictable และ summary offences นับตั้งแต่พระราชบัญญัติว่าด้วยกิจการศาล ค.ศ. 1971 นำออกใช้ อาจแยกพิจารณาได้ดังนี้ คือ

ก. ศาลสภาขุนนาง (House of Lords) เป็นศาลสูงสุดมีอำนาจพิจารณาทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา แต่อาจจะอุทธรณ์ไปยังศาลสภาขุนนางต้องขอให้ศาลสภาขุนนางหรือศาลในลำดับต่ำกว่าอนุมัติการอุทธรณ์ และจะต้องมีปัญหาคอฎหมายที่เกี่ยวกับสาธารณชน

ข. ศาลอุทธรณ์ แบ่ง เป็น

1. ศาลอุทธรณ์แผนกอาญา เป็นศาลที่พิจารณาคดีอุทธรณ์จากศาลหลวง เมื่อศาลหลวงพิจารณาคดีในฐานะเป็นศาลชั้นต้น โดยมีเงื่อนไขดังนี้

- 1.1 โจทก์ กล่าวคือ รัฐ เอง จะไม่สามารถอุทธรณ์
- 1.2 จำเลยสามารถอุทธรณ์ปัญหาข้อกฎหมายโดยไม่ต้องขอให้ศาลอนุมัติ
- 1.3 จำเลยสามารถอุทธรณ์เกี่ยวกับปัญหาข้อเท็จจริงหรือข้อเท็จจริงประกอบกับปัญหาข้อกฎหมาย ถ้าศาลอุทธรณ์หรือศาลหลวง อนุมัติ
- 1.4 จำเลยสามารถอุทธรณ์เกี่ยวกับการวางกำหนดโทษ ถ้าศาลอุทธรณ์อนุมัติ

2. ศาลย่อย (Divisional Court of Queen's Bench Division) มีอำนาจพิจารณาคดีที่อุทธรณ์เกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายแนว "case stated" จากศาลหลวงเท่านั้น เฉพาะในกรณีที่ศาลหลวงมีบทบาทในการพิจารณาพิพากษาคดีที่อุทธรณ์จากศาลแขวงและนอกจากนั้น ศาลย่อยยังมีอำนาจพิจารณาคดีที่อุทธรณ์จากศาลแขวง โดยตรงไต่คดีด้วย

ค. ศาลหลวง แบ่งหน้าที่ได้ดังนี้

1. เป็นศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีชั้นต้น โดยศาลจะพิพากษาการกระทำความผิดโดยใช้ระบบลูกขุน เพื่อตัดสินเกี่ยวกับข้อเท็จจริง

2. เป็นศาลซึ่งมีอำนาจพิจารณาตัดสินคดีอาชญากรรมจากศาลแขวง กรณีนี้ ศาลมีอำนาจพิจารณาตัดสินคดีที่ผู้ต้องหาจากศาลแขวง เกี่ยวกับการกระทำความผิดซึ่งศาลแขวงมิได้ใช้ระบบลูกขุนเพื่อตัดสิน โดยมีเงื่อนไขว่า ถ้าจำเลยรับผิดในศาลแขวง เขาสามารถอุทธรณ์เกี่ยวกับกำหนดโทษของเขาเท่านั้น แต่ถ้าเขาไม่ได้รับผิดยอม มีสิทธิอุทธรณ์ได้เต็มที่ ทั้งในปัญหาข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงรวมด้วยกำหนดโทษ

ง. ศาลแขวง แบ่งบทบาทเพื่อจะพิจารณาวามีหลักฐานเพียงพอที่จะโอนคดีไปให้ศาลหลวงพิจารณาหรือไม่ คือ

1. อำนาจพิจารณาตัดสินคดีโดยไม่ใช้ลูกขุน กรณีนี้ศาลแขวงมีอำนาจพิจารณาการกระทำผิดซึ่งจะได้รับการตัดสินจากผู้พิพากษาเท่านั้น โดยไม่ใช้ลูกขุน (Triable only summarily) และการกระทำผิดแบบจำเลยเลือกได้ว่า จะได้รับการตัดสินจากผู้พิพากษาโดยไม่ใช้ลูกขุน (Triable summarily) หรือโดยใช้ลูกขุน (Triable on indictment) ในการกระทำความผิดนี้ ศาลแขวงสามารถพิจารณาตัดสินคดีได้ต่อเมื่อมีพยานหลักฐานหรือเหตุผลสนับสนุนเพียงพอ และอยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลแขวง ประกอบกับจำเลยยอมให้ศาลแขวงพิจารณาแทนศาลหลวง

2. การไต่สวนเบื้องต้นของผู้พิพากษา Magistrates จะพิจารณาเกี่ยวกับกรณีการกระทำความผิดประเภทที่จะได้รับการตัดสินจากผู้พิพากษา โดยไม่ใช้ลูกขุนเท่านั้น หรือกรณีการกระทำความผิดประเภทที่จำเลยเลือกได้ว่า จะรับการตัดสินจากผู้พิพากษาโดยไม่ใช้ลูกขุนหรือโดยใช้ลูกขุน ถ้าจำเลยเลือกใช้ระบบลูกขุน ผู้พิพากษา Magistrates ก็จะทำ การไต่สวนก่อนที่จะดำเนินการพิจารณาคดีต่อไป